

HET TESTIMONIUM
(The Great Testimony)

Heruitgave: Hersteld Apostolische Zending Kerk

Pinksteren 2024

Ref. RLS/RB

Aan de

PATRIARCHEN, AARTSBISSCHOPPEN, BISSCHOPPEN en andere
Hoofdbestuurders in de Kerk van Christus over de gehele aarde

en aan de

KEIZERS, KONINGEN, SOUVEREINE VORSTEN en Opperhoofden der
Natiën van de gedoopten.

IN DEN NAAM DES VADERS EN DES ZOONS EN DES HEILIGEN GEESTES, EEN
ENIG GOD. AMEN.

De Kerk van Christus is de gemeenschap van allen, zonder onderscheid van tijd en plaats, die in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes gedoopt en door hun doop van alle andere mensen afgezonderd zijn.

Eén lichaam

** Uit Welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwning in de liefde (Éf: 4:16).

De pilaar en vastigheid der waarheid. De woonstede Gods.

** Maar zo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid (1 Tm. 3:15).

De Tempel des Heiligen Geestes.

** Wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een Volk zijn (2 Kor. 6:16).

De verklaarster van Gods wil voor alle mensen. De onderwijzeres van Gods wegen voor alle mensen. De bewaarster van Gods woord en ordinantiën. In haar wordt alle ware aanbidding gebracht, die God van Zijn redelijke schepselen ontvangt. Door haar zijn al die zegeningen aangebracht in het maatschappelijke en huiselijke leven, waardoor de Christenheid van andere volken wordt onderscheiden. Zij bevat de enige hoop voor de mens, zowel als het enige middel tot vervulling van dat Raadsbesluit, waarop God wacht en dat de ganse schepping als met opgestoken hoofde verwacht.

** Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods (Rm. 8:19).

Gelijk de Kerk de vereniging is der gedoopten, zo is de Christenheid de gemeenschap dier natiën, welke als volk het geloof der Kerke Christi belijden, wier hoofden en bestuurders niet

alleen erkennen dat zij al hun macht aan God ontleen, maar daar zij hun wijding over hun volk in Gods Kerk ontvangen hebben, daarmee hebben beleden hun tronen te aanvaarden voor Christus; totdat Hij kome en het Koninkrijk in bezit neme; die door het aannemen der zalving van de hand van Gods priesters, ook hebben erkend dat hun bekwaamheid tot regeren ontspruit uit de Genade van Zijn Geest, hun door Zijn Kerk toebedeeld en die in diezelfde heilige daad, zich en hun volk metterdaad of althans uitwendig hebben overgegeven om onderwijs in Gods wegen te ontvangen van de lippen dergenen, wier handen hen gezalfd hebben.

De Christenheid is één geheel, één lichaam; van alle andere volken der aarde afgezonderd daarin, dat zij de Leer van Jezus Christus erkent als de grondslag van het internationaal recht en onderling verkeer; van alle andere volken hierin te onderscheiden, dat zij door hun wettige hoofden als natiën in verband met God zijn gebracht en dus aanspraak hebben op alle zegeningen, verantwoordelijk zijn voor alle verplichtingen en blootgesteld aan alle oordelen, die uit zodanig verbond voortvloeien of volgen. En toch als natiën, de ene van de andere te onderscheiden, elk geregeerd door zijn wettige bestuurders, wier gezag door de belijdenis van het ware geloof en door de zalving, die zij door de hand van Gods dienaren hebben ontvangen noch beperkt, noch uitgebreid, maar geheiligd is.

Ons woord is gericht tot deze Kerk in de personen harer Opzieners, aan wie in vereniging met de hun ondergeschikte geestelijkheid, de bediening is opgedragen van het priesterschap, dat op de Pinksterdag is ingesteld en aan wie, als daarvoor aansprakelijk elk in zijn rang en kerkgemeente de zielen der gedoopten door onzen Heere Jezus Christus, de Grote Herder der schapen, zijn toevertrouwd. Eveneens is ons woord gericht tot deze Christenheid, tot de volken die in verbond staan met God, in de personen hunner gezalfdde hoofden, hunner koningen en al hunner hoofdbestuurders, wier erkende plicht het is overeenkomstig Gods wetten te regeren en Zijn woord uit de mond Zijner Kerk te horen.

Wij smeken U ons een geduldig oor te lenen, gij heilige vaders der Kerk, gij koninklijke machthebbers en waardigheidsbekleders en bidden U om Christus' wil en in Zijn Naam ons woord niet ongehoord te verwerpen of overhaast en onoverwogen als aanmatiging onzerzijds te beschouwen, want wij betuigen de last te hebben ontvangen van Hem, Die evenzeer Uw Hoofd is als het onze, aan wie wij niet mogen wagen ongehoorzaam te zijn; Die ons zal oordelen indien wij ons hovaardiglijk hebben aangematigd deze stap te doen en Die U zal oordelen, indien Gij verwerpt degenen, wie Hij last heeft gegeven U toe te spreken.

De Eeuwige en onveranderlijke God, Die in den beginne vanuit de duisternis beval dat het licht zou schijnen, heeft Zich in al Zijn bedoelingen met de mensheid steeds dezelfde God betoond, barmhartig en genadig en vergevensgezind. En altijd wanneer de mensen door hun ongerechtigheid en ellende over zich hebben gebracht, is Hij in de bangste ure hen nabij geweest; niet alleen om hen uit de bestaande nood te redden, maar om hen dieper in te leiden in Zijn Raadsbesluit van barmhartigheid en genade. Toen de mens gezondigd had en de ganse schepping daardoor tot onherstelbare ondergang gebracht scheen, was Hij aanstonds bereid om de belofte van verlossing te geven en wel in het zaad van haar, die in de zonde was voorgegaan. Toen later de zonen Gods zich verdorven hadden en de wereld der goddelozen rijp was ter verdelging beval Hij Noach een ark tot redding van zijn gezin te bouwen. En na de zondvloed, toen de mensen de aanbidding van de waarachtige God hadden verlaten, riep Hij Abram en zijn zaad om Zijn getrouwen te zijn temidden der omringende afgoderij. Hij bevrijdde

hen van de afgoden en van de dienstbaarheid van Egypte door Mozes en Aäron. Hij vertrouwde hun Zijn levende woorden toe.

** Deze is het, die in de vergadering des volks in de woestijn met de Engel, Die tot hem sprak op den berg Sinai, en met onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons die te geven (Hnd. 7:38)

** Vele in alle manier; want dit is wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd (Rm. 3:2).

Hij stelde hen tot bewaring van de hoop der wereld. Hij bracht hen in vrede in het land hunner bezitting. En in hun eigen land hoorde Hij menigmaal hun geroep en verwekte hun richters om hun te verlossen van de druk hunner vijanden, in wier handen Hij genoodzaakt was geworden hen over te leveren.

** En de HEERE verwekte richteren, die hen verlostten uit de hand dergenen, die hen beroofden; (Ri. 2:16)

Toen zij om hun zonden wil naar Babel gevoerd waren, volgde Hij hen ook daar en bracht hen weder, om de stad hunner vaderen en de tempel huns Gods weder op te bouwen. En ten laatste, toen zij onder de schijn van Godzaligheid (de zekerste sluier voor het verderfelijste werk des afvals) met huichelachtige ijver voor de wet, die zij door hun inzetten krachteloos hadden gemaakt, de maat hunner overtredingen hadden vervuld:

** Aldus getuigt gij tegen uzelve, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben. Gij dan ook, vervult de mate uwer vaderen! (Mt. 23:31-32)

Toen Hij vanwege al deze dingen had toegelaten, dat Zijn koninklijk priesterdom, Zijn verkregen volk, tot de laagste trap zonk, waarop het nog als staatslichaam kon bestaan, toen Zijn tempel ontheilgd en Zijn heilige stad, de stad des groten Konings vertreden was, toen de stem der profeten sedert lang verstomd en alle tekenen van Gods tegenwoordigheid en bescherming verdwenen waren,

** Wij zien onze tekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang (Ps. 74:9).

toen Zijn belofte scheen te falen en Zijn goedertierenheid voor altoos geweken scheen,

** Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? (Ps. 77:9).

toen waren Zijn toezeggingen en goedertierenheden het meest der vervulling nabij. De volheid destijds was gekomen.

** Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; (Gl. 4:4).

God zond Zijn eniggeboren Zoon, dat Hij door de Heilige Geest vlees en uit de gezegende maagd geboren werd, een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Zijn volk Israël.

** Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israël (Lc. 2:32)

En toen de Heere der Heerlijkheid, het Licht des Levens, gekruisigd, gedood en begraven was, wekte Hij Hem op uit de doden, de Eersteling dergenen die ontslapen zijn en door de mededeling van Zijn Heilige Geest stichtte Hij Zijn Kerk, Zijn tempel, woning makende onder de mensenkinderen. En hoewel Zijn Kerk bij tijden tot de uiterste nood gekomen is, door geweld van buiten met algehele vernietiging bedreigd, schijnbaar geheel verzwolgen door inwendig bederf waarin het leven schier geheel verstikte, toch heeft God Zijn volk bewaard, toch is de Heere Jezus bewezen de Rotssteen des Heils Zijner Kerk; en te huidigen dage in dit late uur van de geschiedenis der wereld en der Kerk, heeft God toch nog Zijn gezalfde priesters wie Hij Zijn wil bekend kan maken tot gehoorzaamheid des geloofs.

En is niet juist nu de tijd, waarin God Zich zal opmaken om Zijn volk te bezoeken? Om Zijn stem te verheffen tot allen die getrouw gebleven zijn temidden der alles overstromende goddeloosheid? Nu wij van alle kanten de zee en de watergolven groot geluid horen geven.

**En er zullen tekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven; (Lc 21:25)

nu degenen die in hun hart overleggen, dat de tijd gekomen is om alle tronen omver te werpen en Gods altaren om te stoten, zich opmakende tegen alle geloof en alle eerbied en beraadslagen tegen de Gezalfde des Heren; nu de mensen het hart bezwijkt van vrees en verwachting der dingen die over het aardrijk zullen komen, zal niet God Die dezelfde is te allen tijd, Die Zijn werk nooit verzaakt, Zich opmaken om de dwaasheid des volks te bestraffen, het hart te sterken Zijner kinderen, die naar Hem opzien om hulp, om bezoeking te doen over de ongerechtigheid en scheiding te maken tussen de reinen en de onreinen? Bovenal, zal Hij niet verschijnen tot hulp van de gezalfde priesters aan Zijn altaar en van de gezalfde Koningen der Christenheid, hun de verzekering vernieuwende, dat Zijn macht hun deel is tot vervulling van al hun plicht en terwijl de poorten der hel de Kerk des levenden Gods schijnen te overweldigen, het geen ijdel woord was waarmede Jezus Christus onze Heere van Zijn discipelen afscheid nam: 'Mij is gegeven alle macht in Hemel en op aarde, ziet, Ik ben met U lieden al de dagen tot de voleindiging der wereld' (Mt. 28: 18-20).

Niemand kan de vreselijke gevaren in twijfel trekken, die U aan alle zijden omringen en de dringende behoefte aan elke steun en elke raad, die God kan geven; hetzij wij het oog vestigen op het verwijderen van alle oude bakens, het opbreken van alle ordeningen des levens, het verdwijnen van eerbied voor wie de Heere in enig bestuur heeft gesteld, bij kinderen jegens hun ouders, bij dienstdoenden jegens hun heren, bij onderdanen jegens hun overheid; of hetzij wij aanschouwen de verachting van het priesterambt en de verloochening van de heiligste waarheden Gods als ongerijmdheden of eindelijk die openlijke en schaamteloze erkenning door de ongelovigen en revolutionairen van hun vast besluit om het werk der omwenteling, dat de laatste eeuw onvoltooid liet, te voleinden door de ontbinding van alle oude beginselen in zeden, Godsdienst en staatkunde en door de vernietiging van alle bestaande inrichtingen in Kerk en staat en om een nieuwe bedeling van atheïstische regeringloosheid onder de naam van vrijzinnigheid te stichten op de puinhopen des Christelijke geloofs en der thans bestaande regeringen. Het kan niemand onbekend zijn hoevelen het Christelijke geloof om zijns zelfs wil haten; hoevelen nog meer het met vereende krachten aanvallen, omdat het een bolwerk is van alle regering en openbare orde en in welke heilloze verenigingen vele zelfs schijnbaar Godsdienstige mensen, medegesleept door de valse beginselen ener niet in wezen, maar in

schijn bestaande vrijzinnigheid samenwerken met ongelovigen tot omverwerping van de Christelijke staatsregeling der Europese natiën, van de vereniging van Kerk en staat en zulks niet alleen dáár waardoor ontarding van die band, de Kerk tot dienares van de staat vernederd of de staat aan de priesterschap onderworpen is en deze zich het staatsgezag heeft aangematigd, maar zelfs waar ze bestaat in de rechtmatigste vorm, ja in elke vorm waar nog enige invloed of tussenkomst in de aangelegenheden van menselijke beheer is verbleven aan de Godsdienst. En onder degenen die niet geschaard staan in de gelederen der aanvallers, hoe weinigen hunner verstaan de aard der Christelijke roeping, het gezag van de Christelijke priester of de waardigheid van de Christelijke koning? Het regeren “door Gods genade”, die oude titel der Christelijke koningen, is nog als vorm in de meeste staten behouden, maar bij hoe weinigen is het meer dan een verouderd gedenkstuk, een laatste overgebleven flikkering van dat bewustzijn der verplichtingen, wier bestaan oudtijds erkend werd door de regeerder, ten opzichte van God en Zijn Kerk en door de onderdanen ten aanzien van Christus' stedehouder. En het gevaar van de tegenwoordige tijd bestaat niet alleen in de vorderingen, die het werk der verwoesting en ontbinding reeds heeft gemaakt, maar in de algemene vergetelheid van wat de Christelijke Kerk en van wat Christelijke monarchie is: een verbond der natie met God.

Omdat de mensen deze dingen vergeten hebben, ziet men het lichaam der gedoopten ten huidigen dage in ontelbare sekten verdeeld en verscheurd; van elkander gescheiden in de uitwendige vormen van kerkbestuur zowel als van eredienst, in de leer en in de gehele geest, elkander bijtende en verslindende, gereed elkander te verteren, ten dele volkomen tevreden met deze toestand, onderscheidende noch het Lichaam des Heren, dat het één is, noch de zonde van verdeeldheid of alle andersdenkenden vervloekende, hen overlatende om als verwerpingen te vergaan, vergetende de broederband, ja de heilige Naam, die alle gedoopten zonder onderscheid op het voorhoofd is gedrukt. Onder de voorgangers zelven heerst de grootste verscheidenheid en schakering van meningen in zaken van leer zowel als van tucht. Zelfs de eenheid der Rooms-katholieke Kerk is slechts een ledige klank. Buiten de kring, waarin zij zich door haar banbliksems heeft ingesperd, staan de Griekse en Protestantse Kerken even talrijk als zij. En daarbinnen bepaalt haar eenheid zich blotelijk tot belijdenisschriften en uitwendige vormen van eredienst. Ja, zelfs hierin laat zij verscheidenheid toe (zoals bijvoorbeeld in verschillende der 'verenigde Griekse gemeenten'), terwijl in de boezem harer geestelijkheid evenveel verschil en verdeeldheid heerst als overal elders, door het uitwendige 'kleed van voorgewende overeenstemming, wel verborgen maar niet verminderd.

Aan diezelfde onwetendheid is ook het algemeen geroep toe te schrijven waarvan de wereld weergalmt, dat alle macht uitgaat van het volk als de rechtmatige bron daarvan, waardoor alle gehoorzaamheid in de wortel wordt aangetast en iedere mens de keuze wordt vrijgelaten, wie hij gehoorzamen wil. Aldus worden de bestuurders tot dienaren hunner onderdanen, rechtstreeks aan mensen verantwoordelijk voor de vervulling der plichten en bedieningen, hun door God toevertrouwd. En zo komt het, dat monarchie als dwingelandij aangerand en dat elke regeling en beperking der menselijke hartstochten wordt beschouwd als strijdig met de natuurlijke rechten van de mens; dat iedere poging wordt gelaakt om de drukpers te beteugelen, zelfs waar deze tot zedenbederf strekt of tot oproer aanzet en dat de grote volksmassa's in alle land en de ware beginselen niet kennende en door ongelovige stelregels bedorven, toebereid worden tot gewillige werktuigen dergenen, welke zich als haar leiders opwerpen of wensen op te werpen. In sommige landen van Europa moge het gevaar minder dreigend zijn en het volk door krijgsmacht vooralsnog bedwongen worden, toch zijn dezelfde verderfelijke grondbeginselen overal aan het gisten. En niet alleen onder de mindere klassen: In alle standen,

van de boer tot de edelman, zijn ze doorgedrongen. Op het platteland moge het kwaad minder in het oog vallen, wijl het daar mind prikkel vindt, maar in de steden ontwikkelt het zich met volle kracht. Daar heeft de satan zijn burchten; daar wortelen en gedijen alle boze hartstochten en neigingen; daar worden de beginselen van godverloochening en losbandigheid, onbegrensde haat tegen alle gezag, afgunst en nijd tegen rijkdom, rang en rechtschapenheid gekoesterd en gekweekt; daar worden allerlei misdaden bedacht en ten uitvoer gelegd; daar worden de plannen gesmeed van oproer en opstand en goddeloosheid, van verdelging en roof. En van de ene stad tot de andere is het volk saamverbonden tot het werk der verwoesting. Doch ook zij die met gezag in Kerk of staat zijn bekleed, hebben zich voor dezelfde dwaling te wachten. Als de geestelijken hun begrip van Kerk beperken tot de leden hunner eigen sekte, als zij vergeten, dat alle gedoopten hun kudde, hun kinderen zijn, het zij dan gehoorzaam of ongehoorzaam, van de stal weggelopen of de stem des Herders volgende, als zij alle eigenzinnigen en onbuigzamen willen afsnijden en afstoten in plaats van hen vast te houden met de koorden der liefde, waarmede God zelf hun gemeenten met hen heeft saamverbonden, dan tonen zij daarmede openlijk aan de gemeenten, hoe gering zij de heilige band Gods, de familieband Zijns huisgezins achten; dan misleiden zij deze door hun voorbeeld, het huis des Vaders gering te schatten en lichtvaardig te verlaten. De Kerk van Christus heeft maar al te dikwijls de ervaring opgedaan, hoe door haastige toepassing van de kerkelijke ban de kerkgemeenschap zelf in waarde vermindert.

En zo de koningen en overheden niet bedenken, dat de heerschappij een verordening Gods is, ten bate van hen, die geregeerd worden en niet van hen, die regeren, als zij van hun gezag misbruik willen maken om hun heers en wraakzucht bot te vieren; als zij vergeten, dat zij niet de tirannen, maar de vaders van hun volk zijn; en wel de vaders van allen, niet van een partij, als zij niet het beeld willen dragen van God, Die de weldoener en onderhouder is van al Zijn schepselen, maar integendeel van de mens, die zijn medemensen onderdrukt, dan is dit geen 'regeren door Gods genade', maar door de wil der mensen, of juist, ruw geweld en dus geven zij hun onderdanen een overtuigend bewijs, dat de heerschappij en het gezag menselijke zaken 'zijn en derhalve veeleer door de menigte dan door enkelen behoren te worden uitgeoefend. Doch indien de gezalfde koning en de gezalfde dienaren Gods gewillig instemmen met de goddeloosheid dezer laatste dagen van losbandigheid op maatschappelijk en Godsdienstig gebied; indien zij uit een vals beginsel van eerbied voor de openbare mening of uit gemakzucht of om werelds voordeel en eer erin toestemmen, afstand te doen van hun plaats als de ordening (Gods; het volk te erkennen als de oorsprong van hun gezag en dit uit te oefenen in gehoorzaamheid aan de telkens wisselende stem des volks; indien de priesters Gods erin bewilligen op te treden als de dienaars niet van éne Kerk, maar van een der vele sekten, die in de tempel zijn toegelaten en wier afgod onder de voorwerpen van de pantheïstische verering dezer eeuw een plaats heeft ingenomen, indien de regeerders in de staat het hun van God toevertrouwde gezag willen oversluieren voor de aanmatigende majesteit des volks en regeren niet volgens Gods wetten, die eeuwig zijn, maar met een doeltreffend genoemde meegaandheid (steeds veranderlijk dewijl zij van de wispelturige volksbewegingen afhangt); indien sommigen in deze noodlottige strik gevallen zijn en zich niet willen bekeren van hun ongerechtigheid, noch voor zover dit rechtens in hun vermogen staat, de dwaling huns wegs goed maken en tot God opzien, dat Hij hen bevrijdde van de dienstbaarheid waarin zij zich gesteld hebben, onder degenen over wie zij moesten heersen; dan heeft het kwaad inderdaad de hartader des levens aangetast, dan is God niet alleen verworpen, maar verraden en dan blijft Hem niets over dan de fiolen Zijner verterende oordelen uit te gieten.

En deze beginselen zijn onafhankelijk van verscheidenheid in regeringsvorm; het hoogste gezag moge onder velen verdeeld zijn of bij één persoon berusten. Wie de organen tot uitoefening van het oppergezag zijn, maakt te dien aanzien geen verschil. Onze woorden gelden evenzeer de hoogste overheid in een republiek en de geest, waarin zij door de staatswetten omschreven macht heeft uit te oefenen, als de meest onbeperkte alleenheerser. Alle gezag moet worden uitgeoefend op de grondslag van nauwgezette plichtsbetrachting en verantwoordelijkheid, jegens God en niet van inschikkelijkheid jegens de eigendunkelijke hartstochten der onderdanen. Want de bron van alle gezag is God, niet het volk.

Intussen, hoedanig ook de vroegere handelwijze of de tegenwoordige neiging moge zijn der gezagvoerders in de Kerk en Staat, iedereen ziet wat schrikkelijke crisis beiden dreigt! Sommigen mogen zich vleien de middelen en de kracht te bezitten om de stroom te stuiten, anderen mogen de hoop koesteren, ondanks de dwarrelwind te kunnen sturen en dieps hevigheid te zullen bedwingen, doch de wijzen en verstandigen zelfs onder de kinderen dezer wereld, oordelen niet aldus. Dezen zien hoe de naderende omwentelingsstorm de gezichtseinder der wereld verduistert. Zij zien het aanbreken van de dag der verbolgenheid en der onheilspellende duisternis,

** De grote dag des HEEREN is nabij; hij is nabij zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN; de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen. Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid; Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hoge hoeken (Zf. 1: 14-16).

waarin allerlei gebeurtenissen omhuld zijn, die zij angstig zoeken te ontraadselen, maar die elke berekening doen falen. De kundigsten verwachten met verbijsterden zin de zekere onheilen, die zij niet weten te keren. En zij, die nog aan God trouw zijn gebleven voor zover zij kennis hebben van Zijn wegen, van de onderdanigheid verschuldigd aan de van Hem verordineerde machten en van de waardigheid der Kerk als de verloofde Bruid van Christus; zij dragen rouw over de verachting van het gezag en de geringschatting van al wat eenmaal heilig en achtbaar en eerwaardig werd gerekend. En al blijven zij nog hopen en vertrouwen op God, zo weten zij toch niet van welke zijde zij redding verwachten, noch hoe die zal opdagen. Intussen neemt dagelijks het getier toe van hen die zich tegen God verzetten en de afvalligen brengen het op het hoogste;

** Doch op het laatste huns koninkrijks, als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadselen verstaande; (Dn. 8:23).

De beginselen, die zich in de 18e eeuw voornamelijk tot Frankrijk bepaalden en der eerste omwenteling aldaar de weg baanden, werken thans in alle landen van Europa, waar zij onbewimpeld in volksboeken worden ontwikkeld en de grondslag uitmaken van iedere toespraak of rede tot het volk. En de middelen om de losbarsting te weerhouden zijn op schrikwekkende wijze verminderd en worden nog dagelijks geringer. Reeds in de meeste landen van Europa is de hand van heiligschennende roof aan de eigendom der Kerk geslagen. De eerste daad van dien aard heeft het voorbeeld voor alle volgenden gegeven. De eerste buit heeft de honger nog meer gewekt. En die geest van aarzelend toegeven, die gelijktijd de onwil verraadt der gezaghebbenden tot inschikkelijkheid en hun onbekwaamheid tot weigeren, heeft geen ander gevolg dan de opeenhoping van bouwstoffen voor nog grotere onheilen, de diepere en

zekerder ondermijning der fondamenten, de vermeerdering van de macht tot het kwaad en de aanwakking van de lust er toe; totdat de vloed de boosheid, niet meer te stuiten, elke zwakke dam zal doorbreken en in ontembare vaart alle gevoel van trouw, alle overblijfselen van vroomheid en vreze Gods onder het ganse volk zal weggagen. Daar zijn er, die het werkelijk bestaan en het schrikwekkende karakter van de naderende gevaren erkennen, maar die zich vleien dat het slechts een voorbijgaande storm zal zijn, die hoe verwoestend ook, in Zijn vaart de verpestende beginselen waardoor de maatschappij ontwrict is zal doen verdwijnen. IJdele hersenschim! 'Mene Mene Tekel Upharsin'. 'God heeft uw koninkrijk geteld, en Hij heeft het voleind. Gij zijt in weegschalen gewogen, en gij zijt te licht gevonden. Uw koninkrijk is verdeeld, en het is den Meden en den Perzen gegeven' (Dn. 5: 25-28). Zulks staat geschreven op elke aardse instelling, wereldlijk of Kerkelijk, evenzeker als het eenmaal geschreven stond aan de wand van het paleis des Konings van Babylon. En zo er nog uitredding te vinden is, dan moet God de oorzaken des kwaads en de weg ter ontkoming openbaren, want alle deze dingen zijn Gods oordeel over degenen, die Hem vergeten hebben en Zijn wegen en werken van oudsher. Zij zijn de wraak des Heren over het verbroken verbond; 'de vloek', die nadert om 'de aarde te verslinden, want het land is bevekt' 'vanwege zijn inwoners, want zij overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwige Verbond'.

** Want het land is bevekt vanwege zijn inwoners; want zij overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond. Daarom verteert de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden; daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen weinig mensen overblijven (Js. 24:5-6).

O, bedrieg U niet, gij Kerk des levenden Gods, gij natiën der gedoopten! Dit is geen voorbijgaand kwaad, geen toevallige of tijdelijke gebeurtenis, waaruit gij weer tevoorschijn zult treden dezelfden, die gij waart. Alle vroeger lijden, dat gij zijt teboven gekomen, al de ervaringen der vroegere geschiedenis falen hier. Dat alles had plaats in een tijd toen de onwetendheid der grote menigte het gevaar wel kweekte, maar tevens onbewust het middel was om de betere beginselen te bewaren. Doch thans ligt alles open en bloot, elk gebied van de menselijke geest is doorvorst, ieder vermogen is verdorven tot een sterkte des duivels, de mensen worden zijn gewillige werktuigen bevonden, zich met volharding bekwaamheid (en voorbedacht) beijverende om zijn werk te bevorderen. Wij beleven geen tijd van onwetendheid; de wetenschap is vermenigvuldigd geworden;

** En gij, Daniël! sluit deze woorden toe, en verzegel dit boek, tot den tijd van het einde; velen zullen het naspeuren, en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden (Dn. 12:4).

alle vakken daarvan met uitzondering alleen van de kennis van God en Zijn wegen; terwijl Zijne vreze, die het beginsel der wijsheid is;

** De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand (Spr. 9:10).

van de aarde verdwijnt. En toch is er nog een toevlucht, een veilige schuilplaats, een binnenste heiligdom, een vesting en beschutting, en dat toevluchtsoord, dat heiligdom is Zijn Kerk. Maar dat zal niet bereikt worden, tenzij worde teruggekeerd tot de oude paden, waarvan wij sedert lang zijn afgeweken;

** Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel; maar zij zeggen: Wij zullen [daarin] niet wandelen (Jr. 6:16).

tenzij worden verzaakt die lang gekoesterde zonden, waardoor wij God gegriefd hebben en genoopt Zich van ons af te wenden; tenzij worden hersteld. De bolwerken Sions ten behoeve van een volk, dat de Heere zijn God zoekt met tranen van berouw;

** Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende: Eer Ik u in [moeders] buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer gij uit de baarmoeder voortkwam, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld. Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! Zie ik kan niet spreken, want ik ben jong (Jr. 1:4-6).

Ja, voor het herstel van de omtuining van des Heren wijngaard;

** En Hij heeft dien omtuind, en van stenen gezuiverd, en Hij heeft hem beplant met edele wijnstokken; en Hij heeft in deszelfs midden een toren gebouwd, en ook een wijnbak daarin uitgehouwen; en Hij heeft verwacht, dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht. Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem, en gij mannen van Juda, oordeelt toch tussen Mij en tussen Mijn wijngaard. Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht, dat hij goede druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkende druiven voortgebracht? Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend maken, wat Ik Mijn wijngaard doen zal; Ik zal zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijn muur zal Ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding (Js. 5:2-5).

te weten de ordeningen, de enige ordeningen van Jezus Christus, waardoor de gelovigen in den beginne tot Zijn Kerk gebouwd werden en die Hij instelde, opdat God de Heere onder ons zou wonen.

** Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God! (Ps. 68:18).

Want waar Hij woont, daar is de tabernakel tot een schaduw tegen de hitte des daags, tot een toevlucht als de tirannen blazen als een vloed tegen een wand.

** Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddriftige, als hem bange was; een Toevlucht tegen den vloed, een Schaduw tegen de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed [tegen] een wand (Js. 25:4).

Daarom eerwaardigste Vaders, wien de zielen van al Gods kinderen zijn toevertrouwd en Gij, soevereine vorsten, wier gezag van Gods wege over al Uw onderdanen, geestelijken zowel als leken reikt, en wier tronen wij naderen met al de onderdanigheid, die wij aan Gods gezalfden verschuldigd zijn, daarom smeken wij u, met al de eerbied aan Uwe gewijde ambten en waardigheden verschuldigd, wil de boodschap aanhoren, die wij tot U brengen, opdat gij erkennen moogt, dat God inderdaad Zijn volk bezoekt als in de dagen vanouds. En hoewel wij de verborgen bronnen en oorzaken moeten openleggen van al het onheil waar in de Christenheid verzonken is en van het nog veel meer schrikkelijke dat dreigt, door de zonden aan te wijzen, door koningen en priesters gedurende vele geslachten begaan; alsmede de overtredingen en de

afval der gedoopten, toch zult gij bevinden dat God, onze God, Zijn volk noch verlaten, noch vergeten heeft. Moge Zijn Genade met U zijn, opdat gij hoort en verstaat!

Deel twee

De Eeuwige God, Die door Zijn Woord de hemelen en de aarde gemaakt heeft en al wat daarin is, heeft de mens naar Zijn eigen beeld geschapen en hem opgedragen de aarde te onderwerpen en heerschappij te voeren over alle levende schepselen daarop. God maakte hem en alles zeer goed en gaf hem dat éne gebod, dat hij, terwijl hij van alle boom vrijelijk mocht eten, van de boom der kennis des goeds en des kwaads niet zou eten, want ten dage dat hij daarvan at, zou hij zekerlijk de dood sterven. En de mens at en met hem viel de schepping; door hem kwam de zonde in de wereld, en door de zonde de dood.

** Daarom, gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welken allen gezondigd hebben (Rm. 5:12).

Het beeld Gods werd misvormd, Zijne schepselen verzonken in ellende en het werk Zijner handen werd een puinhoop. Maar God, Die rijk is in genade vanwege de liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad, had de middelen beraamd, waardoor Hij Zijn schepping zou verlossen en herstellen, waardoor Hij zijn gehele raadsbesluit in de mensen zou vervullen. van uit Zijn schoot zond Hij de zoon Zijner liefde, Die om onze zaligheid wille en uit liefde tot ons de eeuwige heerlijkheid aflegde en ofschoon gegeneerd vóór alle werelden, God uit God, waarachtig God uit waarachtig God, in de wereld geboren werd, ontvangen van de Heilige Geest en geboren uit de maagd Maria. Hij is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Hij nam de vooruit bepaalde gestalte aan, naar welke de mens in de beginne geschapen was. Hij nam het zaad van Adam aan, ja het zaad van Abraham;

** Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan. (Hbr. 2:16)

en verenigde dat voor altijd in Zichzelve in onverbreekbare eenheid met de Godheid. God en mens in énen persoon voor eeuwig verenigd, God en mens door énen persoon voor eeuwig verzoend, zonder mogelijkheid van scheiding. Het gevallen schepsel Gods gekocht buiten mogelijkheid van toekomstige val. Het leven uit de dood voortgebracht door de opstanding, het leven der wedergeboorte, het leven dat nooit zal sterven. En wie dit leven deelachtig zijn geworden en overwinnen, die zal Hij geven te zitten met Hem in Zijnen Troon, gelijk Hij overwonnen heeft en met de Vader gezeten is in Zijnen troon, Openb. 3: 21, en aldus al het Raadsbesluit Gods bij de schepping, vervuld worden in de eeuwige bestendigheid van dit Koninkrijk, want de toekomstige wereld zal de mensen onderworpen zijn en hij zal heerschappij voeren over al de werken van Gods handen.

** Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen; 8 Alle dingen hebt Gij onder zijn voeten onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij; doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn; (Hbr. 2:7-8).

En hierin heeft God Zijn rechtvaardigheid geopenbaard, opdat Hij rechtvaardig zijn en rechtvaardigende degenen, die uit het geloof van Jezus is, want door Zijn heilig leven heeft de Godmens zich bewezen als een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;

** Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam; (1 Pt. 1:19).

en door Zijn dood heeft hij een alles verzoenend offer voor ons gebracht. Hij heeft geleden voor de zonden, Hij rechtvaardig, voor de onrechtvaardigen.

** Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door den Geest; (1 Pt. 3:18)

Hij is de verzoening voor onze zonden en voor de zonden der gehele wereld.

** En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor [de] [zonden] der gehele wereld (1 Jh. 2:2).

Hij heeft ons Gode gekocht, niet met goud of zilver, maar met Zijn eigen dierbaar bloed. Daarom heeft de Vader Hem ook uitermate verhoogd en alle mensen de verzekering gegeven, dat Zijn Offer voor ons is aangenomen, daarin, dat Hij Hem uit de doden opgewekt heeft en aan Zijn rechterhand gesteld. En verhoogd zijnde, heeft Hij van de Vader de belofte des Heiligen Geestes ontvangen.

** Hij dan, door de rechter [hand] Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes, ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort (Hnd. 2:33).

Die Hij schenkt aan degenen die geloven, opdat zij medegebouwd worden tot een woonstede Gods in de Geest,

** Op Welken ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest (Éf. 2:22).

dat zij als levende stenen gebouwd worden tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus,

** Zo wordt gij ook zelf, als levende stenen, gebouwd [tot] een geestelijk huis, [tot] een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus (1 Pt. 2:5).

Weet gij niet, o gij gedoopten, dat uw lieder lichaam een tempel is van de Heilige Geest, die in U is, die gij van God hebt en dat gij uwszelfs niet zijt? Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Gods zijn.

** Of weet gij niet, dat uw lieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, en [dat] gij uws zelfs niet zijt? (1 Kor. 6:19).

Want er staat geschreven:

** Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben, en sloot derzelve plaats toe [met] vlees. En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw, en Hij bracht haar tot Adam. Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is. Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot een vlees zijn (Gn. 2:21-24).

En de apostel voegt er een verklaring bij in zijn brief aan de Efeziërs; als hij zegt:

** gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord opdat Hij haar zichzelf heerlijk zou voorstellen, ene gemeente, die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk. Die zijn eigen vrouw lief heeft, heeft zichzelf lief, want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het onderhoudt het, gelijkewijs ook de Heere de gemeente, want wij zijn leden Zijns lichaams van Zijn vlees en van Zijn benen (Éf. 6:25-32).

En alsdan met herhaling van Adam's woorden:

** Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten en zal zijn vrouw aanhangen en zij twee zullen tot een vlees zijn (Éf. 6:33).

Deze verborgenheid is groot, doch ik zeg dit ziende op Christus en op de gemeente. O, heerlijke verborgenheid van de roeping der kerk, van Zijn vlees en van Zijn benen te zijn, ofschoon van Hem onderscheiden en afzonderlijk, steeds oneindig minder met opzicht tot de waardigheid van Zijn Goddelijke persoon, en toch voor eeuwig tot nederbuiging van de aanbiddenswaardige Zone Gods, om ons door Zijn eigen offer en lijden, Zichzelf voor te stellen als een gemeente zonder vlek of rimpel. Dat zal vervuld worden in Zijn samen vergaderde heiligen en de stem, als van sterke donderslagen, zal uitroepen: Halleluja! Want de Heere, de Almachtige God heeft als Koning geheerst. Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen en Zijne vrouw heeft zichzelf bereid;

** En ik hoorde als een stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst. Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid (Opb. 19:6-7).

En de tijd moet komen, waarin dit woord vervuld zal worden, want het staat geschreven in het boek der waarheid, van de toekomstige heerlijkheid der kerk. En het is haar hoogste plicht de hoop dezer heerlijkheid vast te houden, te jagen naar bereidheid om hare Heere, hare bruidegom te ontmoeten, met smachtend verlangen uit te zien naar zijn verschijning als Hij, Die thans aan de rechterhand des Vaders zit, waar Hij heengegaan is om plaats te bereiden voor Zijn discipelen, zal weder komen om hen tot zich te nemen, opdat zij ook zijn mogen waar Hij is;

** In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal

bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben (Jh. 14:2-3).

Zijn heerlijkheid aanschouwende met Zijn heerlijkheid bekleed;

** En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij een zijn, gelijk als Wij Een zijn; Ik in hen, en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in een, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt. Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld (Jh. 17:22-24).

want zij zullen Hem gelijk wezen, zij zullen Hem zien gelijk Hij is;

** Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als [Hij] zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is (1 Jh. 3:2).

Gelijk een vrouw in barensood (dat is het beeld, dat de Heere Zijn discipelen profetisch over de tijd Zijner afwezigheid afschildert) gelijk een vrouw, wanneer zij baart, droefheid heeft omdat haar ure gekomen is, zo zouden ook zij droefheid hebben, totdat Hij hen wederom zou zien en dan zou hun hart zich verblijden en niemand zou hun blijdschap van hen wegnemen.

** Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is. En gij dan hebt nu wel droefheid; maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen (Jh. 16: 21-22).

Zodanig is het eeuwige voornemen Gods met Zijn Kerk en de middelen om dit voornemen te volvoeren, de middelen waardoor de mensen, in ongerechtigheid geboren en in zonde ontvangen, dezer zaligheid deelachtig wordt, laten zich onder twee hoofden samenvatten, namelijk: de sacramenten des levens en de van God verordeneerde bedieningen tot vervulling der werkingen van dat leven. Deze twee komen overeen met het zoeven aangetoonde tweevoudige voornemen Gods; Zijn voornemen n.l. met de mens op zichzelf beschouwd en met de Kerk als het lichaam van Christus, de bruid die voor Zijn komst moet worden bereid. Eveneens komen zij overeen met het tweevoudig werk van Jezus op aarde; Zijn leven in het vlees, waarin Hij ons voorbeeld was, heilig, onschuldig; onbesmet, afgescheiden van de zondaren en het getuigenis, dat Hij van God aflegde, als Degene Die de Vader openbaarde, Diens werk verrichtte, Diens boodschap verkondigde en de bedeling des Evangelies onder de mensen oprichtte.

De sacramenten, Die door Jezus Christus zijn ingesteld en in meer rechtstreekse, onmiddellijke betrekking staan tot het leven, dat God ons in Zijn zoon geschonken heeft, zijn het Sacrament des Doops, verordend tot mededeling van datzelfde leven door de wedergeboorte uit de Here Jezus Christus, Die de tweede Adam is, de levendmakende Geest en het Sacrament des Avondmaals, waardoor dat leven wordt onderhouden, versterkt, vernieuwd, waardoor de naar buiten tredende werking daarvan volkomen wordt verzekerd.

In het Sacrament des Doops bedient God Zich van water tot afwassing van de zonden en om ons (in het antwoord van een goed geweten tot God) te behouden door de Opstanding van Jezus Christus.

** Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus (1 Pt. 3:21).

Het is het Bad der Wedergeboorte, waardoor God ons, naar Zijn barmhartigheid zalig maakt.

** Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes (Tit. 3:5).

want wij, daar wij dood waren door de misdaden en zonden,

** En u [heeft] [Hij] [mede] [levend] [gemaakt], daar gij dood waart door de misdaden en de zonden; In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid; Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen; Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, 5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft [ons] levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden) (Éf. 2:1-5).

worden daarin wedergeboren uit de Heiligen Geest,

** Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan (Jh. 3:5).

tot kinderen Gods, welke niet uit den bloede, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn,

** Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, [namelijk] die in Zijn Naam geloven; Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn (Jh. 1:12-13).

en door de mededeling van dat leven, worden wij waarachtig en daadwerkelijk leden van de opgestane Heere Jezus Christus,

** Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen (Éf. 5:30).

over welke de dood geen macht meer heeft, levende ranken in de ware wijnstok.

** Ik ben de Wijnstok, [en] gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen (Jh. 15:5).

Dus herinnert ons Paulus in zijn brief aan de Romeinen, dat wij met Christus begraven zijn door de doop in de dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid des

Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden en dat wij, wetende dat onze oude mens met Hem gekruisigd is opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, het nu ook daarvoor moeten houden, dat wij wel der zonde dood zijn, maar Gode levend door Jezus Christus, onze Heere (Rm. 6: 4-11).

In het Sacrament des Heiligen Avondmaals wordt het aldus medegedeelde leven bestendig gevoed door het eten van het vlees en het drinken van het bloed van Jezus Christus. Het brood, dat in de Kerk van Christus gebroken wordt is werkelijk en waarachtig de gemeenschap van Zijn lichaam,

** De drinkbeker der dankzegging, dien wij [dankzeggende] zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus? (1 Kor. 10:16).

waaruit het leven is uitgegoten op het kruis, maar waarin nu het uit de doden opgewekte als het opgestane en verheerlijkte lichaam, het eeuwige leven woont. De drinkbeker, die in de Kerk van Christus wordt gezegend, is werkelijk en waarachtig de gemeenschap Zijns bloeds en daarin worden alle gelovigen tot één Geest gedrenkt.

** Want ook wij allen zijn door een Geest tot een lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot een Geest gedrenkt (1 Kor. 12:13).

Het is de wijn van het Koninkrijk Gods,

** Voorwaar, Ik zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods (Mc. 14:25).

de wijn der vreugde en der vrolijkheid, de kelk des heils. En dit is de ware en eigene en verordineerde kracht van dat heilig Sacrament, dat door Gods machtige werking, de levende leden van het lichaam van Christus in zodanige wederkerig inwonen, in zodanige eenheid met Hem, in zodanige nauwe gemeenschap worden gebracht, Hij in hen en zij in Hem, in zodanige deelgenootschap aan Zijn macht en genade dat het openbaren van de deugden Zijner verheerlijkte mensheid in hen even natuurlijk en als vanzelf zou wezen, als het dragen van druiven voor de levende ranken des wijnstoks is. Ja, zij zijn ertoe verbonden het leven van Christus zelve in hun sterfelijk vlees te openbaren, gelijk geschreven staat,

** Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alsoo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft (1 Jh. 2:6).

en Die wederom zegt;

** Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage. Want Mijn vlees is waarlijk Spijs, en Mijn bloed is waarlijk Drank. Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem. Gelijkerwijs Mij de levende Vader gezonden heeft, en Ik leve door den Vader; [alzo] die Mij eet, dezelve zal leven door Mij (Jh. 6:54-57).

Alleen door de doop is de Kerk van de wereld afgezonderd. Alle onderscheiding, waardoor het volk Gods wordt voorgesteld als slechts een gedeelte der gedoopten is een blote uitvinding van mensen, die hun eigen verbond met God willen maken en zich Zijn oordeel aanmatigen. Alleen door het vlees en bloed van Jezus Christus leeft Zijn volk en elk ander middel van onderhoud,

waardoor dit overbodig zou wezen is evenzeer een bloot hulpmiddel van mensen, die zich met schillen voeden en zichzelf weiden zonder vreze.

** Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, [en] als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelf zonder vreze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als bomen in het afgaan van den herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, [en] ontworteld. (Jud. 12).

Want de Kerk Gods is niet een vlottend, zwevend en ontastbaar afgetrokken denkbeeld, afhankelijk van menselijke afscheidingen, verenigingen, meningen of handelingen; maar zij is een vaste onomstotelijke instelling Gods, door Zijn werking tot stand gebracht en staande door de kracht van zichtbare symbolen, die op zichzelf en voor het menselijk begrip zo volkomen onbekwaam zijn tot enige geestelijke werking, zij zijn de proef en toetsstenen en waardiglijk aangenomen, tevens de overwinning des geloofs; een bestendige herinnering en krachtdadig bewijs, dat het bestaan, de vorm en de voortduur der Kerk alleen uit God is en geenszins uit de mensen, waaruit zij bestaat. Ook zijn zij geen ledige tekenen van wezenloze zaken en evenmin slechts de meest geschikte vormen door God uitgedacht of door menselijk overleg aangenomen tot aanduiding van geestelijke waarheden. Zij zijn ook niet blotelijk ter herinnering aan zegeningen, die op andere wijze of daarnevens ontvangen of onzichtbaar genoten worden. Haar zij zijn een tegenwoordige daad van Christus temidden Zijner gemeente; zij werken inderdaad uit, wat zij aanduiden. Zij zijn SACRAMENTEN, zeker panden Zijner liefde en trouw, waardoor Hij die zegeningen mededeelt tot welker uitdeling Hij ze bestemde. Door de uitreiking zelf verzegelen zij het verbond Gods, de zegeningen in dat verbond begrepen en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheid, zodat iedere gedoopte naar dat verbond geoordeeld zal worden, als een, die het leven Gods ontvangen heeft; eenieder, die aan het brood en de wijn deel heeft gehad, zal geoordeeld worden als deelgenoot van het lichaam en bloed des Heren en kan niet terugtreden, maar moet voorwaarts gaan, hetzij tot volkomen zaligheid of tot gehele, eeuwige afval.

Maar deze heilige sacramenten kunnen volgens de wet van Gods Kerk alleen door diegenen bediend worden, die daartoe de volmacht hebben verkregen en deze volmacht kan alleen door de Heere Jezus Christus, het Hoofd Zijner Kerk verleend worden, hetzij onmiddellijk, hetzij door tussenkomst dergenen van wie Hij Zich bedient tot uitdeling van zodanige volmacht. Wij komen alzo tot de tweede soort der middelen, waardoor Gods Raadsbesluit in de Kerk wordt uitgevoerd, namelijk tot die van God bestelde bedieningen, waardoor Jezus Christus de Heere in Zijn Kerk werkt tot volmaking der heiligen en tot een getuigenis aan de wereld. Doch laat ons vóór alle dingen opmerken, dat Jezus Christus de Heere, het Hoofd van Zijn lichaam, de Kerk, van alle andere wezens onderscheiden is en niemand Hem gelijk. Hij heeft dat bijzondere werk volbracht, hetwelk Hij gewrocht heeft tot 's mensen verlossing, geen ander werk en dit op geen andere wijze, omdat juist dit de wil des Vaders was. En dit was alzo, omdat het volkomen overeen kwam met het te bereiken doel en derhalve dat doel langs geen andere weg naar Gods voornemen bereikt kon worden. Evenzo is het met de Kerk, het lichaam van Christus. Niets anders kan het lichaam van Christus zijn en daarom kan niets anders daaraan gelijk wezen. Wat het is, is het door Gods ordening en bestel, tot vervulling van een bepaald doel en voornemen en in de volledigheid al zijner delen beantwoordt het aan dat doel. Zal dus Gods voornemen vervuld worden, dan mag de Kerk niet anders zijn dan zoals Hij haar stichtte, en als zij te eniger tijd van haar oorspronkelijke inrichting is af geweken, als de van God verordeneerde werktuigen in enig deel gebrekkig geworden zijn, zo moet die afwijking verbeterd worden, het gebrekkige

moet hersteld worden. De tijd moet komen, waarop Gods voornemen vervuld zal worden en wel op de wijze en door de middelen welke God heeft aangenomen. Want Zijn Kerk zal niet falen. Zij is het lichaam Zijns Zoons.

Daarom, wanneer die tijd komt, zal de Kerk gevonden worden met die volledige toerusting die God haar had verleend en zich openbarende in de volkomen verhouding van al de delen, zoals de Heere haar in de aanvang inrichtte. Ook dit zij nog opgemerkt. Het getuigenis dat God aangaande Zichzelf aan de wereld geeft, geschiedt niet door een verwarde onsamenhangende massa, maar door een harmonisch samengesteld, zichtbaar lichaam. God is onveranderlijk en het wezen der Kerk kan evenmin aan veranderingen onderworpen zijn als het wezen van Hem, Die haar in al haar delen daargesteld heeft. Haar wezen is zodanig als Hijzelf het in Zijn Woord beschrijft en geen vergadering of bondgenootschap, geen vereniging of lichaam van welke aard ook of naam, is inderdaad de Kerk van God, zoals die in Zijn gedachten en in Zijn Raadsbesluit bestaat, tenzij dan, dat daar in de beschrijving verwezenlijkt worde, die Hijzelf van Zijn Kerk gegeven heeft.

Nu verklaart de apostel Paulus in vele plaatsen zijn zijner brieven terloops en onsamenhangend, doch zo volledig en duidelijk mogelijk in zijn eerste brief aan de Corinthiërs en in de brief aan de Efeziërs, hoedanig de door God daargestelde inrichting der Kerk is, welke haar voornaamste leden en delen zijn en welk deel en Raadsbesluit door de samenwerking en wederzijdse bedieningen dier onderscheidene delen in de Kerk vervuld moet worden. Wij halen slechts de volgende plaatsen aan. In zijn eerste brief aan de Corinthiërs, twaalfde hoofdstuk, handelt hij eerst over de verscheidenheid der gaven in de onderscheidene mensen in het lichaam van Christus (daarbij het beeld gebruikende van het menselijk lichaam, dat hij beschrijft als “Niet één lid, maar vele leden zijnde, nochtans één lichaam, welks leden elkander allen van node hebben”) en daarna zegt hij:

** En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmaking, behulpzels, regeringen, menigerlei talen (1 Kor. 12:27).

en in de brief aan de Éfeziërs zegt hij;

** Een lichaam, is het en één geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot ene hoop uwer beroeping, één Heere, één geloof, één doop, één God allen, maar aan elk een van ons is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus (Éf. 4:4).

** Daarom zegt Hij als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven, sommigen tot apostelen en sommigen tot profeten en sommigen tot herders en leraars, tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning des lichaams van Christus, totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van de Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus, opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden, met alle wind van leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen, maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het hoofd is, namelijk Christus, uit welke het gehele lichaam, bekwamelijk samengevoegd, en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk in zijne maat, de wasdom bekomt, tot zijnszelfs opbouwning in de liefde (Éf. 4:4-16).

In de laatste aangehaalde woorden brengt de apostel dus de bedieningen der Christelijke Kerk met inbegrip dergenen, die in de eerst genoemde plaats uitdrukkelijk vermeld worden onder vier klassen of orden van mensen, welke ieder, gelijk wij weten, een bijzondere en bepaalde taak heeft, een werk dat door geen der anderen verricht kan worden want zij zijn ieder het bepaalde, van eeuwigheid verordende werktuig en middel waardoor God juist dat en geen ander werk wil uitvoeren; elk dezer klassen staat in haar eigen bijzondere betrekking tot de mens, heeft in ieder mens haar eigen bepaald werk te verrichten en richt zich op onderscheidene wijzen tot de verschillende karakters der mensen. De ene mens is meer toegankelijk voor de invloed van gezag en wijsheid, die het eigenaardig kenmerk van het apostelambt zijn; het geweten van een ander wordt lichter door profetische uitspraken overtuigd;

** En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo, vallende op [zijn] aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is (1 Kor. 14:25).

dat van een derde wederom meer door de blijde boodschap die de evangelist predikt, terwijl nog anderen meer geschikt zijn voor de zorg der herders en gaarne het onderricht ontvangen des leraars, aan wiens voeten zij zich het eerst van hun geestelijk leven bewust worden. En evenzeer als naar buiten aan de wereld, openbaart zich op deze wijze de werking dier bedieningen ook binnen de Kerk zelf: de heiligen moeten volmaakt worden, niet slechts door de middellijke, maar ook door de rechtstreekse werkzaamheid van ieder dezer ambten en alzo het werk der bediening IN-, zowel als UITwendig worden vervuld. Niet door de werking van één of twee dezer bedieningen, maar door de zegen die allen mededelen, wast het kind op tot een volkomen man, want het is nu eenmaal Gods wet en ordening in Zijn Kerk, dat door deze vier middelen en door geen meer of minder de wasdom bereikt zal worden; deze zijn toch ieder in het bijzonder en allen tesamen noodzakelijk tot openbaring van God en tot verkondiging Zijner heerlijkheid; het is door het nemen en uitdelen dezer gaven, dat God de Heere onder de mensen wil wonen,

** Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God [is] onze Zaligheid (Ps. 68:19).

tot dat bepaalde doel zijn zij gegeven. Met andere woorden, zij zijn de ordeningen waardoor de wezenlijke goedheid, die in God is, zowel als Zijn zegeningen aan de wereld geopenbaard en in de schoot der Kerk uitgestort worden. Omdat juist zij geschikt zijn tot de bereiking der doeleinden, worden zij door God gegeven, of liever zij zijn de noodzakelijke en daarom de eeuwiglijk verordende kanalen of organen door welke die Goddelijke goedheid en die zegeningen zich als vanzelf aan de mensen kunnen openbaren en mededelen en naar de mate zij verdwijnen en niet alle aanwezig zijn in hun volle werking, naar die mate wordt ook Zijn goedheid verduisterd en de mededeling Zijner zegening aan de Kerk gestremd en de Kerk is niet langer de woonstede Gods, de verblijfplaats Zijner heerlijkheid en de verkondigster Zijner veelvuldige wijsheid aan de overheden en de machten in de hemel;

** Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods; (Éf. 3:10).

Vandaar dat ook de Heere Jezus Christus, Die de Vader openbaart want die Hem zag, zag de Vader;

** Jezus zeide tot hem: Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? Geloofst gij niet, dat Ik in den Vader [ben], en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot ulieden spreek, spreek Ik van Mijzelven niet, maar de Vader, Die in Mij blijft, Dezelve doet de werken (Jh. 14:9-10).

in Zijn omwandeling op aarde, al deze bedieningen in Zichzelve verenigde. Hij was de Apostel onzer belijdenis,

** Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus; (Hbr. 3:1)

de van God gezondene;

** Want Dien God gezonden heeft, Die spreekt de woorden Gods; want God geeft [Hem] den Geest niet met mate (Jh. 3:34).

vervuld met de wijsheid Gods met woorden van wijsheid en heilige leer met wijsheid, van wandel en bestuur, Hij was de Profeet, machtig in woorden en in werken;

** Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken, uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal (Hnd. 3:22)

de openbaarder der verborgenheden Gods, de verklaarder van Zijn Woord; Hij was de Evangelist, Die de armen de blijde boodschap predikte, de gezalfde Heelmeester der zieken,

** De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis; (Js. 61:1).

der gewonden, der verlamden, der verbrijzelden; Hij was de goede Herder, Die Zijn leven liet voor de schapen en de van God gezonden Leraar,

** Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen (Jh. 10:2).

Op dezelfde wijze wil God thans door Jezus Christus geopenbaard worden in Zijn lichaam, d.i. de Kerk. Christus Zelf is gezeten aan de rechterhand Gods. In Hem alleen woont de volheid der Godheid lichamelijk; in Hem verenigen zich al de stralen der Goddelijke Heerlijkheid: 'Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou'.

** Want het is [des] [Vaders] welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou; (Kol. 1:19)

** Uit Zijne volheid alleen ontvangen wij allen ook genade voor genade; Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden (Jh. 1:16-17).

** en dat iegelijk slechts naar Zijne mate, gelijk wij in een lichaam vele leden hebben en de leden niet alle, niet dezelfde werking hebben, alsoo zijn wij velen, één lichaam in Christus maar elkeen zijn wij elkanders leden, en onze gaven zijn verscheiden, naar de genade, die ons gegeven is (Rm. 12:4-6).

Daaruit volgt, dat al de vier ambten, waardoor God Zich wil bekend maken en mededelen, en die in Christus Jezus verenigd waren, NOG ALTIJD en wel door verschillende leden in Zijn Kerk behoren te worden vervuld en gelijk Hij in de aanvang door deze in Zijn eigen Persoon verenigde ambten aan de wereld getuigenis gaf, Zijn kinderen eerst bijeen vergaderde en hen vervolgens zegende en troostte, zo zal Hij ook in Zijn Kerk, tot aan de voleinding der eeuwen, door dezelfde ambten voortdurend getuigen, bijeenvergaderen en zegenen, evenwel nimmer door werkzaamheid van één enkele mens dan toch zou die enkele mens - bezitter zijn der ondeelbare volheid die alleen in de Heere Jezus Christus wonen kan - maar doordat Hij die onderscheidene bedieningen onder verschillende leden verdeelt en ze door hen uitoefent, terwijl een iegelijk lid zijn eigen werk verricht en nipt treedt in het werk des anderen, anders toch werden de eigenaardige verrichtingen der onderscheiden leden des lichaams belemmerd en het ene lid zou tot het andere kunnen zeggen: 'Ik heb u niet van node'.

** En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node (1 Kor. 12:21).

Want de Kerk is geen hersenschim der verbeelding en het is geen blote beeldspraak, maar het lichaam van Christus te noemen en de verschillende delen, leden des lichaams. De Kerk is een zicht- en tastbare werkelijkheid, een gemeenschap van mensen, die in velerhande onderlinge verhoudingen zo waarachtig en wezenlijk met elkaar en met Hemzelf, hun Hoofd, verbonden zijn, dat het menselijk lichaam niet dan een onvolkomen voorstelling dezer eenheid kan zijn, ja slechts een uiterlijk beeld en schaduw der Kerk, die zelf het oorspronkelijk beeld en de grondtype is in de gedachte en het Raadsbesluit Gods. Evenmin zijn die gaven, welke Hij voor mensen genomen en aan mensen uitgedeeld heeft, onpersoonlijke invloeden of afgetrokken denkbeelden, maar zij zijn zelf levende mensen, waardoor die volheid, die in Hemzelf woont, wordt medegedeeld door de werking des Heiligen Geestes Die aan de Kerk geschonken is; daarom ook zegt de apostel:

** Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven. Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde? Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou. En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars; (Éf. 4:8-11).

En deze gaven zijn niet geschonken voor een tijd die reeds voorbij is; het doel is nog niet verkregen dat door hen moet, en ook door hen alleen kan worden bereikt, want de heiligen zijn nog niet volmaakt, het werk der bediening is nog niet voltooid, het lichaam van Christus is nog niet opgebouwd; de ganse gemeente Gods is nog niet gekomen tot de enigheid des geloofs, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte van de volheid van Christus, de Kerk is nog niet als een reine maagd bereid tot de Bruiloft des Lams.

** Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid (Opb. 19:7).

En zolang deze doeleinden niet bereikt zijn en het volmaakte niet gekomen is, zijn de tot hun bereiking van God verordende werktuigen onmisbaar en mag hun werkzaamheid geenszins opgeheven worden. Nog duidelijker zal ons dit blijken uit een nadere betrachting van de bijzondere verrichtingen dezer onderscheiden ambten.

De Heilige Schrift leert ons, dat het eigenaardige en bepaalde doel, waartoe apostelen gegeven werden, dit is om onder Christus de hoofden en opperbestuurders der Algemene Kerk te zijn, de bronnen en uitdelers van de Leer der Kerk; en eindelijk ons door de oplegging hunner handen de Heilige Geest mede te delen, zowel tot verzegeling van al de gelovigen, als tot ordening van dienaars der Kerk. In de derde en laatste dezer verrichtingen zijn de twee eerst genoemde eigenlijk medebegrepen, want de bediening, waardoor de Heilige Geest aan de Kerk wordt geschonken in de wijding van Gods priesters, in de bevestiging en verzegeling des Heiligen Geestes aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkewijs de Geest wil, moet noodwendig ook dezelfde zijn, waardoor de dienaars en alle uitwendige aangelegenheden der Kerk vastgesteld en in de zin der Kerk geleid en onderwezen wordt. Voor zover ons in de Schrift geopenbaard wordt, kunnen deze werkzaamheden door niemand verricht worden, dan enkel door apostelen en door hen, die daartoe van apostelen onmiddellijk en persoonlijk afgevaardigd zijn. De Heere Zelf had de apostelen deze plichten toevertrouwd.

Daarom werd hun de macht der sleutelen gegeven, de macht om op aarde te binden en te ontbinden,

** En Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn (Mt. 16:19).

en

** En indien hij denzelven geen gehoor geeft; zo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als de heiden en de tollenaar. Voorwaar zeg Ik u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen (Mt. 18:17-18).

als een zinnebeeld en onderpand dier opperheerschappij, die Jezus door hen uitoefent en altijd uitoefenen zal. Daarom ook behield Hij hen in Zijn onmiddellijke nabijheid om hen niet alleen in het openbaar, maar ook in het bijzonder te onderrichten. Hij reinigde hen door Zijn Woord,

** Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb (Jh. 15:3).

voordat Hij ging lijden en verkeerde met hen na Zijn Opstanding tot aan de dag Zijner Hemelvaart.

** Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan. En als Hij met [hen] vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, [zeide] [Hij], van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen. Zij dan, die

samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israel het Koninkrijk wederoprichten? En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft; Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde. En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen. En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding; Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkewijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren (Hnd. 1:3-11).

Hij gaf hun Zijn bevelen, sprak met hen van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan, opende hun verstand, dat zij de Schriften verstonden,

** Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden (Lc. 24:45).

en droeg aan hen, ja, aan hen alleen onmiddellijk en rechtstreeks en aan alle anderen slechts door hen, de last op heen te gaan en al de volken te onderwijzen, en te dopen en hen te leren onderhouden alles, wat Hij hun geboden had.

** En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld (Mt. 28: 18-20).

En daarom, in de laatste uren die Hij aan de avond vóór Zijn lijden met hen doorbracht, gaf Hij hun ook de belofte des Troosters, des Heiligen Geestes;

** Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden. En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid (Jh. 14:14-15).

welke belofte Hij hun bij Zijn Hemelvaart nogmaals beval te verwachten. Apostelen, en apostelen alleen, leert ons de Heilige Schrift kennen, als die voor de zichtbare Kerk van Christus op aarde het middelpunt zijn van het gezag, van de leer van de eenheid in alle dingen tot aan Zijn tweede heerlijke Verschijning aan hen, die Hem zonder zonde verwachten tot zaligheid. Dientengevolge wordt ons in de geschiedenis der Kerk in de Handelingen der Apostelen verhaald, dat de nieuw bekeerden ‘volhardende waren in de leer en in de gemeenschap der apostelen’

** En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden (Hnd. 2:42).

dat ‘zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten en de prijs legden aan de voeten der apostelen’

** Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte [goederen], en legden [dien] aan de voeten der apostelen (Hnd. 4:34).

dat bij het tevoorschijn treden van het diakenambt, het wederom de TWAALVEN waren, die de menige der discipelen tot zich riepen

** En de twaalven riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk, dat wij het Woord Gods nalaten, en de tafelen dienen (Hnd. 6:2).

en dat toen de Kerk door de vervolging verstrooid werd, alleen de apostelen te Jeruzalem bleven.

** En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen (Hnd. 8:1).

Apostelen zijn de fundamenten der Kerk;

** Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen (Éf. 2:20).

niet van deze of gene kerk, maar van de ENE HEILIGE, ALGEMENE en daarom APOSTOLISCHE KERK; de grondslag, waarop de levende stenen moeten gebouwd worden en het voortdurende middel om het gebouw van de levende tempel, de Kerk, in de eenheid van geest en wandel, van leer en bestuur te handhaven en te sterken. Dit is alzo het apostelambt, gelijk het ons duidelijk in de Heilige Schrift wordt voorgesteld en gelijk wij het daar ook in werking zien.

Even duidelijk en bepaald wordt het ambt der profeten beschreven. De profeet is het orgaan - kanaal - waardoor de verborgen zin van God, door openbaring tot de Kerk wordt gebracht, niet in de vorm der leer, want de leer der Kerk is "de leer der Apostelen", niet als gebod, want Petrus zegt: 'Weest gedachtig aan de woorden, die van de heilige profeten tevoren gesproken zijn en aan ONS gebod, die des Heren en Zaligmakers apostelen zijn',

** Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn (2 Pt. 3:2).

maar om Gods Licht te doen schijnen, opdat de apostelen onderscheiden mogen, welke weg zij in de uitoefening hunner macht in de Kerk van Christus te bewandelen hebben, om de verborgenheden te openen, die in de Wet en in de Profeten des Ouden Verbonds opgesloten liggen, opdat de apostelen deze in heilige leer aan de Kerk mogen overleveren en om alzo in dit opzicht dezelfde bediening te vervullen als de profeten vanouds, en in dezelfde persoonlijke en rechtstreekse betrekking tot de apostelen, als de Wet stond tot de Apostolisch Kerk, tot de Kerk der gedoopten. Immers, Petrus zegt: 'Den profeten is geopenbaard, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het evangelie verkondigd hebben door de Heilige Geest, Die van de Hemel gezonden is'.

** Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien (1 Pt. 1:12).

En eindelijk nog zijn daar de profeten om Gods wil bekend te maken aangaande Zijn dienstknechten, die Hij in de heilige bediening wil gebruiken, welke geopenbaarde wil Gods de apostelen dan, door de ordening van die dienaren, uitvoeren; waarom ook Paulus aan Timotheüs schrijft: ‘Dit gebod beveel ik u, mijn zoon Timótheüs! dat gij naar de profetieën, die van u voorgegaan zijn, in dezelve de goede strijd strijdt’.

** Dit gebod beveel ik u, [mijn] zoon Timótheüs, dat gij naar de profetieën, die van u voorgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt (1 Tm. 1:18)

en wederom: ‘Ik maak u gedachtig, dat gij opwekt de gave, die in u is door de oplegging mijner handen’.

** Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is, door de oplegging mijner handen (2 Tm. 1:6).

en ook: ‘Verzuim de gave niet die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps’.

** Verzuim de gave niet, die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps (1 Tm. 4:14).

In al deze omstandigheden zijn de profeten als het ware toegevoegd aan de apostelen als de fundamenten, waarop de Kerk gebouwd is; zij zijn de kanalen ter verkondiging der verborgenheden, waarvan apostelen de uitdelers zijn; het licht schijnende in een donkere plaats, waarnaar zij hun schreden te richten hebben.

** En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten (2 Pt. 1:19).

De evangelist is een derde gave, even nauwkeurig beschreven en bepaald als de beide voorafgaanden: hij is de prediker des Evangelies, die door de apostelen daartoe geordend is en van hen zijn last ontvangt.

** En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen! (Rm. 10:15).

Opgeleid, gevoed, toegerust en bekwaam gemaakt in de schoot der Apostolische Kerk, vanwaar hij zowel het licht der Waarheid, als de macht des levens met zich brengt, die de boodschap draagt van het naderend Koninkrijk en tevens van het naderend gericht, en de blijde tijding verkondigt van het verordend toevluchtsoord, namelijk de Kerk van Christus, waarin alleen behoud te vinden is, die op zijn we de zieken geneest, de duivelen uitwerpt, de doden opwekten die, wanneer hij door de prediking des Woords, bevestigd door de wonderen en tekenen die God door hem werkt, de harten zijner hoorders overreed heeft om zich aan de Kerk

te willen aansluiten, hen door de doop daarin opneemt en daarmee is zijn werk vervuld, hij volvoert aanstonds verder zijn last door aan andere plaatsen het Evangelie te gaan prediken, gelijk ons in het voorbeeld van Philippus de evangelist, wordt aangetoond zoals beschreven in Handelingen 8. Terwijl deze alzo de plichten zijn der drie eerstgenoemde bedieningen, van de evangelist om dezulken uit de wereld bijeen te vergaderen, die zijn woord geloven en hun door de doop het geestelijk leven mede te delen, dat Gods gewisse gave en verbondsbelofte is aan allen die geloven; van de apostel en de profeet om het fundament der Kerk te zijn en inzonderheid van de eerste, om tevens bouwmeester te zijn op de enige ware grondslag Jezus Christus, worden de aldus in de Kerk geboren kinderen Gods toevertrouwd aan het opzicht en de zorg der Herders en Leraars, die door de banden van apostelen in deze hun bediening gesteld zijn.

** En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden (Hnd. 14:23).

Deze zijn het, die onder de apostelen verordend zijn tot geestelijke bestuurders der gedoopten en tot wachters voor hun zielen, gelijk geschreven staat: ‘Zijt uwe voorgangeren gehoorzaam en zijt hun onderdanig, want zij waken voor uw zielen als die rekenschap geven zullen’.

** Zijt uw voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig (Hbr. 13:17).

En wederom: ‘Erkent degenen, die onder u arbeiden en uw voorstanders zijn in de Heere en u vermanen’.

** En wij bidden u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden, en uw voorstanders zijn in den Heere, en u vermanen (1 Ts. 5:12).

Door dezen wordt de kudde Gods gevoed met gezonde woorden der leer, gelijk zij die van de apostelen ontvangen hebben en worden de schapen en de lammeren van Jezus Christus geweid; gelijk de apostel Paulus tot de ouderlingen van Éfeze zegt: ‘Hebt dan acht op uzelve en op de gehele kudde over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners heeft gesteld om de gemeente Gods te worden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed’

** Zo hebt dan acht op uzelf, en op de gehele kudde, waarover u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed (Hnd.20:28).

En nog elders zegt Petrus, aan wie de Heere in het bijzonder deze last opgedragen had: ‘De ouderlingen, die onder u zijn vermaan ik, die uw mede-ouderling ben... Weidt (of verzorgt als herders) de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover... En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen’

**De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige van het lijden van Christus ben, en deelachtig de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit dwang, maar gewillig; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed (1 Pt. 5: 1-2).

En terwijl de apostelen de Algemene Kerk regeren, haar het voedsel des Woords uitreiken en de Heilige Geest mededelen – zij toch waren in de beginne het verordende priesterschap: de herders en leraars - zijn deze nu de kanalen waardoor dezelfde zegeningen geschonken worden binnen de grenzen hunner bedieningen in onderwerping aan de apostelen, want zij arbeiden niet willekeurig dáár, waar het hun goeddunkt, maar in het midden der kudde, die ‘onder hen is’, onder welke zij verkeren.

In de vroegere tijden der Kerk te Jeruzalem, waren de twee enige ambten, die duidelijk in werking traden, dat der apostelen als zetel der regering en dat der diakenen:

**Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol van de Heilige Geest en van wijsheid, die wij mogen stellen over deze nodige zaak (Hnd.6:3).

als samenvatting der gehoorzaamheid, de Eeqatela en de Siaxovela. Maar het toenemend aantal der gelovigen reeds te Jeruzalem, de verbreiding van het Evangelie en de stichting van bijzondere gemeenten in andere plaatsen

**En toen zij hun in elke gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen de Heere, in Wie zij geloofd hadden (Hnd.14:23).

vorderden de dienst van anderen in het priesterambt. Als een noodzakelijk gevolg en natuurlijke wet van elke afzonderlijke gemeenschap, ontstond hierdoor de hiërarchie der Christelijke Kerk, volledig in iedere bijzondere gemeente en met al de vereiste trappen en rangen der bediening, die ieder hun eigenaardige plichten hebben. Nu werd op deze wijze de bediening van herder en leraar vervuld, slechts ten bate van bijzondere gemeenten der gedoopten, in rechtstreekse toepassing op elk afzonderlijk lid: want ofschoon het priesterschap, het bisschops- en het herderlijk ambt der Christelijke Kerk één zijn, zo is dit het eigenaardig kenmerk van deze vierde orde der bediening, dat, terwijl de apostelen herders en opzieners zijn over de gehele Kerk en het oppergezag bekleden, dit ambt zijn gezag ontleent aan de apostelen ter uitoefening in een bepaalde werkkring en dus noodwendig ondergeschikt aan de apostelen. Een apostel, die het werk deed eens bisschops en zijn herderlijke plichten beperkte tot een plaatselijk gebied of tot een zeker aantal personen, zou (als herder) niet langer in het karakter van een apostel, maar in dat van een BISSCHOP verschijnen. En een bisschop, die op het algemene ambtsgebied aanspraak maakt, legt daardoor het eigenaardige karakter van de bisschop af en matigt zich aan apostel te zijn. Aldus vindt in de inrichting van Gods Kerk het ene priesterschap zijn algemene ontwikkeling in het apostelschap en zijn begrensde en bijzondere werking in de dienaren der bijzondere gemeenten - in de apostelen namelijk als het éne priesterschap en het algemene episcopaat (opzienerambt) en in de herders en leraars in hun onderscheiden rangen, als die met de apostelen in dit éne priesterschap verenigd zijn en het priesterlijk werk uitvoeren in al de gemeenten der heiligen - en evenmin als één enkele bisschop, kunnen alle bisschoppen tesamen de bepaalde bediening in de eigenlijke plichten van een apostel vervallen. Niet alleen ligt dit in de aard der zaak, maar God Zelf heeft aan ieder zijn eigen plaats en daarmede verbonden plichten aangewezen en apostelen, niet bisschoppen, zijn Gods ordening tot volbrenging van het Apostolische werk. Met hen zou die algemene bediening ontbreken, die het geheel in zich moet samenvatten, uitdrukken en naar buiten openbaren, evenals alle leden van het lichaam tesamen nog geen mens vormen, maar in het hoofd, dat van al zijn andere leden onderscheiden is, tesamengevat moet worden. Op deze wijze oefent Jezus Christus in de Hemel door apostelen

Zijn opperheerschappij uit en Zijn ambt tot mededeling van de levendmakende Geest aan al de leden der Algemene Kerk.

Want behalve het onderscheid met betrekking tot het ambtsgebied, is er nog een ander onderscheidend kenmerk tussen het apostolisch ambt en dat der ondergeschikte herders en andere bedieningen, namelijk, dat terwijl iedere bediening een bediening des levens is, het apostolisch ambt de levendmakende Geest ONMIDDELLIJK van de Heere Jezus Christus ontvangt en mededeelt, alzo de bron en sterkte wordt van alle andere bediening. Het is het kanaal tot mededeling van de Heilige Geest, Wiens gaven door al de dienaren der Kerk, ja, door al de gedoopten uitgeoefend worden. Het is het ambt, waardoor de Heere Jezus Christus Zich openbaart, als Degene, Die met de Heilige Geest doopt.

**Ik doop u wel met water tot bekering; maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen; Die zal u met de Heilige Geest en met vuur dopen (Mt.3:11).

Hij alleen kan de Heilige Geest schenken en volgens de oorspronkelijke inrichting der Kerk gaf Hij dien slechts door apostelen. Vandaar, dat toen Phillippus te Samaria het Evangelie gepredikt had met grote tekenen en wonderen en velen gelovig geworden en door hem gedoopt waren, het na dit alles nodig was, dat de apostelen Petrus en Johannes zich van Jeruzalem daarheen begaven, opdat de discipelen door gebed en oplegging der handen de Heilige Geest ontvingen.

**Toen nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaría het Woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes. Die, afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij de Heilige Geest ontvangen mochten. (Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleen gedoopt in de Naam van de Heere Jezus.) Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen de Heilige Geest (Hnd. 8: 14-17).

En eindelijk moet nog op het volgende onderscheid gewezen worden: dewijl namelijk in de apostelen al de andere bedieningen samengevat en in de Heere op hen gegrondvest zijn; dewijl door hen de gave van de Heilige Geest, de Geest der eenheid, medegedeeld werden van hen het geloof, het éne geloof, uitgingen door hen de eenheid des geloofs en der tucht gehandhaafd werd, zo was het volgens de aard van dit ambt zelfs noodzakelijk, dat het aantal der apostelen beperkt ware, terwijl het aantal dergenen, die andere bedieningen in de Kerk vervullen, evenzeer volgens de aard dier bedieningen onbepaald is, daar toch een algemeen oppergezag niet in handen van een onbepaald, onbegrensd aantal mensen kan berusten. Niet alsof het aantal dergenen, die NA ELKANDER in dat ambt zouden dienen beperkt ware, want de Heilige Schrift, zowel als de erkende overlevering der Kerk, bewijzen duidelijk dat in de eerste tijden meer dan twaalf mannen als apostelen werkzaam zijn geweest, doch reeds de naam der "Twaalven", gelijk zij genoemd worden, de toekomstige roeping van de apostelen der besnijdenis om te richten de twaalf geslachten Israëls,

**En Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de troon van Zijn heerlijkheid, dat ook gij zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls (Mt.19: 28).

de verkiezing van Matthias om het getal volledig te maken (Hnd. 1: 15-26), en vele andere aan de Heilige Schrift en aan de overleveringen der Kerk ontleende gronden, leiden allen tot het besluit, dat het apostelschap twaalfvoudig was.

Deze zijn alzo de hoofdbedieningen in het lichaam van Christus, maar zij zijn niet het lichaam zelf. Zij zijn slechts de handelende leden des lichaams, die van het lichaam zelf al hun kracht, werkzaamheid en leven ontvangen. Dat lichaam is de grote gemeente der gedoopten, die niet slechts ondergeschikt zijn aan de bedieningen - ofschoon het waar is, dat zij daar onder zijn gesteld, immers als de kudde, die van God aan de zorg der herders toevertrouwd is - want, wanneer wij de Algemene Kerk als één geheel beschouwen, zo zijn de priesters Gods de dienaars der gedoopten om Jezus' wil,

**Want wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus, de Heere; en onszelf, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil (2 Kor. 4: 5)

en in dezelfde mate als de gedoopten vervuld zijnde, met het leven van de Geest Gods, met heiligheid, goedheid en waarheid, kunnen ook die dienaren hun verschillende bedieningen getrouw vervullen. De Kerk is het, niet twaalf afzonderlijke mannen, die Apostolisch is: Het is in de Kerk, dat de Heilige Geest woont, Die door de apostelen wordt gegeven, door al de ordeningen medegedeeld en in al de verzegelde leden van Christus openbaar wordt. De vraag is niet of de éne mens zich deze, en een ander zich gene waardigheid mag aanmatigen met het oogmerk van zelfverheffing of genot, maar de vraag is of de Kerk om niet eens van de onbekeerde wereld te spreken recht heeft op Apostelen, Profeten en Evangelisten, Herders en Leraars. De gedoopten hebben Gods Woord en belofte, dat zij de Heilige Geest zullen ontvangen, dus ook deze: dat het apostelschap, waardoor Hij medegedeeld wordt, een bijzondere bediening zal zijn.

Het zijn de gedoopten, die het Leven Gods ontvangen hebben, die Gods huisgenoten zijn en recht hebben op al de genademiddelen, waarmede Hij Zijn Huis bij de eerste inrichting voorzag, want

**Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk (Rm. 11: 29).

De gedoopten maken het lichaam uit en door de wederkerige werkzaamheid van een ieder lid, daar ieder de ander van node heeft en door middel der anderen de kracht des Heren ontvangt - want elk lid heeft zijn eigenaardige stelling ter mededeling van die kracht - moest de gemeenschap der vreugde en des levens bewaard zijn gebleven en het gehele lichaam tesamen opgewassen en opgebouwd zijn. Zo was het bij de geboorte en in de eerste dagen van de Kerk, gelijk geschreven staat: 'En zij die gedoopt waren, waren volhardende in de leer der apostelen en in de gemeenschap en in de breking des broods en in de gebeden. En een vreze kwam over alle ziel en vele wonderen en tekenen geschieden door de apostelen en allen die geloofden waren bijeen en hadden alle dingen gemeen. En zij verkochten hun goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naardat elk van node had. En dagelijks eendrachtelijk in de tempel volhardende en van huis tot huis brood brekende, aten zij tesamen met verheuging en eenvoudigheid des harten en prezen God en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden' (Hnd. 2: 42-47). 'En de menigte dergenen, die geloofden was éne ziel en éne hart en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen. En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van de Heere Jezus en er was grote genade over hen allen' (Hnd. 4: 32- 33). En later schrijft de apostel Paulus: 'Want, hoewel ik met het vlees van u ben, nochthans ben ik met de geest bij u, mij verblijdende en ziende uwe ordening en de vastigheid van uw geloof in Christus' (Kol. 2: 5). Hun eenheid, liefde, geloof, kracht en wasdom werden aan allen openbaar, de mens werd gezegend en God verheerlijkt.

Zulk een Kerk is Gods getuige en aan zulk een geeft Hij getuigenis. De getuigenis nu van twee is waarachtig. Gelijk onder de wet niemand ter dood gebracht kon worden dan onder twee of drie getuigen, zo is het Gods eeuwig Raadsbesluit in Zijn Kerk, om door een tweevoudig getuigenis de goddeloze wereld te veroordelen, die ten vure bewaard wordt tegen de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen.

****Wanneer er voor uw aangezicht een vogelnest op de weg voorkomt, in enige boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende op de jongen of op de eieren, zo zult gij de moeder met de jongen niet nemen (Dt.22:6).**

en

****Een enig getuige zal tegen niemand opstaan over enige ongerechtigheid of over enige zonde, van alle zonde, die hij zou mogen zondigen; op de mond van twee getuigen, of op de mond van drie getuigen zal de zaak bestaan (Dt.19:15).**

Onze Heere Jezus Christus sprak in de dagen Zijns vleses wat Hij wist, wat Hij gezien en gehoord had en gehoorzaamde de wil Zijns Vaders en aldus getuigde Hij van God. Maar de Vader, Die Hem gezonden had, getuigde ook van Hem, door de grote werken, die Hij Hem te doen gaf (Jh. 5: 37, 8: 17-18, 10: 38). Evenzo, wanneer zij, die gedoopt zijn van Jezus getuigen, in het geloof spreken en Hem in heiligheid gehoorzaam zijn, dan getuigt wederkerig God van hen als van Christus' gemeente, door de Heilige Geest, Die Persoonlijk in de Kerk woont en door wie Hij wil, handelt en spreekt en bevestigt alzo als de tweede getuige het getuigenis, dat door ieder werk des geloofs wordt afgelegd. Gelijk geschreven staat : 'Wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Die Ik u zenden zal van de Vader, namelijk de Geest der Waarheid, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen en gij zult ook getuigen, want gij zijt van de beginne met Mij geweest' (Jh. 15: 26). En wederom: 'Wij zijn Zijn getuigen van deze woorden en ook de Heilige Geest, Welke God gegeven heeft degenen, die Hem gehoorzaam zijn' (Hnd. 5: 32). En hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht geven? Dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben; God bovendien medegetuigende door tekenen en wonderen en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil:

****Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden. Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, waardoor hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en door het geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is (Hbr. 11: 3-4).**

Zonder dit tweevoudige getuigschrift, legt de Kerk geen volledige verklaring af van God, geopenbaard in het vlees; de bediening der genade blijft onvermeld, en de wereld niet zonder voorwendsel

****En gij dan hebt nu wel droefheid; maar Ik zal u weer zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen (Jh. 16: 22).**

Wanneer God echter aan Zijn gemeente de macht geeft om aldus te getuigen, zo blijft Hem niets voor de mensen te doen over; want Hij maakt slechts door Zijn Kerk zalig en daar Hij door Zijn Kerk getuigt, heeft Hij ook tegen de mensen geen andere getuigenis meer van node. Dan zal de wereld haar maat volmeten en het gericht niet uitblijven. En die getrouw zijn

gebleven zullen met Jezus, de Getrouwe, de ongelovigen tot de tweede en eeuwige dood verwijzen. Dit is in haar oorspronkelijke inrichting en wezenlijke gedaante, de Kerk gegrond op een rots, welke de poorten der hel niet zullen overweldigen, die alleen de beloften Gods heeft en tot welke - in de personen, die het apostolische ambt bekleedden - de woorden van Jezus Christus gericht waren: ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld (Mt. 28: 20). Deze is de ENE, HEILIGE, ALGEMEN en APOSTOLISCHE KERK in welke Gods wetten gehoorzaamd, Zijn wil uitgevoerd, Zijn lof verkondigd, Zijn Naam geheiligd moet worden; de Kerk, die de gebeden van al de heiligen, de smekingen, voorbiddingen en dankzeggingen voor alle mensen, als een reukwerk moet doen opstijgen tot Zijn Troon:

**Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzegging, voor alle mensen (1 Tm. 2:1)

en

**En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij het met de gebeden van alle heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor de troon is. En de rook van het reukwerk, met de gebeden der heiligen, ging op van de hand van de engel voor God. (Opb. 8: 3-4).

De Kerk is Een. Zij is in ieder harer leden tesaam verbonden door één leven, dat uit éne bron voortvloeit en door één en hetzelfde voedsel wordt onderhouden. Verenigd onder één bestuur met de ordeningen, die in de aanvang gegeven zijn en die niet zonder zonde tegen God en zonder eigen schade kunnen vervangen worden door andere, verenigd door éne Geest der heerlijkheid, Die in haar midden woont, evenals de heerlijkheid in het midden van Israëls leger in het Allerheiligste des tabernakels. ÉÉN in INWENDIGE en ÉÉN in UITWENDIGE openbaring, ÉÉN in gezindheid, ÉÉN van hart, ÉÉN in geest, ÉÉN in woord, ÉÉN in ordeningen, ÉÉN in geloof, ÉÉN in aanbidding (Eredienst), ÉÉN in bestuur, ÉÉN gelijk een wijnstok een boom is en niet een ander, ÉÉN gelijk een tempel ÉÉN is en niet een ander, ÉÉN als de enige in haar soort, ja, ÉÉN zoals geen ander lichaam in de wereld ÉÉN is, in waarheid ÉÉN, gelijk God de Vader en Jezus Christus de Heere ÉÉN zijn gelijk geschreven staat:

**Opdat zij allen één zijn, gelijkterwijs Gij Vader in Mij en Ik in u, dat zij ook in ons één zijn, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt. En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij één zijn. Ik in hen en Gij in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één, opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt (Jh. 17: 21-23).

Zij is Heilig, gelijk het de Bruid betaamt van Hem, Die Zelf de Heilige Gods is; Heilig als de levende, heilige en welbehagelijke offerande, die geduriglijk Gode de Vader wordt aangeboden door de ware Hogepriester aan Zijn rechterhand; Heilig als de woonstede van de Hoge en Heilige, Die in de Kerk woont, gelijk geschreven staat: 'Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn' (2 Kor. 6: 16). Heilig, vanwege de Heilige Geest, de 'Geest des levens van de Vader en de Heere Jezus Christus', die de mensen vernieuwt en het beeld Gods, de Geest der heiligheid, wiens tempel de Kerk is. Heilig, omdat

zij de vruchten des Heiligen Geestes voortbrengt, welke zijn: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en matigheid (Gl. 5: 22). Heilig, omdat zij de gaven des Heiligen Geestes openbaart, welke zijn 'Het woord der wijsheid, het woord der kennis, geloof, gaven der gezondmaking, werking en der krachten, profetie, onderscheiding der geesten, uitlegging van menigerlei talen' (1 Kor. 12: 8-10).

Zij is niet alleen EEN en HEILIG, zij is ook ALGEMEEN, mild met hare zegeningen, zoekende alle volken te omvatten en stromen des levende waters in de woestijn dezer wereld uit te gieten, zij is overvloeiende van leven, dat zij begeert aan allen mede te delen, vol van de Geest Gods, Dien zij wenst uit te storten over alle mensen. Tot alle volken zendt zij haar evangelisten en herders, haar apostelen en profeten uit, om aan alle creaturen het Evangelie te prediken, om hun de door Christus geschonken ordeningen te leren, om gerechtigheid en vrede op de gehele aarde te vestigen; zij gaat uit om alle mensen voor hare Heere op te eisen; om alle mensen deelgenoten te maken van Zijn heil, terwijl zij tot alle mensenkinderen spreekt: 'Wat wij gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij gemeenschap zoudt hebben en deze onze gemeenschap ook zij met de Vader en met Zijn Zoon, Jezus Christus' (1 Jh.1: 3). En eindelijk, zij is APOSTOLISCH. De Ene, Heilige, Algemene Kerk is de van God Gezondene tot de wereld en voorzien van al de goederen, die in de namen één, heilig en algemeen begrepen zijn; apostolisch in gedaante en bediening, zij behoudt de ordeningen, gelijk die in de aanvang gegeven werden: namelijk apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars; zij heeft apostelen, "die gezonden zijn niet van mensen, noch door één mens, maar door Jezus Christus en God de Vader"; en door de oplegging der handen van deze apostelen worden al haar andere dienaren geordend en de ganse gemeente vervuld met de Heilige Geest. APOSTOLISCH in haar gehele wezen, geest en werking - gezonden door de Zoon Gods, gelijk Hij gezonden was door de Vader - van God uitgaande, met een volheid van zegeningen voor de kinderen der mensen en immer tot God wederkerende om nieuwe voorraad te ontvangen, van uitgaande. Inderdaad Zijn Apostel, Zijn Gezondene met Gods wet in haar hart, Zijn wijsheid in haar verstand, Zijn waarheid op hare lippen, Zijn macht tot genade en gericht in hare handen, rede en liefde op al hare wegen - aan alle mensen tonende wie God is - Zijn eeuwig Raadsbesluit ontdekkende, Zijn diepe gedachten verklarende aan personen, huisgezinnen, koninkrijken dien spiegel der waarheid voorhoudende, om de vorsten het beleid en de raadslieden wijsheid te leren; ouders en kinderen, mannen en vrouwen, heren en dienstknechten, koningen en onderdanen onderrichtende aangaande de waardigheid der menselijke natuur, als die van God verordend is om in hare veelvuldige betrekkingen de verborgenheid van Zijn eigen Wezen te openbaren, schijnende als het licht der wereld, het ganse gebouw der maatschappij regelende. En als het zout der aarde alle levensverhoudingen reinigende en tegen bederf vrijwarende. EEN, HEILIG, ALGEMEEN, APOSTOLISCH is zij, niet slechts in naam, maar inderdaad, niet slechts in vorm, maar in wezen, niet slechts haar geheel en dus afgezien van de enkele personen - neen, ieder op zichzelf is lid van één lichaam, dat in al zijn delen van dezelfde karaktertrekken, van éénheid, heiligheid, algemeenheid en apostoliciteit doordrongen is.

Aldus volhardende in Gods Raad, met Hem wandelende als kinderen des lichts, tot het lichaam vergaderende allen, die behouden zullen worden, moest de Kerk voorbereid zijn geworden als de Heilige Bruid, de eerstelingen Gode en het Lam, 'Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van de Heere Jezus Christus', wanneer, 'Evenals Henoch weggenomen is geweest opdat hij de dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom, dat God hem weggenomen had' (Hbr. 11: 5), zo ook in de Kerk de verborgenheid Gods vervuld zal worden: 'Wij zullen wel niet allen slapen, maar wij zullen veranderd worden in één punt des tijds, in een

ogenblik met de laatste bazuin' (1 Kor. 15: 51-52). De Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des 'Archangels en met de bazuine Gods nederdalen van de Hemel en wij, die levend overgebleven zijn, zullen opgenomen worden in de wolken de Heere tegemoet in de lucht en alzo zullen wij altijd met de Heere wezen' (1 Ts. 4: 6-17). Wij gaan niet verder in de beschouwing dezer grote verborgenheid, die de heilige Apostelen en Profeten door de Geest verklaard en in de Kerk geopenbaard is, opdat door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in de hemel, de veelvuldige wijsheid Gods en wij werpen onze blik op de gedoopten om hen te bezien, om in hen de verwezenlijking te aanschouwen van dit visioen van schoonheid, van zaligheid en heerlijkheid, niet afhankelijk van de glans ener aardse pracht; maar bestaande in gerechtigheid, vrede en vreugde in de Heilige Geest. Wij zoeken een tesamengevoegd lichaam dier heiligen Gods, die Zijn heiligheid, de reinheid en waarheid, welke Zijn kinderen betaamt, openbaren. Wij zoeken die bediening des Geestes, die heerlijker is dan de bediening der Wet,

****Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? (2Kor.3:8).**

en voorzien met de onderscheidene, in de aanvang verordende organen, in welke volledigheid God Zich openbaart want Hij woont in Zijn Kerk door de gaven, die Hij Zelf gegeven heeft.

Wij zoeken een volk, dat als een éinig lichaam, voor alle mensen het getuigenis aflegt, dat God hun Vader is en dat zij Zijn kinderen zijn en aan wie Hij ten aanschouwe van alle mensen, wederkerig getuigenis geeft door de krachtige werken des Heiligen Geestes. Dit alles zoeken wij, maar waar zullen wij het vinden? De schone ordening door God daargesteld tot een doel, dat nog niet bereikt is, is van haar edelste delen beroofd en in haar schoonste karaktertrekken geschonden. In plaats van tot de volmaaktheid voort te varen, is het lichaam der gedoopten achteruit gegaan en zij hebben de middelen, die God tot hun volmaking geschonken had van zich geworpen, of veronachtzaamd. Hadden zij de middelen recht gebruikt, het doel zou bereikt geworden zijn. Hun richtsnoer zou over de ganse aarde, en hun redenen tot aan het eind der wereld gegaan zijn (Ps. 19: 4). Deze getuige zou het middel zijn geweest om de tarwe in de schuur, maar het kaf tot het onuitblusselijk vuur tesamen te brengen.

****Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden (Mt.3:12).**

Doch het allereerste ambt in de Kerk, het apostelschap in mensen nl. apostelen, deze wan in de hand des Heren waarmede Hij Zijn dorsvloer doorzuivert, deze ordening door welke Hij doopt met de Heilige Geest en met vuur, is verloren gegaan (al zijn sommige apostolische inrichtingen nog gebleven) en toch is het doel, waartoe apostelen gegeven worden nog niet bereikt. De stem des Heren in de profetie, door daartoe gestelde mensen is gevreesd of veracht geworden en sinds lang verstomd, en de gemeente Gods in de stilte des doods verzonken; de Geest, Die uitgeblust werd heeft opgehouden Zich als in de eerste tijden te openbaren; de Trooster maakt niet indachtig aangaande Jezus dezulken, die in hun hart menen niets meer van node te hebben; en de krachten der toekomstige eeuw, de genezing der zieken, de uitwerping van duivelen en zoveel ander getuigenissen, dat Jezus de Heere is en Zijn Koninkrijk aanstaande, zijn bijkans geheel verdwenen, want de mensen hebben hun rust in deze wereld gezocht hebben opgehouden het Koninkrijk der Hemelen te begeren. Ach! dat de gedoopten eindelijk uit hun langdurige doodsslaap ontwaakten; dat er een einde kwame aan de kleingeestige twisten en verdeeldheden, van de haat en de tweedracht tussen de Oosterse en Westerse Kerken, tussen

Rooms-katholieken en Protestanten, waarmede de Satan hun aandacht aftrekt; dat zij rondom zich blikten en de vreselijke puinhopen erkenden van zovele geslachten! Welke afdeling der gedoopten vertoont in haar uiterlijke vorm of in haar geest het karakter der ENE, HEILIGE, ALGEMENE, APOSTOLISCHE KERK? Wie harer kan op de heerlijkheid der eerste tijden terugzien en zich daarmede meten zonder terug te deinzen voor de vergelijking? Doch al kon ook de mens zichzelf misleiden, God laat zich niet bespotten. Tevergeefs zoekt Hij in de Christenheid de KENMERKEN der Christelijke Kerk. De Kerken met al haar verschillende benamingen dragen die kenmerken niet! De éénheid, de grondslag van al het overige, is geheel verwoest en zonder haar kunnen ook de andere kenmerken niet bestaan. De heiligheid, waarvan de Schrift spreekt, is de heiligheid van een verenigd, zichtbaar lichaam, volkomen in al zijn delen, terwijl elk deel in zijn eigen mate heiligheid openbaart en allen tesamen, naar de maat van een iegelijk deel, opwassen in heiligheid. Zonder éénheid en heiligheid is ook geen algemeenheid der Kerk mogelijk; slechts een éinig Kerk, een heilig volk, vermag het Evangelie te prediken aan alle creaturen en alle volken te leren alles te onderhouden, wat de Heere geboden heeft, slechts zij vermag alle mensen tot het geloof te brengen en te overtuigen, dat God Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld. En eindelijk, slechts de ENE HEILIGE ALGEMENE KERK kan APOSTOLISCH wezen, want het is slechts in zulk een lichaam, dat God gegeven heeft 'ten eerste apostelen', en zulk één alleen kan apostelen of andere dienaren door apostelen geordend, uitzenden om het getuigenis af te leggen en het leven mede te delen, om welks wil de Kerk wordt gesticht.

De Christenheid, zoals zij nu is, vermag slechts de zendelingen van één of meer sekten uit te zenden tot de heidenen. Zij kan geen apostelen, profeten, evangelisten, herders of leraars voortbrengen, die vanuit het lichaam, het éne geloof, die éne God mededelen. Met het richtsnoer des gerechts en het paslood der gerechtigheid gemeten, is zij niet te rechtvaardigen. En even zeker als de engelen hun beginsel niet hebben bewaard, even zeker als de volkeren voor de zondvloed afgefallen zijn en het licht hebben uitgeblust, dat hun van God door Adam gegeven was, even zeker als de Joden, die de Heere kruisigden, de raad Gods tegen henzelfen verworpen hebben, evenzo zeker zijn de gedoopten uitgevallen uit de heerlijke stelling, waarin God in de beginne de Kerk heeft geplaatst. Judas 11, 2 Pet. 2.

**Wee hun, want zij zijn de weg van Kaïn ingegaan, en door de verleiding van het loon van Balaâm zijn zij heengestort, en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan (Jud.11).

en

**En velen zullen hun verderfenissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden (2 Pt.2)

Toen in de aanvang de Kerk geopenbaard werd in de zichtbare heerlijkheid des Heiligen Geestes, beval de Heere aan Zijn apostelen, die Zijn Hemelvaart aanschouwd hadden allen uit het zaad Abrahams en apostelen der besnijdenis waren, om eerst aan de Joden het Evangelie te prediken, gelijk Petrus op het Pinksterfeest zeide:

**Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt de belofte toe en uwe kinderen (Hnd. 2: 38-39).

En kort daarna, in de tempel:

****God opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Hem eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegen zou schenken (Hnd. 3: 26).**

De Joden wilden deze genade evenwel niet aannemen en voor hen was de bediening der apostelen tevergeefs geschonken en nochtans was het tweevoudig getuigenis van God, dat door Zijn Kerk te Jeruzalem gegeven werd, het middel waardoor te dier tijd zijn overblijfsel, naar de verkiezing der genade verzameld, Jeruzalem gericht en de Joden tot op deze dag verstrooid zijn geworden. Het was nodig, zeiden Paulus en Barnabas tot de Joden, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden, doch nademaal gij hetzelfde verstoet en uzelve des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen.

****Maar Paulus en Bárnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch aangezien gij het verstoet, en u het eeuwige leven niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen (Hnd.13:46)**

Toen wendde God Zich tot de heidenen, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn Naam.

****Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn Naam (Hnd. 15:14).**

God werkte en Hij werkt nog steeds om een gemeente te verkrijgen, die Zijn zegen ontvangen kan en al Zijn volheid, en in welke Zijn Naam volkomenlijk geopenbaard kan worden; een gemeente, die Hij eerst volmaken en dan bij haar opneming verheerlijken wil. En dit werk moest door middel der apostelen geschieden, ja, daartoe was het dat Paulus werd verwekt, daartoe werd hij afgezonderd van zijns moeders lijf aan,

****Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade (Gl.1:15).**

gesteld een prediker en apostel, een leraar der heidenen in GELOOF en waarheid,

****Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel (ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet), een leraar der heidenen, in geloof en waarheid (1 Tm. 2:7).**

****Waartoe ik gesteld ben een prediker, en een apostel, en een leraar der heidenen (2 Tm.1:11).**

gelijk hij op een andere plaats spreekt: ‘Van de genade, die hem van God gegeven was, opdat hij een dienaar van Jezus Christus zou zijn onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam wierd, geheiligd door de Heilige Geest’ (Rm. 15: 16).

Daarom ‘Toen die te Jeruzalem zagen, dat aan Paulus het Evangelie der voorhuid was toebetrouwd, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis (want die in Petrus krachtelijk wrocht tot het apostelschap der besnijdenis, die wrocht ook krachtelijk in Paulus onder de heidenen) en als Jakobus en Cephas en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, de genade die hem gegeven was bekenden, gaven zij hem en Barnabas de rechterhand der gemeenschap, opdat dezen tot de heidenen en zij tot de besnijdenis zouden gaan’ (Gl. 2: 7-9). Zo gingen zij dan; doch zelfs terwijl

Paulus in de gemeenten arbeidde, zag hij zich genoodzaakt tot de klacht, dat hun eerste liefde verkoeld was en zij uit de genade en vrijheid wederom in dienstbaarheid vervallen waren.

****Die u dan de Geest verleent, en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? (Gl. 3: 5).**

De gemeente te Corinthe vervuld met geestelijke gaven als het onderpand des Koninkrijks (1 Kor. 1: 4-9) en de toebereiding tot de komst des Heren, zodat tot haar gezegd kom worden: ‘Het ontbreekt u aan geen gave, verwachtende de openbaring van onze Heere Jezus Christus’ (1 Kor. 1: 7), wordt tevens door Paulus in zijn brieven aan haar, beschreven als bevlekt met schandelijke zonden, met mensenvergoding en tweedracht, met nijd, twist, wanorde en opstand. En zeer spoedig na slechts enkele jaren van ambtsbediening, wordt hij gebonden aan de Romeinen overgeleverd en wij horen hem ook zelfs aangaande die te Rome klagen, ‘Dat zij Christus prediken door nijd en twisting, menende aan zijn banden verdrukking toe te brengen’ (Flp. 1: 16). En als de marteldood nadert en de tijd zijner ontbinding aanstaande is, dan te midden zijner voorzeggingen en voorgevoelens van de boze tijden, die over de Kerk zouden komen, vinden wij dat allen, die in Azië zijn, zich van hem hebben afgewend,

****Gij weet dit, dat allen, die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben; onder welke is Fygellus en Hermógenes (2 Tm. 1:15).**

dat Demas hem verlaten, Alexander hem veel kwaads gedaan heeft; dat in zijn eerste verantwoording niemand bij hem is geweest, maar allen hem verlaten hebben (2 Tm. 4: 10, 14, 16).

Terwijl de nagedachtenis der apostelen van het nageslacht bijna Goddelijke verering heeft ontvangen, werden zij bij hun leven dikwijls veracht en met geringschatting behandeld, zowel door gehele gemeenten, als door enkele personen (Rm. 16: 17; 1 Kor. 4: 18; 2 Kor. 13: 3; Flp. 1: 15-16; Flp. 3: 17-18; 2 Ts. 3: 2, 6, 14; 3 Jh: 9-10).

En God liet toe, dat de wil der mensen de overhand behield en Hij onttrok Zich slechts voor een tijd het gezag, waartegen men zich kantte en de heilige regering en tucht, die de onheiligen niet konden verdragen. Zo toont ons de Heilige Schrift aan, dat er in de gemeente zonden aanwezig waren, die vanzelf moesten leiden tot het ophouden der apostolische bediening, in zoverre die door bepaalde, te dien einde verordende mannen werd uitgeoefend; maar het feit, dat de gave van het apostelambt geheel gestremd is in haar daadwerkelijke openbaring in mensen, namelijk in apostelen die door Gods ordening zijn tot haar openbaring en dat, terwijl toch Gods gaven onberouwelijk zijn en het doel waartoe deze bepaalde gave verleend werd nog niet bereikt is, dit feit pop zichzelf het onwedersprekelijk bewijs van de afval is. De aanwijzing van middelen, waardoor God voor de voortdurende eenheid der Kerk in regering, leer of bestuur gezorgd heeft of had kunnen zorgen, doet niets ter zake; deze hulpmiddelen kunnen nooit het werk tot stand brengen waartoe het oorspronkelijk door Gods wijsheid daartoe verordend werktuig bevoegd was. En even weinig baat het, dat men tracht te bewijzen, **DAT DE HEERE JEZUS CHRISTUS ZELF EEN DER TWAALVEN MET HET PRIMAATSCHAP OVER DE KERK BEKLEED HEEFT**, welk primaatschap deze dan aan zijn opvolgers in het bisdom Rome vermaakt zou hebben, tenzij dat men wilde beweren, dat dit primaatschap een ambt is, waardoor de bisschop van Rome met uitsluiting der apostelen het hoogste gezag in de Kerk bezat; doch dit zou in lijnrechte tegenspraak zijn met de Heilige Schrift, Die verklaart dat God in de Kerk ten eerste “apostelen“ heeft gesteld en men zou dan tot het besluit komen moeten, dat na de dood van de

apostel Petrus, niet de andere nog overgebleven apostelen, zelfs niet Johannes, dien de Heere liefhad, de eersten in de Kerk waren, doch dat Linus en Cletus en Clemens, allen tijdgenoten van Johannes, de eersten waren en de apostelen slechts de tweede plaats bekleedden. (Tot Johannes was nog wel gezegd: “Zoon, zie uw moeder”) Bovendien, het is onmogelijk, dat de bisschoppelijke zetel van Rome verheven wierd tot een oppergezag, waarmede Petrus niet als bisschop, maar als apostel bekleed is geweest. Weliswaar vinden wij in de kerkgeschiedenis, dat een ambtsbevoegdheid van DEZELFDE AARD, hoewel van groter omvang dan waarmede eenmaal een bisschop bekleed was geweest, somtijds ook daarna aan zulk een bisdom verbonden is gebleven. Doch dat een hogere ambtsbevoegdheid en bediening, gelijk die der apostelen, evenzo aan een bisschoppelijke zetel zou kunnen verbonden blijven, dat is evenzeer strijdig met de wet en de gebruiken der Kerk, als wanneer een bisschop die tegelijkertijd een kerspel bediende aan de geestelijke, die hem in deze laatste bediening opvolgt, tevens de bisschoppelijke ambtsbevoegdheid overdroeg.

Wij hebben aangetoond, dat apostelen Gods ordening zijn tot instandhouding van de eenheid des geestes, des geloofs en der regering, dat de wetten voor de Algemene Kerk slechts van diegenen uit kunnen gaan, die onder Christus een blijvende rechtsbevoegdheid in het opzienersambt over de gehele Kerk in alle landen bezitten; dat aan de apostelen alleen dit gezag is gegeven en dat door geen andere personen, patriarchen, bisschoppen of priesters, wier werkzaamheid zich bepaalt tot het gebied van hun eigen landstreek, bisdom of kerspel, een algemeen bestuur uitgeoefend of algemene hervormingen ingevoerd kunnen worden. Daarom ware het van de aanvang af tot op deze dag toe, de plicht van alle bisschoppen geweest, ja, van allen die de vrede en het welvaren van Jeruzalem begeren, dag en nacht tot God te roepen, eerst om de instandhouding en daarna om de herstelling van de apostolische bediening in de Kerk. Het is waar, toen ten gevolge van dat ongeloof en die onverschilligheid, waardoor niet meer tot God werd geroepen om het voortduren Zijner gaven, de apostelen uit de Kerk verdwenen, hun gezag als vanzelf op de bisschoppen overging, doch even waar is het dat, juist DOOR DIE STAP EN DOOR DEZE NOODZAKELIJKHEID Gods weg tot eenheid in Zijn Kerk verbroken werd; en de ganse geschiedenis der Kerk van die tijd af tot op onze dagen, nu een nieuwe en nog vreselijker vorm van boosheid zich binnengedrongen heeft, is niet dan een aanhoudende worsteling om door ONWETTIGE MIDDELEN de eenheid te bewerken, door het inroepen van de wereldlijke arm (het eerst van de heidense keizer Aurelianus en dat reeds omtrent het midden der derde eeuw) of door de aanmatiging van de ene bisschop over zijn medebroeders. Daarin bestond de zonde, en daarin de straf der gedoopten als lichaam, de zonde dat zij zich en hun voorgangers, nog wel uit eigen belang, tevreden stelden met het ophouden van het apostelschap, de straf: vreselijke verdeeldheid en scheuringen in het lichaam van Christus, de verschillen en afwijkingen in geloof en tucht, de tirannie der wereldlijke macht, of de aanmatigingen van één algemene bisschop. En nochtans lijdt het geen twijfel of de barmhartige en genadige God heeft in iedere eeuw de uitnemendsten, die Hij in Zijn Kerk vond, gebruikt en geëerd, zodat Zijn heiligen en ware kinderen nimmer geheel verlaten zijn geweest en nooit heeft Hij nagelaten gestand te doen alles, wat nog van Zijn Naam en ordeningen overbleef, zij het ook overladen met de uitvindingen der mensen. Het is geen wonder, dat uit deze zonde talloze onheilen moesten voortvloeien. Ja, het verval en de ontaarding zullen zich onvermijdelijk steeds verder uitbreiden, totdat alle gezag en ambt verdwenen zijn en alles zich zal hebben opgelost in een chaos van verwarring, waaruit dan de antichrist zijn werktuigen kiezen en in nabootsing van Gods Kerk, ZIJN leugengebouw zal oprichten.

Toen de gedoopten en hun leidslieden het daarover eens waren geworden, dat het voortbestaan van apostelen, die de ware bron van alle leer zijn, overtollig is, is het geen wonder, dat talloze ketterijen ingeslopen zijn. Als bisschoppen op zich nemen om de Kerk te regeren zonder apostelen, dan zullen wederom de priesters lichtelijk de bisschoppen geringschatten, om ook zelf op hun beurt als onnut beschouwd te worden en op die wijze zal de Christenheid in haar geheel de vervulling verhaasten der profetieën, die Paulus, Petrus en Judas voor de laatste tijden geschreven hebben (2 Tm. 3; 2 Pt. 2: 10; Jud. 8, 11,16,19).

Wanneer zij zichzelf leraars vergaderen zullen, kittelachtig zijnde van gehoor, de heerschappij verachten, stout zijn, de heerlijkheden lasteren, door de tegenspreking van Korach vergaan, zichzelf weiden zonder vrees, zich verwonderen over de mensen, om des voordeels wil zich afscheiden, natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende. Waarlijk, indien niet in Jezus het Hoofd der Kerk al de volheid had gewoond, die Hij steeds bereid is om door mensen te openbaren, zodra het lichaam door het geloof weder in staat is om die zegen te kunnen aannemen, en indien niet altijd in Gods hart de tijd aanstaande ware geweest, wanneer die zegen weer door de in de aanvang verordende organen - kanalen - zou vloeien, de Kerk ware reeds lang verzwolgen in de heilloze gevolgen van de zonden der gedoopten en de belofte des Heren, dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen, ware verrijdeld geworden. Het valt licht te begrijpen, dat met de apostelen, óók de profeten moeten ophouden, want de oplegging van de handen der apostelen is Gods gewone middel tot mededeling van de Heilige Geest, hetzij in gaven, of in de bedieningen of krachten, apostelen zijn Zijn rechtstreekse gave, maar profeten en andere bedieningen zijn GEWOONLIJK middellijke gaven door apostelen. En ofschoon de stem der profetieën steeds van tijd tot tijd in de Kerk vernomen kan zijn, daar de Heere ook somwijlen op buitengewone wijze spreekt door wie Hij wil en ofschoon wij niet mogen beperken, want God nog door de overgebleven ordeningen kon en wilde doen, nochtans was het te verwachten, dat toen de apostelen ophielden, ook de profeten als voortdurende bediening moesten verdwijnen uit de Kerk.

Het woord Gods door een profeet als een hiertoe van God verordend dienaar, is de verklaring van Zijn wil aan de Algemene Kerk, doch slechts door apostelen kan dit als geldige overlevering of inzetting medegedeeld worden. Zo zegt Petrus: 'Zijt gedachtig aan de WOORDEN, die van de heilige profeten tevoren gesproken zijn en aan ONS GEBOD, die des Heren en Zaligmakers apostelen zijn' (2 Pt. 3: 2). Zij, die van toen aan het oppergezag in de Kerk uitgeoefend hebben, bekleedden in de Algemene Kerk een bediening, ondergeschikt aan die der profeten. Immers, de Schrift zegt: 'Ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, behulpzels, regeringen, enz.' (1 Kor. 12: 28). En in de gelijkkluidende plaats aan de Efeziërs, worden ook de apostelen eerst genoemd, dan de profeten en daarna degenen, die hetzij in de Kerk, hetzij naar buiten het werk der leraars verrichten, namelijk evangelisten, herders en leraars.

**En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars (Éf. 4:11).

En aldus zou het woord der profeten, hetwelk aanspraak maakt op een gezag, dat slechts dan RECHT uitgeoefend kan worden, toen de Kerk bestuurd werd door apostelen, van wie allen, gelijk gezegd is, de geldige overleveringen konden uitgaan, thans in botsing geraken met het op zichzelf staand gezag des bisschops.

En zonder daar waar de kerkgeschiedenis zwijgt, onze verbeelding te laten botvieren, weten wij toch dat God door (en niet lijnrecht tegen) de natuurlijke loop van oorzaken en gevolgen werkt en nadat de apostelen hadden opgehouden te bestaan, ware er een voortdurend wonder - tegen de natuurlijke loop der dingen in - nodig geweest tot instandhouding van het profetisch ambt, zoals dit in de Kerk bestaat. Want wij spreken hier van profeten, zoals zij zijn in het lichaam van Christus, niet van de profeten onder de Wet. De Kerk, wij herhalen het, is geen menselijke instelling tot menselijke doeleinden, maar een Goddelijke instelling tot vervulling van Gods Raadsbesluit. Beantwoordt zij hieraan niet, dan wordt zij als het zout, dat smakeloos is geworden. Evenmin kan Gods Raadsbesluit vervuld worden door enigerlei andere middelen dan die welke Hij Zelf verkoren heeft; middelen, die in de Schrift duidelijk aangegeven zijn en die niet als onverschillig terzijde geschoven of veranderd of door andere van menselijke vinding vervangen kunnen worden; die niet straffeloos verwaarloosd kunnen worden of verloren gaan, zonder jammerlijke verminking van het lichaam van Christus en zonder stremming en verhindering van Gods zegen. Zij zijn noodzakelijk, zij zijn genoegzaam en mogen dan alleen ophouden, wanneer het doel waartoe zij worden gegeven, bereikt is! Geen enkel woord in de Schrift spreekt ons van een voornemen Gods om één dezer middelen af te schaffen; en het is een vermetele trots tegen God en minachting van Zijn wijsheid en wegen, te vermoeden, dat een hunner kan worden ontbeerd en dienovereenkomstig te handelen; doch het terzijde stellen van de twee gewichtigste dezer ambten, de eigenlijke fundamenten van het geestelijke gebouw, is een zonde wier weerga in elke menselijke maatschappij ongelooflijk zou schijnen. In plaats van verminderd, wordt de schuld der gedoopten nog vergroot, daardoor, dat zij zich beroemen in hun schande en Gods voornemen afmeten naar hun eigen zondig bestaan, waardoor zij dat verlies geleden hebben en naar hun ongeloof, dat het doet voortduren; dat zij enerzijds hun zonde, de zonde van vele geslachten voorbijziende of loochenende, een geestelijk optimisme aangenomen hebben, waarbij zij beweren dat alles is, zoals God het hebben wil, OMDAT het nu eenmaal zo is; of dat zij aan de andere kant, in plaats van tot de Heere weder te keren, met tranen over hun verachting van het goede land, integendeel met opzet elk kenmerk verloochenen, waar aan de Kerk nog als de woonstede van de levende en waarachtige God zou kunnen gekend worden en dat alles verwijzen naar een in schier fabelachtige verleden liggende bedeling.

Behoefde dan waarlijk de Algemene Kerk de samenbinding der apostelen niet? Was het genoeg tot behoud harer eenheid, dat zij onder bisschoppen stond? Het was niet Gods weg tot eenheid en daarom is het niet te verwonderen, als wij bij nader onderzoek bevinden zullen, dat de eenheid alzo niet kon worden behouden. De bewering, dat de eenheid der Kerk daarin bestaat, dat zij door enigen anderen bisschop (opziener) bestuurd worde dan door de Heere Jezus Christus Zelve, is een vorm der dwaling wier gevolgen zijn: dienstbaarheid onder de mensen, verberging en verduistering van God, en een scheiden van het Hoofd van het lichaam, alsof dit laatste zelfgenoegzaam ware. De bewering, dat zij bestaat in een onzichtbaar hoofd, namelijk in Jezus in de Hemel, met uitsluiting van alle zichtbare eenheid op aarde, is een andere vorm van dwaling, wier vrucht aanhoudende de onbegrensde scheuring in het lichaam van Christus is. En de bewering der onafhankelijkheid van elke nationale kerk dient weliswaar om de gevolgen dier laatste dwaling, tot op zekere hoogte te matigen in de afzonderlijke afdelingen, doch laat het kwaad in zijn geheel onaangeroerd en is slechts onafhankelijkheid op grote schaal, gelijk noodwendig blijken zou, wanneer ooit weder een algemeen wereldrijk tot stand kwam en niemand kan zeggen, hoe spoedig dit het geval zou kunnen wezen. Doch dit is niet enkel een

vraag over kerkbestuur, wij hebben reeds het verband aangetoond tussen de dienaren der Kerk en haar ordeningen voor het geestelijk leven.

Deze ordeningen zijn weliswaar nog vervuld geworden, evenwel niet door mannen, door apostelen gewijd en van welke het woord der profetie was voorgegaan, maar door mannen gewijd, die in de plaats der apostelen gekomen waren, in wie voorzeker genadegaven woonden ook ter mededeling; echter, genadegaven, verzwakt in dezelfde mate als het ambt zelf verzwakt was en de Kerk in haar voornaamste leden, en dientengevolge in haar gehele levensinrichting verzwakt was. Wij ontkennen niet, dat ook door de bisschoppelijke handoplegging de Heilige Geest in zekere mate gegeven werd en dat er genade medegedeeld is in de sacramenten, bediend door mannen die door een bisschop gewijd waren; zodanige ontkenning toch zou tekort doen aan de waarheid van het onafgebroken voortbestaan van de Kerk als het lichaam van Christus en de bewering in zich sluiten, alsof de Kerk geheel en al te gronde ware gegaan, maar evenzeer strijdig tegen Gods waarheid en het wezen der Kerk is de gedachte, dat een bisschop Gods ordening is tot mededeling van de Heilige Geest volgens de volkomen weg, dien Hij in Zijn Woord geopenbaard heeft, of dat het onverschillig zou zijn of dit orgaan een bisschop of een apostel zij. Want wat wij van het herderlijk ambt gezegd hebben, geldt ook van deze bediening. Een apostel is van God gesteld om de gehele Kerk te besturen, om de Heilige Geest door oplegging der handen mede te delen en dat in al zijn volheid, zowel aan de bisschoppen als aan alle andere leden. Een bisschop is BISSCHOP en geen apostel, hij heeft zijn eigen bediening te vervullen en een beperkte genade binnen de grenzen van een bepaald ambtsgebied mede te delen.

Dit is waar, dat, hoewel apostelen en profeten opgehouden hebben te bestaan, de Kerk nochtans in haar Hemels Hoofd volledig was en steeds gebleven is. Hij was en bleef de Apostel en de Profet voor Zijn volk en de Kerk bleef het lichaam, geschikt om de zegeningen dezer ambten door mensen vervuld, te ontvangen en van die geopenbaarde leden in zich te bevatten hoewel zij op aarde, niet gelijk het had behoren te zijn, altijd zichtbaar volledig in deze leden was. Daarom is het ook altijd mogelijk geweest, dat, indien Zijn wijsheid het bepaalde, nl. deze ambten, zich weder in mensen, in apostelen en profeten konden openbaren. Hij kon zorgen en Hij heeft gezorgd, dat Zijn Kerk nooit ophield te bestaan. Doch Hij heeft daarom Zijn Raadsbesluit niet veranderd, noch een nieuwe inrichting gegeven tot uitvoering van Zijn voornemen en de eerste verworpen, alsof zij onvoldoende gebleken ware. De eerste heeft weliswaar tot nu toe het doel niet bereikt door de zonde Zijns volks en Hij heeft Zich intussen van die werktuigen bediend, die Hij kon gebruiken totdat Hij Zijn eerste verordende werktuigen weder herstelde onder een volk, dat geloof genoeg had om aan te nemen. Doch zij zijn niet opgehouden en door andere vervangen zonder grote schade. De volledige middelen, waardoor de Heilige Geest Zijn genade de gedoopten mededeelt, zijn niet in werking en dus heeft er geen volle genadebedeling plaats; de gaven waardoor God de Heere onder de mensen wil wonen, zijn niet behouden gebleven; en de bestendige tegenwoordigheid Gods is vervangen geworden door een toestand, waarin de Heiligheid van de God Israëls verduisterd scheen en haar heilige woonstede als het ware verlaten heeft, om aarzelend te vertoeven op de dorpel des Tempels.

**Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven de cherub, op de dorpel van het huis; en het huis werd vervuld met een wolk, en de voorhof was vol van de glans van de heerlijkheid des HEEREN (Ez.10:4).

De door God Zelf gestelde ordening tot levensmededeling aan de Kerk, evenals de hoofdbedieningen, die uit dit leven van lid tot lid moeten doen vloeien, zijn in verval geraakt en de levensstroom is slechts armelijk voortgevloeid en heeft zich niet dan spaarzaam verbreed; de wasdom der Kerk werd gestremd, alles is verachterd en de uitvoering van Gods Raadsbesluit in de Kerk wordt tegengehouden. De Sacramenten, thans bediend door mannen, die hun last door ondergeschikte middelen ontvingen en aan mensen, die als lichaam niet de volle gave des Heiligen Geestes konden ontvangen – dewijl het tot dat einde verordend orgaan ontbrak, hebben alzo opgehouden de levende werkelijkheden te zijn, waar toe zij bestemd waren: het geloof, dat in zijn verflauwing,

****Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten (Opb. 2:4).**

niet in staat was om de hoofdbedieningen der Kerk te behouden, was evenmin toereikend om in de Sacramenten de volle zegen te genieten. Twisten en strijdvragen over de Sacramenten zijn het onomstootbaar bewijs van afval en onheiligheid. Waren de gedoopten in het genot gebleven der inwendige genade, er zou geen plaats geweest zijn voor strijd over de uitwendige middelen. Had zich het leven van Jezus in hun sterfelijke lichamen geopenbaard en waren de krachten der toekomstige eeuw uitgeoefend, had zich de Kerk door de Heilige Geest,

****lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. 20 En ziet, Ik ben met u al de dagen tot de voleinding der wereld (Mt. 28:20)**

****Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken (Jh.14:23).**

als de waarachtige woonstede van de Heere Jezus Christus bewezen en van Zijn wezenlijke tegenwoordigheid gebleken door de verandering der gelovigen naar Zijn beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid,

****En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest (2 Kor.3: 18).**

er zou niet kunnen getwist worden of de inwijdingsplechtigheden en slechts uiterlijke tekenen der Christelijke belijdenis zijn en een toelating tot uiterlijke voorrechten, dan wel of zij aan de ziel dergenen, die dezelve ontvangen een geestelijk, onuitwisbaar kenmerk indrukken, over de aangelegenheid of in de Sacramenten, genade of slechts geloofsversterking wordt geschonken.

Wanneer evenwel het geloof ophoudt vruchten te dragen en in het doen en laten der gedoopten te openbaren dat zij met Christus gestorven zijn en door het geloof verlost zijn van de zonde; der zonde dood en Gode levend in Christus Jezus onze Heere - dan houden zij op aangaande God te getuigen, dat Hij trouw blijft aan Zijn ordeningen en loochenen door hun onheiligheid met de daad, dat de doop iets anders zou zijn dan een toegangsbewijs tot de uiterlijke voorrechten der Kerk. En toen de hoogheerlijke verborgenheid van de waarachtige Sacramentele tegenwoordigheid des Heren Jezus Christus in het Heilig Avondmaal en van het waarachtig genot van Zijn allerheiligst lichaam en bloed zich niet langer geestelijk en waarachtig openbaarde in een volk, dat BEWUST en BLIJKBAAR in de Heere leeft en bleef en Hij in hen door de Heilige Geest, toen heeft men, welbewust van dit verlies, gezocht om een waarheid, die slechts vermag gevat te worden in de geest - te verkondigen door middelen, die

tot groter kwaad moesten leiden, door namelijk de zinnen te strelen met ijdele vertoning of het verstand met scherpzinnige bewijsvoeringen. Schoolse spitsvondigheid heeft zich beijverd om drogredenen uit te vinden, die door de verloochening van elk getuigenis der menselijke zintuigen, algemene twijfelzucht tengevolge hebben en de innige gemeenschap der gelovigen aan deze heilige verborgenheden heeft plaatsgemaakt voor luisterrijke plechtigheden, die grotendeels door de priesters alléén worden gevierd. In plaats van de Sacramentele elementen terstond te nuttigen, worden zij opgeheven en ter aanbidding rondgedragen en zelfs in het gunstigste licht beschouwd, wordt God toch onder de gelijkenis van het geschapene aangebeden en de vergadering der gedoopten buigt zich daarvoor. En, terwijl hierin al de schijn der aanbidding en zoals voorgegeven wordt, een meer dan gewone verering van Jezus Christus plaats heeft, wordt tevens Zijn instelling veronachtzaamd en de drinkbeker, waarvan Hij zeide: “Drinkt allen daaruit”, rechtstreeks tegen Zijn gebod in, de leken onthouden.

Wel is het waar, dat in de vele eeuwen die sedert voorbij zijn gegaan een menigte mensen wedergeboren zijn. De lankmoedigheid Gods is tot onze zaligheid geweest, terwijl het scheen, dat Hij Zijn belofte vertraagde.

**De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen (2 Pt. 3: 9).

Groot is het getal van Gods heiligen, van de belijders en de martelaars, van de vaders en leraars der Kerk, die God hebben verheerlijkt en Zijn kinderen tot zegen zijn geweest; hun arbeid is niet tevergeefs geweest, want hun werken volgen met hen. Maar het waren slechts weinigen onder de velen en het heilige lichaam, dat in de beginne bestond, de menigte der gelovigen is niet voortgevaren tot de volmaaktheid. God is door deze en gene enkele mens beleden, maar in Zijn Kerk is Zijn zichtbare heerlijkheid verdonkerd en alzo heeft het bewustzijn van de onvolkomenheid van het ganse lichaam geleid tot die onrechtmatige verering zowel van levende als van ontslapen heiligen. Uit dezelfde rampzalige bron, uit de afval namelijk en de daarop volgende onheiligheid der Kerk, zijn al die andere dwalingen in leer en leven voortgevloeid, die steeds aangroeiden en in de middeleeuwen tot volle rijpheid kwamen. De onbetamelijke verering der reliquieën had nimmer kunnen ontstaan, onder dezulken, die zichzelf als leden van het lichaam van Christus kenden; noch zouden zij, de levenden, ooit bemiddeling der doden gezocht hebben, wetende dat zij gekomen waren tot de berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het Hemels Jeruzalem en de vele duizenden der engelen, tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de Hemelen opgeschreven zijn en tot God, de Rechter over allen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen en tot de Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus

**Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion, en de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen (Hbr. 12:22).

**En tot de Middelaar van het nieuwe testament, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel (Hbr. 12:24).

en die zich bewust van hun waardigheid wisten, dat zij reeds NU kinderen Gods zijn.

En evenmin had de leer van het vagevuur ingang kunnen vinden bij hen, die wisten, dat zij nu reeds met Christus opgestaan zijn door het geloof der werking Gods,

****Zijnde met Hem begraven in de doop, in welke gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft (Kol. 2:12).**

en in wie de ogen des verstands verlicht waren geworden, zodat zij wisten ‘Welke zij de uitnemende grootheid Zijner krachten aan ons, die geloven naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt’ (Éf. 1: 18-20). Evenzo leveren de geloften van het celibaat en het verbod om te huwen voor de gehele geestelijke stand slechts het bewijs, dat daar de gedoopten zelf onrein waren geworden, alle dingen hun onrein waren - en dus poogden om die bewuste onreinheid te ontgaan; een onnatuurlijke poging, waarop geen zegen rusten kan, die de heiligheid stelt, niet in het gebruik van geoorloofde en natuurlijke zaken, maar in gehele onthouding derzelve, en die God en Zijn werken en wegen smaadt aandoet en Zijn heilige instelling veracht, waarvan de Heilige Schrift zegt: ‘Het huwelijk is eerlijk onder allen en het bed onbevlekt’ (Hbr. 13: 4). Naarmate nu het leven Gods in de gedoopten als lichaam in verval geraakte, werd de zuiverheid der leer gewichtiger dan ooit tevoren. Gedurende het leven der apostelen was hun uitspraak in deze beslissend en hoewel ook toen reeds ketters opstonden, werden zij spoedig uitgeworpen en hun meningen veroordeeld door het gezag der Kerk, dat zich door apostelen uitdrukte. De leer, zoals die door de apostelen werd overgeleverd, was de leer der Kerk, maar toen zij heengegaan waren vermocht geen enkele bisschop het oordeel der Kerk uit te spreken, tegenover deze of gene door dwaalleeraars ingevoerde ketterij, tenzij dan dit oordeel van de algemene Kerk uitging, of door haar wordt goedgekeurd. Dikwijls zien wij in de geschiedenis der Kerk door bisschoppen zelf de ketterijen ingevoerd worden en hoewel iedere bisschop “bisschop” is der Ene Algemene Kerk, toch is hij in de uitoefening zijner bediening bepaald tot zijn eigen ambtsgebied en al zijn medebisschoppen staan in de algemene Kerk met hem gelijk in rang en waardigheid, zodat in het eigen ambtsgebied, ieder voor zich, met uitsluiting van de anderen het oppertoezicht heeft over de leer en de tucht van de kerk. Het te samen roepen van bisschoppen tot een provinciale synode is ook ontoereikend, omdat soms de bisschoppen van hele provincies ketterijen aangekleefd hebben. Het enige middel, waardoor de algemene Kerk na de dagen der apostelen kon hopen, uitspraak te doen over omstreden punten, was een algemeen concilie; maar ook dit laatste hulpmiddel is onvoldoende gebleken en het had meer dan iets anders de Kerk moeten brengen tot de erkenning van hetgeen zij verloren had, aangezien het onmachtig was, de uitspraak der algemene Kerk te doen horen.

Onder de regering van de heidense keizers was het, uit de aard der zaak, dikwijls onmogelijk om al de christelijke bisschoppen, of ook slechts een meerderheid te doen vergaderen en toen later de kerkvergaderingen plaats grepen onder de bescherming van heersers, die zelf het christendom beleden, werd de strijd dikwijls reeds beslist door de bepaling van de plaats waar zij tesamen zouden komen. Het oordeel van de meerderheid der kerk - de rechtzinnige en katholieke leer - is dikwijls overheerst geworden door de handelingen van een opzettelijk gekozen en lichtelijk verzamelde minderheid, zodat de heilige Hieronymus bij een zekere gelegenheid zeggen kon: ‘de gehele wereld zuchtte en was verbaasd, zichzelf Ariaans te zien’. (Ingemuit totus orbis et Arianus se esse miratus, Hieron. Ad Luciferiandis).

Hoe weinig het bestuur der bisschoppen, of het gezag der patriarchen tot eenheid voert, is duidelijk gebleken uit de toestand der Kerk, ten tijde dat de romeinse keizer Constantijn het christelijke geloof aannam. Afrika was in de handen der Donatisten, een groot aantal bisschoppen in Egypte met hun gemeenten en gehele streken van Azië waren de leer van Arius toegedaan - en deze oordelen Gods rechtvaardigen de wijsheid van zijn eigen ordening tot

instandhouding der eenheid in de Kerk, namelijk apostelen, die zijn algemene Kerk, zowel in zaken van geloof als in de kerkelijke tucht moesten besturen. En de zedeloosheid, die terstond na de bekering van het opperhoofd van de staat doordrong, de oude reinheid verdreef en sedert die tijd voortdurend de christelijke nam geschandvlekt heeft, getuigde evenzeer hoever het christelijk leven vervallen was. Nu aldus geloof en leven beiden aangetast waren en de ware middelen tot hervorming en herleving niet meer voorhanden bleken te zijn, was het de roeping van de bisschoppen der Kerk geweest, te bedenken vanwaar zij uitgevallen waren en met gebed en smekingen tot God weer te keren, of Hij de vroegere ordeningen wilde herstellen. Maar in plaats hiervan gingen zij met dat vermetel zelfvertrouwen en in die vaste overtuiging dat alles was, zoals het moest wezen, waarin ook daarna de hoofden der Kerk (als door een rechtvaardig oordeel met blindheid geslagen) steeds volhard hebben nog één stap verder in geestelijke boosheid, een stap volgens geestelijke maatstaf geoordeeld in der daad vreselijk! (hoewel zij dit zelf zeker niet wisten en in onverstandige ijver voor God en Zijn waarheid meenden Hem een dienst te doen). Zij riepen n.l. de tussenkomst van de christenkeizer in en bracht en dus de wereldlijke macht binnen de kerk en baanden de weg tot die vereniging van geestelijk en wereldlijk gezag in dezelfde handen, wat niets anders is dan een vooruitlopen op de heerlijkheid der opstandingen van het Koninkrijk der Hemelen, voordat de Vader Zelf dit doet komen.

Wij zijn nu genaderd tot de tijden, dat niet slechts enkele personen, maar gehele volkeren het gezag der Kerk erkenden, derhalve moeten wij thans duidelijker uiteenzetten, wat de juiste verhouding is tussen wereldlijke vorsten en hun bestuur enerzijds en de Kerk ter andere zijde. Toen Gods uitverkoren volk Hem had genoodzaakt Zich van hen af te keren en in de gramschap van Zijn toorn beide, de koning en de priester smadelijk te verwerpen,

**Vau. En Hij heeft Zijn hut met geweld afgerukt, als een hof, Hij heeft Zijn vergaderplaats verdorven; de HEERE heeft in Sion doen vergeten de hoogtijd en de sabbat, en Hij heeft in de gramschap van Zijn toorn de koning en de priester smadelijk verworpen (Kl. 2: 6).

Zijn verbond met David te vernietigen, zijn kroon te ontheiligen door ze ter aarde te werpen,

**Maar Gij hebt hem verstoten en verworpen; Gij zijt verbolgen geworden tegen Uw gezalfde. Gij hebt het verbond van Uw knecht te niet gedaan; Gij hebt zijn kroon ontheiligt tegen de aarde (Ps. 89: 39-40)..

Sion te stellen tot een woestijn en Jeruzalem tot een verwoesting, hun heilig en heerlijk huis, waarin hun vaders Hem loofden, met vuur te verbranden,

**Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden. (12) HEERE! zoudt Gij U over deze dingen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen, en ons zozeer bedrukken? (Js. 64:10-11).

Israël te verdrijven en Juda te verstrooien,

**En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier einden van het aardrijk (Js. 11: 12).

Toen riep God Zijn knecht Nebukadnezar en onderwierp hem al de volken en beval aan Zedekía, de koning van Juda en aan allen van het zaad van Abraham, die nog in het land hunner erfenis over waren, om hun halzen te brengen onder het juk van de koning van Babel en hem

zijn volk te dienen; aldus de onderwerping aan die koning stellende tot toetssteen van hun gehoorzaamheid aan Hem Zelve,

****De HEERE was [gereed] om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspeel spelen; al de dagen van ons leven, in het huis des HEEREN. Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen een klomp vijgen, en tot een pleister op het gezwel maken, en hij zal genezen. En Hizkia had gezegd: Welk zal het teken zijn, dat ik ten huize des HEEREN zal opgaan? (Js. 38:20-22).**

En aan deze Nebukadnezar openbaarde God Zich in een nachtgezicht, (zie Daniël 2) en toen dit gezicht voorbijgegaan was en geen der wijzen of tovenaars uit zijn rijk het verklaren kon, openbaarde God beide, de droom en de uitlegging aan Daniel, één uit het zaad van de gevankelijk weggevoerden. Dit nu was de hoofdinhoud van de droom en zijn uitlegging: Onder de gedaante van een beeld, welks hoofd van goud was, welks borst en armen van zilver waren, de buik en dijen van koper, de schenkelen van ijzer en de voeten eensdeels van ijzer en eensdeels van leem, werden hier achtereenvolgende wereldrijken over de kinderen der mensen voorgesteld en wel het laatste wereldrijk in twee tijdperken, één tijdperk van kracht en het andere van scheuring en zwakheid. De uitlegging van de droom was deze: Nebukadnezar was een koning der koningen, want de God des Hemels had hem een koninkrijk gegeven en hem gesteld tot een heerser over alles. Na hem zouden drie andere koninkrijken opstaan en het laatste zou in de beginne hard zijn als ijzer en daarna gedeeld: “En gelijk de tenen der voeten ten dele ijzer en ten dele leem waren, zo zou dat koninkrijk ten dele hard en ten dele broos zijn. En in de dagen van die “koningen” in het symbolische gezicht voorgesteld door de tenen van het beeld (die uiterlijk van elkander gescheiden, doch in inwendige samenstelling verdeeld en toch verminkt waren) zal de God des Hemels een koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet verstrooid zal worden en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden, het zal al die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.”

Terwijl nu de wereld in Gods voorzienig bestuur aan het vierde der tevoren aangekondigde wereldrijken onderworpen was, namelijk aan het Romeinse rijk, niet in zijn laatste tijdperk van verdeeldheid en zwakheid, maar nog in dat zijner volle kracht, werd Jezus geboren uit den zede Davids naar het vlees, Hij van wie de Engel aan de gezegende maagd, Zijn moeder, verkondigde eerdad Hij ontvangen werd: ‘God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven en Hij zal over het huis Jacobs Koning zijn in der eeuwigheid en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn’ (Lc. 1: 32-33).

Maar door het voorbeeld van Zijn eigen heilig leven leert Jezus ons schatting te geven. Hij gaf die voor Zichzelf aan de Romeinse keizer, aangaande wie en de hem verschuldigde schatting, Hij aldus sprak: ‘Geef de keizer, wat des keizers is, en Gode dat Godes is’ (Mc. 12: 17). En evenzo ontzegde Hij Zich het gezag over de aangelegenheden dezer wereld toen Hij zeide: ‘Wie heeft Mij tot een rechter en scheidsman over ulieden gesteld?’ (Lc. 12: 14).

****En als zij Hem met geweld nemen wilden en koning maken, ontweek Hij henen vertrok vandaar (Jh. 6: 15).**

Toen Hij later voor de Romeinse landvoogd werd gesteld, erkende Hij wederom diens gezag en zeide: ‘Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaars gestreden hebben’. En toen Pilatus tot Hem zeide: ‘Spreekt Gij tot mij niet? Weet Gij niet, dat ik macht heb om U te kruisigen en macht heb U los te laten?’,

antwoordde de Heere: ‘Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet boven gegeven ware; daarom, die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde’ (Jh. 18: 36; 19: 11). Diezelfde waarheid, die Hij aldus door woord en voorbeeld leerde, werd later bevestigd door Zijn apostelen; immers Paulus zegt: ‘Er is geen macht dan van God en de machten, die er zijn, zijn van God verordend... daarom betaalt gij ook schatting, want zij zijn dienaars van God’ (Rm. 13: 1, 2, 6). En Petrus zegt: ‘Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig om des Heren wil, hetzij de koning als de opperste macht hebbende, hetzij de stadhouders, als die van hem gezonden worden tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen’. En wederom: ‘Vreest God, eert de koning’ (1 Pt. 2: 12-17). Het Koninkrijk, dat de God des Hemels zal oprichten, strekt zich dus nu nog niet tot het bestuur der aardse aangelegenheden uit; en terwijl de Kerk der gedoopten thans de eerstelingen van dat Rijk bezit in de gave des Heiligen Geestes, namelijk de kracht en der toekomstige eeuwen gelijk Petrus schrijft: ‘Een koninklijk priesterdom, een heilig volk is’ (1 Pt. 2: 9), terwijl, zoals Johannes in de Openbaring zegt: ‘Jezus Christus, de Overste van de koningen der aarde, heeft ons gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader’ (Opb. 1: 5-6), moeten wij nochtans om des gewetens wil onderworpen zijn aan de over ons gestelde machten. Het Godsrijk is nu nog binnen ons, het is nog niet uiterlijk gekomen en wij bidden steeds onze Vader, dat Hij het doe komen.

**En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar, want, ziet, het Koninkrijk Gods is binnen u (Lc. 17:21).

En het zal komen: ‘In de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zitten zal op de Troon Zijner Heerlijkheid’ en dan zullen ‘de twaalf apostelen, die met Hem op de aarde waren ook zitten op de twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls’ (Mt.19:28)

Dan zal ook geschieden, wat Johannes in de Openbaring gezien heeft: ‘En ik zag tronen en zij zaten op dezelve en het oordeel werd hun gegeven. Deze is de eerste opstanding, zalig en heilig is hij die deelheeft aan de eerste opstanding, over dezen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren’ (Opb. 20: 4-6).

‘Doch nu zijn wij nog in het natuurlijke lichaam en hebben het geestelijke lichaam nog niet ontvangen, dat wij zullen verkrijgen bij Zijn verschijningen in Zijn Koninkrijk; want onze wandel is in de Hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus, Die ons vernederd lichaam veranderen zal’ (Flp. 3: 20-21).

Tot zolang moeten wij ons tevreden stellen te zijn zoals onze Meester op aarde was en Zijn voorbeeld navolgen. Hij was een geboren Koning en toch onderwierp Hij Zich en betaalde schatting; ook wij zijn als gedoopten geboren koningen en de Kerk is het Koninkrijk en in de Kerk wordt de heerschappij des Koninkrijks gevoerd en de dienaren der Kerk zijn de beambten van het Koninkrijk en hun namen zijn eeuwige namen. Doch de Kerk is het Koninkrijk ‘in de Heilige Geest’, het Koninkrijk, dat nog verborgen is; de opstanding heeft nog geen plaats gehad, de koninkrijken dezer wereld zijn nog niet omvergeworpen en dus zijn wij in deze dingen, die de wereld raken, trouw en gehoorzaamheid schuldig aan de over ons gestelde machten. In de kerk zien wij, dat als een koning tot het doopvont nadert, hij gedoopt wordt evenals alle andere mensen; als hij nadert tot Gods altaar, ontvangt hij het heilig Avondmaal uit de handen van Gods priesters evenals ieder mens, niet als koning. En wanneer hij in Gods huis met de gemeente knielt, ontvangt hij de zegen gelijk als alle anderen. Maar in de staat moeten al de gedoopten, priesters zowel als leken, gehoorzaam zijn, hetzij de vorst gedoopt is of niet, hem

komt de onderwerping toe in deze wereld, als aan Gods ordening tot wereldlijke heerschappij, het koninkrijk dezer wereld niet het Hemels Koninkrijk is. En welk uitnemend groot loon de gelovige koning ook wachtte hiernamaals, toch zal dit loon evenredig zijn aan zijn grotere verantwoordelijkheid als mens, en aan zijn plichtsbetrachting als christen, doch geenszins als dienaar der Kerk. Wie nu echter in de troon niet het zinnebeeld, ja, in een christenland meer dan het zinnebeeld, het zekere onderpand van de eeuwige heerschappij onzes Heren Jezus Christus ziet, evenals in het altaar het symbool van Zijn eeuwig priesterschap, of menen zou dat in een gemeente van gedoopten, die als gemeente het geloof van Christus' kerk belijdt, de koninklijke heerschappij en het priesterlijk gezag niet wederzijdse en met elkander in betrekking staande verplichtingen hebben, die doet niets minder dan het Koningschap van Christus van Zijn Priesterschap scheiden. Huiselijke en burgerlijke verhoudingen zijn evenals kerkelijke, in haar oorsprong Goddelijke instellingen en middelen tot zegen der mensen. De koning en de vader zijn evenzeer nodig als de apostel en de herder. En in een christenland worden al deze banden door de doop bezegeld en God heiligt ze door Zijn Priester tot in hun oorsprong. In de Kerk des levenden Gods worden de huwelijksgeloften van man en vrouw aangenomen en erkend en door de handeling van Gods priester worden zij bezegeld en de geestelijke vereniging der gehuwden tot stand gebracht. Ook de christelijke vorst komt tot Gods Kerk; dàar worden zijn geloften aangenomen, dat hij zijn volk trouw regeren en al zijn koninklijke plichten vervullen zal en hij ontvangt uit de handen van Gods priester de zalving, die hem bekwaam maakt om die plichten na te komen en alzo regeert hij "Bij de genade Gods."

Doch het gezag des priesters bepaalt zich tot Gods Kerk, tot die kring van geestelijke verhoudingen, die in de doop gegrond zijn of daaruit voortvloeien en hij mag zich niet mengen in het bestuur der huisgezinnen, laat staan in dat van dat grote huisgezin van de staat. En daarentegen in de Kerk is ook de grootste monarch slechts ontvanger van Gods genade, en hij heeft in die Kerk noch macht uit te oefenen, noch ambten uit te delen en iedere daad van die aard zou niets dan aanmatiging zijn. De wereldlijke en geestelijke bestuurders hebben dus ieder hun eigenaardige ambtsverrichtingen. Het is de taak der priesters om beiden, koningen en onderdanen, te onderrichten aangaande hun onderscheidene plichten en tevens de organen te zijn die aan allen en een iegelijk de genade en de zegen mededelen, zonder welke zij onbekwaam zijn, die plichten te vervullen. Er is geen gezonde staatkunde, die niet tevens een christelijke staatkunde is; en de priesters zijn de verordende onderwijzers van de grondbeginselen waarnaar gebieders en onderdanen beiden, hebben te handelen, doch hun taak is van zuiver geestelijke aard. Hun woorden richten zich tot het geloof en het geweten, hun macht is geestelijk als burgers moeten zij gehoorzaam zijn. Het is de plicht der koningen en der vorsten hun volk te regeren naar Gods wetten en inzettingen, die zij, gelovende in Hem en niet in de mensen, van de lippen des priesters ontvangen; als de eersten onder haar zonen, behoren zij voor te gaan in gehoorzaamheid aan de Kerk, in welke alle gedoopten Gode geboren worden en aan wier borsten zij gezoogd zijn; met kinderlijke zorg behoren zij haar voor alle uitwendig gevaar te behoeden en te beschermen, zij moeten over al hunne onderdanen met rechtmatigheid heersen; doch generlei gezag of rechtsbevoegdheid in geloofszaken, noch in of uitwendig gezag in de Kerk komt hun toe en dit zou een ingrijpen zijn in het ambt van Christus, de ware Melchizedek, die alleen tegelijk koning der koningen en priester des Allerhoogsten Gods is.

De zalving en kroning van een christenvorst door de hand van Gods priester is een Goddelijke instelling. Zij betekent niet, dat de priester enig wereldlijk gezag bekleedt over de vorst, maar duidt aan, dat niemand zonder Gods zegen zijn plichten kan vervullen, dat deze zegen slechts

in Zijn Kerk en door hem, die daartoe verordend is, wordt medegedeeld en dat zij evenmin als alle andere plechtige handelingen in Gods Kerk een Vertoning is, maar een werkdadig middel waardoor God de vorst Zijn genade schenkt en beide, gebieder en onderdanen, tot een in de Heilige Geest verbonden volk stelt. Voorzeker sluit zij echter de onderstelling buiten, als had de vorst een geestelijk gezag over die Kerk van wier dienaren, als uit de hand des Heren hij zijn kroon met de zegen, die hij van node heeft, ontvangt. Zij bezegelt en heiligt de ganse oorspronkelijke verantwoordelijkheid van de koning en van het volk, beide tegenover God en tegenover elkander: de plicht des konings om niet voor zichzelf, maar ten beste zijns volks te regeren, de zwakken te beschermen, de onderdrukten te wreken, voor de noodlijdenden te zorgen, zijn gezag tot bescherming van allen aan te wenden en voor alle dingen steeds te bedenken, dat alle macht van God gegeven is: en de plicht van ieder mens als lid van de staat om zijn plaats te vervullen, hetzij als meerdere, hetzij als ondergeschikte, naar dat God hem gesteld heeft en zichzelf te beschouwen als Gods rentmeester over al wat hem is toebetrouwd: de plichten van koningen en regenten en van hun onderscheiden raadslieden om in de vreze Gods en tot algemeen welzijn te regeren, te raden, wetten te maken en ten uitvoer te brengen; die der rechters en der overheidspersonen om recht en gerechtigheid uit te oefenen; die van de adel en de aanzienlijke stand om zich aan God verantwoordelijk te weten van het gebruik, dat zij van hun rang, aanzien en bezitting maken; die der kooplieden, fabrikanten en anderen (wat ook hun ambacht of broodwinning zij), van echtgenoten en hoofd en der huisgezinnen om te bezorgen, hetgeen eerlijk is voor alle mensen; eindelijk de plichten van vrouwen en kinderen, van dienstbaren en alle ondergeschikten om degenen, die over hen gesteld zijn te eren en te gehoorzamen en daardoor Gods gezag te huldigen en Zijn namen van Koning, Heere, Rechter, Vader en Gebieder. De plechtige handeling evenwel van de vernieuwde vestiging van een rijk door de kroning van zijn koning in de Kerk, brengt nog hoger en zeer eigenaardige plichten met zich en sluit grote verantwoordelijkheid in. Zij sluit namelijk een verbintenis in zich, beide van de koning en van het volk om Gods ware, Algemene Kerk te beschermen en te verdedigen en wel van de zijde des konings, dat hij aan de bediening van Gods woord de vrije loop zal laten, het onderwijs van al zijn onderdanen zoveel mogelijk bevorderen en door voorbeeld en invloed, Gods gezag in de Kerk handhaven zal en wederom van de zijde des konings EN des volks beide, dat zij Gods waarheid, die hun door de Kerk geopenbaard wordt, aannemen en als volk daarin zullen wandelen. Voorts sluit zij de erkenning in, dat de Vader alle macht aan de Zoon gegeven heeft en dat de vorst de stadhouder van die Zoon is, totdat Hijzelf komt en bovenal stelt zij koning en volk in staat de Heilige Geest te ontvangen ter vervulling van de wet van Christus, wat het bestuur zowel als de gehoorzaamheid betreft. Zij verzekert hun op al hun wegen Gods tegenwoordigheid en bescherming en de volheid van alle nationale zegeningen, doch in geval zij dit verbond ooit mochten breken en uitvallen uit deze hun stand, zo verzekert zij hen even stellig de verscheuring van alle zedelijke banden, die de mensen tesamen houden, de opheffing van elke beteugeling hunner hartstochten en de ontarding en de ontbinding van de ganse maatschappelijke toestand. Zodanig behoorde de wederzijdse verhouding van Kerk en staat te zijn geweest, toen het hoofd van de staat bekeerd en het christendom de staatsgodsdienst werd. Indien toen de gedoopten het ware standpunt der Kerk erkend hadden en in het bezit waren gebleven van al de ordeningen tot handhaving der eenheid in leer en regering, zo ware de Kerk de leermeesteres geweest van koning en volk beide, hetzij dat zij hoorden of onwillig waren; de onderwijzeres van alle mensen in hun onderscheidene levensbetrekkingen en het orgaan ter mededeling van de genade; aan allen tot vervulling hunner plichten. Nooit ware er dan tussen de met de Heilige Geest vervulde dienaren der Kerk en de gelovige vorsten van een gelovig volk het vraagstuk over het verband van Kerk en staat, noch door de ene noch door de andere

partij uit een staatkundig partijzuchtig oogpunt behandeld geworden; immers, zou dit zich hebben opgelost in de eenvoudige vraag, of God, Wiens tegenwoordigheid in de Kerk door het volk en de regering erkend werd, hen al dan niet door Zijn dienaren wilde onderwijzen in de beweeggronden, middelen en doeleinden, die hen moesten leiden om voor Hem te regeren en voor Hem te leven. De ware leer van het standpunt der Kerk (die geen bespiegeling des verstands, maar een levende, zich tot het geweten richtende werkelijkheid is) zou haar dienaren bewaard hebben voor de laaghartige eerezucht om zich enige macht van de staat te willen aanmatiggen en het tevens onnodig en onmogelijk hebben gemaakt, dat het gezag van de staat geestelijke zaken werd ingeroepen. Toen evenwel de christenheid het apostelambt gewillig liet uitsterven en zich opgedrongen had, dat HAAR ZONDEN Gods wil was; toen de uitoefening van de macht om aan de Satan over te geven tot verderf des vleses vervangen moest worden door de kerkelijke ban en de overlevering aan de wereldlijke arm; toen het gezag der apostolische besluiten plaats moest maken voor dat van synoden van bisschoppen, wier gezag eigenlijk alleen op hun aantal berustte, toen bleek zoals wij zagen, de ongenoegzaamheid dezer wapenen, zodat er strijd ontstond tussen bisschoppen, tussen synode en synode. Zou nu de eenheid of liever de eenvoudigheid - haar uiterlijke openbaring - nochtans behouden blijven (en de eenheid werd nog een wezenlijk kenteken van de ware Kerk geacht), zo scheen er sedert het verval van Gods ordeningen geen ander middel dan een beroep op de wereldlijke macht en het onmiddellijk gevolg hiervan was, dat de wereldlijke macht scheidsrechter werd in geloofszaken en dat de keizer, door zitting te nemen in de raad der bisschoppen, zowel het geestelijk als het wereldlijk opperhoofd werd. De uitkomst heeft bewezen, dat dit de ware stand der zaken was, welke kleur of schijn men daaraan ook geve. Was de keizer Ariaans gezind, dan waren het de Ariaanse bisschoppen, die hun zetel behouden mochten; was hij rechtzinnig, dan had de rechtzinnigheid de bovenhand. Keerde de keizer daarentegen terug tot het heidendom, zo bleef de Kerk - hoezeer haar uiterlijk aanzien en macht verminderen mochten - niettemin onaangetast in haar inwendig bestaan. En toen eindelijk de keizerlijke macht geheel verviel en het rijk verdeeld werd in verscheidene staten, was het de bisschop van Rome - als het geestelijk hoofd van de voornaamste stad en zich onderscheidende als bisschop van dat deel der Algemene Kerk, dat het langst en met het gelukkigst gevolg gestreden had voor eenheid en rechtzinnigheid - die de eenheid zocht te bewerken, door opnieuw, hoewel nu op tegenovergestelde wijze, vooruit te lopen op het Koninkrijk van Christus en zich als een priester op de troon te plaatsen. Wat ook de beweeggronden geweest mogen zijn van hen, die de inroeping van de wereldlijke macht of de verheffing van de bisschop van Rome bevorderd hebben - hetzij geestelijke onverdraagzaamheid, of ijver voor Gods waarheid in het eerste geval, hetzij geestelijke eerezucht of enige betere drijfveer in het tweede geval - zeker is het, dat al hun pogingen althans dit beginsel ten grondslag hadden, dat éénheid het KENMERK der ware Kerk is en derhalve zichtbaar behoort te wezen. Die eenheid hebben ze niet kunnen verkrijgen en zij zal nimmer bereikt kunnen worden dan door de inwoning Gods, waartoe apostelen en profeten (en deze beiden als wortel van alle anderen) evangelisten en herders gegeven worden. Toch was het streven naar eenheid althans de erkenning van hetgeen de Kerk behoorde te zijn, het was een hulde, die de uit hun geestelijke stand gevallen gedoopten nochtans brachten aan de waarheid, die zij hadden behoren te verwerklijken en te openbaren. Maar terwijl zij dit beginsel erkenden, namen zij in plaats van berouw te hebben over het verledene en Gods weerkerende genade te zoeken, te toevlucht tot middelen, die slechts tot dieper verderf konden leiden, ten eerste door het ware standpunt der Kerk te laten varen, ja, vrijwillig prijs te geven - een daad aan welker gevolgen zij slechts ontkwamen door de ondergang van het Romeinse rijk, de rietstaf waarop zij leunden, Jes. 36: 6; en ten tweede, doordat de bisschop van Rome zich de tweevoudige

waardigheid des Heren Jezus toe-eigende en zich stelde tot algemeen bisschop en tot vorst van de koningen der aarde; terwijl hij zich het recht aanmatigde en dat ook uitoefende om keizers en koningen te kiezen en af te zetten en om alle volken schatting op te leggen. De eerste dezer aanmatigingen werd terstond tegengestaan en verworpen door de gehele Kerk, hoewel zij er later trapsgewijze in bewilligd heeft. En in de loop der ganse kerkgeschiedenis hebben deze beide aanmatigingen voortdurende worsteling en telkens hernieuwde strijd tussen de wereldlijke en geestelijke macht ten gevolge gehad. Aan de ene zijde zien wij, de keizer uitgaande van het recht om kerkvergaderingen te beleggen en te leiden, waartoe de opziener der Kerk zelf hem, tot hun eigen doeleinden, hadden uitgenodigd, nu ook aanspraak maken op het recht om de keuze van pausen en andere kerkvoogden te bevestigen. En daarna, toen het keizerrijk in verschillende koninkrijken was verdeeld, zien wij die koningen aanspraak maken op het recht tot aanstelling van bisschoppen, waarbij zij de keuze der lagere geestelijkheid geheel terzijde stelden en hoewel bloot wereldlijke vorsten, zien wij hun handen de symbolen van geestelijke bedieningen in de Kerk uitdelen. Aan de andere zijde zocht de geestelijkheid (en dikwijls met goed gevolg) zich aan de wereldlijke rechter, aan de belastingen en aan het burgerlijk toezicht van de staat te onttrekken en vermat zich zelfs meermalen koningen af te zetten. En eindelijk maakte de bisschop van Rome gebruik van al de wederzijdse aanvallen en gewelddadigheden en wist de vrucht en daarvan zichzelf toe te eigenen, tot verhoging van zijn staatkundig aanzien en tot bevestiging van zijn gezag over al de andere bisschoppen der christelijke Kerk. Evenwel, bleef hij niet altijd in het ongestoord bezit der aldus verkregen heerschappij, nu eens - gelijk in het geval der gallicaanse kerk - zag hij zich genoodzaakt toe te geven aan de bisschoppen ener staatskerk, dan weer om der wereldlijke macht het recht af te staan der benoeming tot geestelijke bedieningen, het recht alzo om het orgaan des Heiligen Geestes te zijn.

Zodanig is alzo de uiterlijke gedaante der Kerk geweest, gelijk zij noodzakelijk moest voortvloeien uit de verwerping van de zichtbare ambten en geledingen in het lichaam van Christus - reeds vroeger hebben wij haar inwendige toestand beschreven. Tot op de huidige dag toe zijn deze zelfde in- en uitwendige gebreken in werking gebleven, het geestelijk leven is nagenoeg uitgeblust en de gedoopten nemen allerlei vleselijke hulpmiddelen te baat om de meer en meer verdwijnende werkelijkheid te vervangen. Zo geschiedde het, dat toen de geestelijke bediening der leer en der tucht - de bediening in de Heilige Geest – onbekend werd, men naar wereldlijke middelen omzag om zowel de ene als de andere vast te stellen. Zo werd de hoge hemelse verborgenheid van de gemeenschap aan het lichaam en het bloed van Jezus Christus veranderd en verlaagd tot een aardse, zichtbare zaak. Zo ging de maagdelijke reinheid van hen, die het Lam volgen,

**Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen voor God en het Lam (Opb. 14:4)

over in dat schijnwezen van reinheid, waarbij verboden werd te huwen en geboden om van spijzen te onthouden.

**Indien iemand een andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzaligheid is, Wie een afwijkende leer verkondigt en zich niet houdt aan ... beginselen ... de leer van onze godsdienst, Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent twistvragen en

woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade verdenkingen (1 Tm. 6: 3-4).

De zalige werkelijkheid van de gemeenschap der heiligen ontaardde in een uiterlijke bijgelovige verering van beelden of relikwieën der afgestorvenen; en de uitoefening ener geestelijke kastijdende tucht door apostelen, in de Heilige Geest ontaardde in de leer van een vagevuur, waarin de uit de Heilige Geest geboren en verlost kinderen Gods nog eerst van de zonde gereinigd moeten worden. De verborgenheid der Kerk, het Rijk Gods in deze wereld, wilde men reeds nu, nog voor de opstanding, voor de wedergeboorte, voor de tijd der openbaring van de kinderen Gods aan het licht gebracht zien. En, met dat al, draagt de Kerk in haar geweten het pijnigend bewustzijn om, dat zij niet is wat zij voorgeeft te zijn; en zij toont haar onvermogen om in de onwrikbare majesteit der waarheid te staan, door de toevlucht tot vervolgingen en tot zulke ontzettende wreedheden en gruwelen, als nimmer buitendien door de mensheid gepleegd zijn. En toch, te midden van al dat bederf en al deze openbaringen der boosheid, is de Rooms-katholieke Kerk een getuige voor God gebleven, een getuige van de eenheid der Kerk in geloof, in bestuur, in godsverering, een getuige dat de Sacramenten daadzaken zijn en geen blote vormen. Want zonder haar zou, gedurende de heidense en Ariaanse barbaarsheid, zelfs de naam der Godsdienst verloren zijn gegaan en door haar werd de alles overweldigende vloed van het Mohammedanisme teruggedrongen. In vele eeuwen is zij de getrouwe beschermster der rechtzinnige leer geweest en in alle eeuwen, die der ware katholieke leer der Heilige Drie-eenheid.

Ach, dat zij, die van haar zich losrukten, hun verzet slechts hadden bepaald tot die punten, waarin zij waarlijk dwaalde en niet gestreden hadden voor leringen en beginselen, die tot dieper bederf moesten leiden en het geloof nog zekerder ondermijnen, daar zij de gehele christenheid met een zuurdesem van ongeloof doortrekken, dat de antichrist krachtadig de weg baant en onmiddellijk voortvloeit uit die beginselen en niet slechts uit de terugwerkende dwalingen noodwendig moesten uitoefenen. Het voornamelijk geschilpunt, dat aanleiding gegeven heeft tussen de Griekse en Roomse kerken, namelijk over 'het uitgaan van de Heilige Geest', is geen woordenstrijd, maar raakt het eigenlijke leven van het Christendom, want de ontkenning dat de Heilige Geest niet van de Vader uitgaat, is in de grond - hoewel het misschien niet zo moge schijnen - tevens de loochening van de Heere Jezus Christus als Die met de Heilige Geest doopt; en vandaar, dat de Kerk die de Tempel is van de Heilige Geest, ook het lichaam van Christus is. Uit deze ontkenning volgt verder dat zij aan wie de gave des Heiligen Geestes tot het werk der bediening geschonken wordt, niet de dienaren van Christus zijn, en dat degenen die als gedoopten - aan wie de belofte gegeven is - de Heilige Geest ontvangen, niet de getuigen zijn van Hem, Die verhoogd is ter rechterhand des Vaders. Dan is het ook niet van de Zoon, dat de tekenen en wonderen en gaven des Heiligen Geestes getuigen, indien het wáár is dat de Heilige Geest niet van de Vader en de Zoon beiden uitgaat, indien de Heilige Geest niet is de Geest des Zoons, de Geest van Dien, Die Zelf de Waarheid is. Daarom tast deze dwaalleer der Griekse Kerk het gehele standpunt van de Kerk als het lichaam zowel als dat van iedere gedoopte, als lid van Christus, aan.

Het is opmerkelijk, hoe door een rechtvaardige, met haar zonden in nauw verband staande vergelding er juist in het geheel dezer grote afdeling der Christelijke Kerk is, waar heden ten dage meer gebrek aan geestelijk leven, aan redelijke toewijding, en aan levende godsvrucht dan in enig ander deel der Christenheid is. Ook wat haar uitwendige openbaring betreft, hebben haar ordeningen voor de heilige bediening minder kerkelijke waardigheid, en haar geestelijke

hoofden worden meer door de wereldlijke arm onderdrukt dan enig anderen - zowel in Rusland waar de aangelegenheden der Griekse geestelijken geregeld en zij zelf overheerst worden door een staatkundige raad als in Turkije en in het Oosten, waar zij de buit zijn der Ottomanen, die hun bestaan slechts dulden als een bruikbaar werktuig tot staatkundige doeleinden en een geschikt onderpand zijn voor de burgerlijke trouw hunner onderdanen.

Wat nu de protestanten ter andere zijde betreft - wij spreken van hen als van één geheel en met het oog op de strekking, de tegenwoordige werking, en de invloed hunner algemeen aangenomen beginselen - zij verwerpen weliswaar de dwalingen en afwijkingen in de leer en de gebruiken der Roomse kerk, maar hun meningen en handelingen, tot het tegenovergestelde uiterste gedreven, strekken grotendeels tot verloochening van de zelfs in de minste zin noodwendige zichtbaarheid der Kerk (gelijk velen dit openlijk en roemende uitspreken!); van de wezenlijkheid der ordeningen Gods in die Kerk en van het wezen der Sacramenten: als iets meer dan onderling vastgestelde zinnebeelden. Terwijl zij in hun woorden de katholieke leer aannemen, dat de Heilige Geest als een Goddelijk Persoon van de Vader en van de Zoon uitgaat, huldigen zij nochtans onder een meer bedekte vorm de dwaling der Griekse Kerk, daar zij het werk des Heiligen Geestes in de Kerk voor weinig meer dan een Goddelijke invloed en werking en een van oudsher overgeleverd leerstuk houden - een voorstelling van het verstand of wel het gevoel in de plaats stellen van de zuivere leer van de menswording en van het voortgezet leven van de Godmens en van Zijn vereniging met Zijn Kerk. Ja, zij hebben bijkans het geloof verloren dat Hij inderdaad leeft op de Troon Zijns Vaders, en vanuit de Hemel tot ons spreekt door middel van de bedieningen Zijner Kerk, door de Heilige Geest.

De protestantse hervormers hebben nimmer, zelfs niet in de beginne, een onderlinge eenheid kunnen bereiken; zij hebben niet uit de afval één Kerk vergaderd en opgebouwd, doch aan het reeds bestaande Babylon hebben zij nog vele sekten toegevoegd; zij vergenoegden zich met het vestigen van stelsels en zochten de Kerk te bouwen op leerstukken en geloofsbelijdenissen, in plaats van zich tot God te wenden dat Hij Zijn Tempel bouwen mocht op levende, in Zijn bedieningen staande mensen. In hun verzet tegen het staatkundige overwicht der Rooms-katholieken traden de hoofdafdelingen der protestanten weldra in verbintenissen met de gebieders van de staat, ieder voor zich en ieder om zijn eigen stelsel te bevestigen binnen zijn eigen beperkte grenzen.

En in deze hoofdafdelingen hebben zich dezelfde gebreken geopenbaard als in de Griekse Kerk: het leven is bijkans uitgedoofd, de Kerk Gods wordt met voeten getreden of als de dienstmaagd van de staat behandeld, terwijl de talloze sekten die zich van hen afgescheiden hebben, zich geheel overgeven aan de geest der wetteloosheid en ongebondenheid en alle gezag, zowel in de Kerk als in de staat, verwerpen. De geschiedenis van het protestantisme is de geschiedenis niet van de éne Kerk, maar van vele sekten, niet van één geloof, één hoop, één doop, maar van velerlei geloof, velerlei hoop, velerlei doop. Zij hebben niet tesamen gewoond als broeders, tesamen etende en drinkende in dezelfde heilige plaats maar zich van elkander afgescheiden, elkander bijtende en verterende.

In de beginne was de Kerk één door de inwoning van de Trooster, later werd zij door de eerezucht en wreedheid tesamen gehouden; doch sedert de hervorming ontbreekt alle geopenbaarde eenheid, en wij aanschouwen een menigte elkander tegenwerkende en tegensprekende sekten, wier enige aanspraak op eenheid daarop berust dat zij allen de Heilige Schrift erkennen als geloofsregel, welke aanspraak evenwel klaarblijkelijk onhoudbaar is, daar zij allen hun

eigenaardige en dikwijls geheel tegenovergestelde leringen op de Schrift willen gronden. Reeds zeer spoedig verried het zorgeloze en onheilige leven van velen die zich voor de zuivere leer verklaarden, maar al te zeer dat zij de hervorming veel meer begroetten als een bevrijding van de banden waarmede het pauselijk stelsel, zoals zij het noemden, hun hartstochten zocht te beteugelen dan als de ware bevrijding van de geest uit de dienstbaarheid des Satans. Het grijpen naar het zwaard, het inmengen der protestantse vorsten en geestelijken in de binnenlandse twisten van Duitsland, zowel als de hoofdtrekken der godsdienstoorlogen in Frankrijk (bijvoorbeeld wat de aanvoerders, hoofdleiders en legers betreft) getuigen duidelijk genoeg van hun jammerlijke geestelijke toestand. In het overwicht eindelijk dat het recht van een iegelijk om voor zichzelf te oordelen allengs verkreeg, ja bijkans onvermijdelijk verkrijgen moest onder dezulken, die voor recht en waarheid streden te en de dwaling en duisternis, en die dat recht onbepaald lieten gelden zonder de tucht van Gods Huis en de stem Zijns Geestes tot verootmoediging, reiniging en bewaring in dat overwicht toont zich aan ons de diepliggende wortel van die antichristelijke geest, die zich in de laatste tijd zo snel en voor wie zien wil zo tastbaar in elke levenssfeer heeft uit gebreid. Want volgens dat beginsel, op deze wijze toegepast, wordt iedereen tot zijn eigen rechter gesteld, met geringschatting van alle gericht en gezag van de koning en priester, van overheid en meester, van echtgenoot en ouders: tot rechter over alles wat naast en boven hem is, tot zijn eigen genoegzaam leidsman, bewaarder en leermeester, met een hart dat zich nog boven Gods Woord verheft daar hij immers dat Woord naar zijn eigen mening verklaart, in plaats van zich daaronder te buigen, ja tot een versmader van het Hoofd des lichaams daar hij iedere ordening, die niet het voorwerp zijner eigen afgodische verering is minacht. En temidden der staatkundige en Wetenschappelijke partijtwisten, waarin de protestantse kerken verzonken zijn werd aan dit donker tafereel generlei wezenlijke verandering toegebracht door de hetzij ware, of zogenaamde Godsdienstige opwekkingen van de latere tijd. Immers, het beginsel reeds der evangelische opwekkingen is niet de wederherstelling der gedoopten onder de heilzame werking van al de vereiste bedieningen van Gods Kerk, maar integendeel, de vervanging der Kerk door andere alleenstaande of tesamen verbonden hulpmiddelen door mannen die niet van God geroepen zijn, door Godsdienstig gezelschappen die met middelen van menselijke vinding de Kerk in de uitoefening dier nog overige ambten en gaven verdringen, door zendelingen - mannen en zelfs vrouwen - uitgezonden door willekeurig opgerichte verenigingen; ja zelfs door de Bijbel die God aan de Kerk heeft toebetrouwd om onder haar toezicht en met haar zegen aan al haar kinderen in handen te worden gegeven, thans als een dode letter in koopwaar wordt rondgezonden, waardoor men feitelijk loochent dat Jezus Christus, van Wien de Bijbel overal getuigt als van de levende Heiland, in het vlees gekomen is.

Overzien wij nu de toestand der Christenheid, haar beschouwende zoals God haar aanziet, namelijk als één geheel en met voorbijzien van al haar Verdeeldheden, sekten en benamingen die allen evenzeer van de oorspronkelijke gedaante en de ware inrichting der Kerk afgeweken zijn, en slechts één kenteken in het oog houdende, namelijk dat allen gedoopt zijn, zo ontdekten wij in de twee hoofdafdelingen der christenheid het streven van de Heilige Geest, van Gods Geest, om in de gehele Kerk het tweevoudig werk te verrichten: namelijk, de mededeling van Zijn leven en de uitoefening daarvan in levende getuigen - waardoor God het lichaam Zijns Christus volmaken wil. Doch wij zien ook het tweevoudig streven van de verborgenheid der ongerechtigheid om de werken van de Heilige Geest tegen te werken en te verhinderen, teneinde de Kerk zowel als de wereld te bereiden voor de openbaring van de ongerechte, de tevoren aangekondigde antichrist.

Want Rooms-katholiek en protestant zijn niet de namen van TWEE KERKEN, maar de uitdrukking zowel van het goede als het kwade dat in het gehele lichaam is, zodat elke waarheid en elke dwaling welke in een dier afdelingen aanwezig zijn, ook in de andere gevonden worden ofschoon de wijze waarop zij zich openbaren zeer verschillend kan zijn en de onderscheidene hoofdtrekken van beide afdelingen geheel tegenover elkander staan. En wat wij in dit opzicht te zeggen hebben van deze twee hoofdafdelingen der Kerk, sluit alles in wat daaromtrent ook over de derde hoofdafdeling der gedoopten, de Griekse kerk, moet worden gezegd. De Rooms-katholieke Kerk heeft getracht de EENHEID der Kerk te behouden in haar vormen, haar inrichting en leer. In haar alleen aanschouwde men het getuigenis dat de Kerk één is en de werking van het beginsel, dat éénheid haar eigenlijk wezen is of tenminste het bestendig streven om dat beginsel te behouden; en haar getuigenis is het getuigen van het gehele lichaam, dat de Kerk één is. Het protestantisme levert de geschiedenis van het streven der Kerk om HET LEVEN UIT GOD te behouden dat haar in de aanvang toebetrouwd werden van het worstelend bewustzijn, dat er nog iets meer nodig is dan éénheid alleen. Haar getuigenis is het getuigenis der Kerk van het LEVEN UIT GOD. En verder, gelijk het getuigenis dat deze beide afdelingen der Algemene Kerk afleggen van verschillende aard is, zo heeft ook de zonde, waardoor het getuigenis van ieder harer ophoudt waar te zijn, een verschillend karakter. De zonde der Rooms-katholieke Kerk is deze dat zij, steeds trachtende naar het behoud der éénheid, weinig of geen acht gaf op het behoud van het LEVEN GODS in de Kerk. Zij heeft het middel gesteld boven het doel. En om een schijnbare eenheid te bewerken, slechts een uiterlijke eenvormigheid teweeggebracht en zulks in weerwil van de talloze inwendige verdeeldheden die nog steeds in haar woelen niet door de mededeling van het éne, al de delen doordringende leven, maar door ban en vloek, door onderdrukking en geweld, daarom is het slechts een nagebootste eenheid, een EENHEID DES DOODS. Daarentegen heeft de Protestantse Kerk getracht het LEVEN te behouden door andere als de van God verordende middelen tot persoonlijke en zelfzuchtige doeleinden, en om zo te zeggen: met gehele terzijdestelling van Gods Kerk; zij heeft weliswaar het leven behouden, doch om het in scheuring en verdeeldheid te openbaren.

De ene heeft de EENHEID verkregen ten koste van het leven, de andere heeft LEVEN verbeurd door haar minachting der Kerk als het lichaam des Heren, zonder welke het leven onder de naam van geestelijkheid slechts een mystieke droom wordt. De gebreken die in het protestantse stelsel belichaamd zijn, zijn ontstaan uit het streven der gedoopten om het leven te behouden, onafhankelijk van de Kerk die de hiertoe door God verordende instelling is. De gebreken in het pauselijk systeem zijn ontstaan uit de liefde tot de vorm, gepaard met onverschilligheid omtrent het leven. En terwijl aldus het pausdom de middelen stelt boven het doel en het protestantisme het doel zoekt te bereiken zonder de middelen, kunnen zij geen van beiden de waarachtige getuigen van God zijn en beiden dragen er toe bij om de diep gezonken en verwarde toestand der gedoopten te verergeren en aan het licht te brengen. De daaruit voortvloeiende gevolgen voor de Algemene Kerk zijn, gelijk wij reeds zeiden, in de eerste plaats onwetendheid, onheiligheid en bijgeloof, welker verderfelijke invloed de Kerk deed verzinken in zinnelijkheid, goddeloosheid en winstbejag, in één woord, namelijk de toestand waarin wij haar in de eeuwen voor der hervorming aanschouwen en toen zij eindelijk ontwaakte uit deze lange sluimering onder uiterlijke vormen bij een allengs wegstervend leven, zien wij aanstonds eerst het streven naar onafhankelijkheid en daarna een alles doordringende geest der scheuring losbarsten. En waar al deze tegenstrijdige, maar evenzeer verderfelijke beginselen tesamen hebben gewerkt, namelijk verlichting en onwetendheid, zelfgenoegzaamheid en bijgelovige dienstbaarheid, wetteloosheid en priesterlist, daar is het onvermijdelijke gevolg het ongelooft, dat aan de ene

kant met het bijgeloof en aan de andere kant met Godsdienstige dweper nauwer verwant is dan men uit de meest in het oog vallende trekken van beiden zou vermoeden. Terwijl sommigen der protestantse kerkgenootschappen de heerschappij van de paus slechts ontweken om onder het priesterschap van de koning te geraken, de keuze van de dienaren der Kerk onverholven aan hem overlieten en zonder verzet de kerkelijke goederen door hebzuchtige vorsten lieten roven tot de prijs hunner bescherming, hebben anderen elk begrip van enigerlei bestuur in de Algemene Kerk verworpen en getracht iedere kleine vergadering en gemeente los te maken van alle verband met andere gemeenten en alzo onder de schijn van christelijke vrijheid en van het recht tot persoonlijk oordeel, de haat tegen alle heerschappij en de verwerping van alle gezag zowel in de staten als in de kerken ingevoerd. Onder de naam van persoonlijke Godsdienst en gemeenschap met het onzichtbaar Hoofd, verscheuren zij zonder schroom Zijn lichaam, verdelen Zijn klederen onder zich en werpen het lot over Zijn gewaad. Zij scheppen zich een hersenschim van een onzichtbare Kerk, van een verborgen eenheid die niet eens zoals de Rooms-katholieke Kerk, beweert in de ordeningen Gods te staan.

En de protestantse regeringen, die haar geringschatting van de heilige ordeningen der Kerk grotendeels daaruit afleiden en daarmede verschonen, dat de Kerk zelf haar ordeningen niet handhaaft en in stand houdt, hebben van de kerken in haar landen tot haar eigen doeleinden gebruik gemaakt, en zich een onheilig beschermrecht aangematigd waardoor zij somtijds in de kerkelijke bedieningen mensen stelden, wier aanbeveling enkel in begunstigers of in blote geleerdheid bestond. En eindelijk vergetende dat de Kerk uit één lichaam en niet uit vele lichamen bestaat, dat zij éne leer en niet vele leringen heeft, stellen zij er thans haar onderdanen aan bloot om afgetrokken en medegevoerd te worden door elke dwaalgeest, die van het predikambt een koopmanschap maakt, het schandelijkste van alle bedrijven. En het volk dat aldus op allerlei wijze door het voorbeeld zijner meerderen en dikwijls zelfs door de voorschriften zijner leermeesters leert, zichzelf gerechtigd en bevoegd te achten om over alle staatkundige en Godsdienstige onderwerpen te oordelen, ja de ontkenning dezer bevoegdheid niet dan dwingelandij en onwetendheid te noemen en het onbeteugeld gebruik der tong als zijn onvervreemdbaar en aangeboren recht te beschouwen. Het volk heeft alle vreeze Gods vaarwel gezegd en staat gereed om elke dam omver te werpen, die de Godsdienst of de wettige regering nog kan stellen en alzo de met ophef verkondigde theorieën der denkers in praktijk te brengen, zowel als de beginselen die thans, helaas!, tot alle klassen der Christenheid zijn doorgedrongen. Wij zeggen met nadruk de gehele Christenheid, want het is niet slechts onder protestanten dat deze beginselen in werking treden. Al de klassen dergenen, die hetzij in de Kerk of in de staat enig ambt bekleden, vleien het volk en zelfs zij die in hun hart die beginselen van eerbied, gezag en vroomheid zijn toegedaan, die de koning en de priester heiligen aan het menselijk hart, zelfs zij verbergen deze gezindheden voor anderen uit schroom voor de algemene denkwijze, terwijl zij de leer van het “zich voegen naar de omstandigheden”, die kleingeestige wijsheid van de tegenwoordige tijd, omhelzen en alzo het hunne bijdragen tot verbreiding van de grote leugen des Satans, die thans in de Christenheid van land tot land galmt namelijk dat: het wettige gezag zijn oorsprong heeft in het volk. Zo wordt de gunst van het volk gezocht en de belijdenis der waarheid teruggehouden; de overheid zelf verliest het bewustzijn, dat zij Gods ordening is gelijk de onderdanen dit al vroeg verloren. En de taak der Kerk in haar verhouding tegenover de staat is niet meer de leermeesteres der koningen en der volken te zijn, maar is juist geëvenredigd aan die mate van staatkundige invloed, die de Kerk te dier plaatse bezit en haar Godsdienstplechtigheden en gebruiken bij staatsaangelegenheden worden niet meer beschouwd als middelen tot mededeling van enige bijzondere zegen, maar of geheel achterwege gelaten of

wel als onderdelen ener niets beduidende vertoning nog behouden. Zo behoort ook tot de zogenaamde vooruitgang dezer eeuw de afschaffing van het brengen der tienden tot Gods altaar. In sommige landen is dit reeds geheel in onbruik geraakt, daar de protestantse geestelijken vreesden in deze op hun recht te staan. In andere landen is het weggevaagd door het tomeloos geweld der omwenteling, zonder weder hersteld te kunnen worden.

En nu vordert men nog de afschaffing van het laatste overblijfsel daarvan onder het schoonschijnend vooroordeel, dat de nieuwere beginselen der staathuishoudkunde dat offer eisen en dat de tienden een ongelijk drukkende belasting is en schadelijk voor de landbouw. Het feit dat er in deze redenen enige waarheid ligt, is op zichzelf een bewijs hoezeer de Christenheid is afgefallen van het geloof der voorvaderen. Voorzeker zijn zij een ongelijk drukkende belasting op het land; doch dit is omdat het voorschrift van Augustinus aan de gelovigen om de tienden te geven niet slechts van de jaarlijkse opbrengst van hun land, maar ook van hun dagelijkse winst niet meer beginsel en gebruik onder de christenen is. (Praecidite ergo aliquid et deputate aliquid ferum vel ex annuis fructibus vel ex quotidianis quaestibus vestris...Decimas vis? Decimas exime quanquam parum sit. Aug. com. in Psalm CXLVI) Toen de vroomheid onzer voorouders bij gemeentelijke en nationale wetten en besluiten, haar tienden de Heere wijdde, waren de rijkdommen van het Romeinse rijk reeds verdwenen en het is niet bezijden de waarheid, wanneer wij beweren dat toenmaals de voortbrengselen van het aardrijk de enige bronnen van welvaart waren; om die reden en omdat billijke wetten zich niet tot andere soorten van eigendom konden richten, gewaagde de letter van de wet onder alle volken slechts van de opbrengst des lands. Nu evenwel - daar tot loon van de vroomheid der christenvolken God hun rijkdommen van allerlei aard op voorbeeldeloze wijze heeft vermeerderd - nu is zelf s daar waar de LETTER der wet bleef bestaan, nochtans de GEEST, waarin de tienden moesten worden gebracht geheel geweken en terwijl de gelovigen eertijds de tienden gaven van al hun bezittingen, hebben hun nakomelingen zich tot de blote verplichtingen der letter bepaald en aangezien zij de tienden van hun overige bezittingen terughielden, gaven zij zelf er aanleiding toe, dat nu de tienden van de opbrengst des lands een ongelijk drukkende belasting schijnen. Intussen wordt overal de openlijke erkenning van God die Zich daarin openbaarde, dat men aan Zijn Kerk een gedeelte zijner inkomsten gaf, hetwelk Hij Zich zonder twijfel voorbehield, toen Hij de aarde en haar vruchten aan de mensenkinderen overgaf; want de tienden zijn ouder dan de Mozaïsche wet en hebben altijd de belijdenis der gelovigen van God als de gever van alle goeds uitgedrukt - de openlijke erkenning van God, zeggen wij, wordt overal vervangen door een geringe bezoldiging die jaarlijks uit beweegredenen van overleg of van milddadigheid, doch niet als verplichtend uitgereikt wordt en de priesters Gods zijn de bezoldigden van de staat geworden.

De geschiedenis van Europa bewijst en zal het nog vreselijker bewijzen, dat om de wil van deze dingen het gericht Gods niet uitblijft: gelijk de Profeet Maleachi zegt als hij deze zonde nagaat in haar oorsprong, het trotse antwoord der Christenheid op het bevel des Heren en het enige geneesmiddel aanwijst: 'Van uwer vaderen dagen af zijt gij afgeweken van MIJNE INZETTINGEN en hebt ze niet bewaard; keer weder tot Mij en Ik zal tot u wederkeren zegt de Heere der heirscharen. Maar gij zegt: waarin zullen wij wederkeren? Zal een mens God beroven? Maar gij berooft Mij en zegt: Waarin beroven wij U? In de TIENDEN en het HEFOFFER! Met een vloek zijt gij vervloekt omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk' (Ml. 3:8). De volgende schrede in dit vreselijk verval is het beginsel, dat de staat alle vormen van Godsdienst als geheel gelijkstaande beschouwen en behandelen moet en het zij aan elke sekte een aan haar zielental geëvenredigde geldelijke ondersteuning verstrekken, dan wel haar het

onderhoud harer eigen geestelijkheid geheel overlaten moet. In ieder dezer gevallen houdt de staat op Gods Kerk te erkennen en in het laatste geval houdt de staat op Christelijk te zijn in de eigenlijke zin des woords en in het laatste belijdt hij wat de regering betreft, godloochende beginselen te omhelzen. Gods Waarheid is één, Zijn heil is één en alleen in de éne Kerk van God zijn beide te vinden. Zij gaan uit van God tot de mens en moeten door de mens aangenomen of wel tot zijn eeuwige schade verworpen worden; zij kunnen nooit een zaak van menselijke willekeur zijn of door een louter menselijke meerderheid beslist worden. Daarom is de gelijkstelling van alle sekten van staatswege een feitelijke verloochening der openbaring, de dienaren der Godsdienst die aanspraak maken Gods Kerk te zijn verraden hun last, wanneer zij in zoiets bewilligen en het volk dat daarnaar streeft, verloochent zijn doop. Als in het volk een bewustzijn zijner verplichtingen niet levend gehouden wordt, als de geestelijken niet om Christus' wil hun plaats handhaven als Zijn verordende organen tot mededeling van al Gods zegeningen en als Zijn priesters, die het volk tot God moeten opleiden, dan stellen zij zich op één lijn met die zelfgekozen leraars, die willekeurig aangestelde herders (een schepping van de nieuwe tijd) die geen Goddelijke roeping of aanstelling tot het ambt hebben of beweren te hebben; zij handelen alsof het herderambt in alle kerkelijke bedieningen generlei gave of gezag van God, generlei opdracht van Christuswege van node had, of althans of hun eigen standpunt als bezitters van die gave, van dat gezag en die opdracht zeer twijfelachtig ware. Weliswaar hebben enige regeringen zich niet naar dat uitgesproken beginsel gedragen en de staatskerken hebben het verworpen, doch niettemin is het in de staatkunde ingeslopen, niet slechts van alle protestantse staten, maar zelfs ook van elke staat, die een betrekkelijke meerderheid van protestanten telt, ja zelfs in de strengste Rooms-katholieke regeringen tonen de vorsten zich bereid om, waar zij het slechts veilig kunnen doen, toe te stemmen dat de gunst die de regering aan enig kerkgenootschap bewijst, berekend moet worden naar het aantal belijders en dat de enige grond tot erkenning ener staatskerk daarin bestaat, dat zij de kerk der meerderheid is.

En zo worden de enige middelen prijsgegeven, die de bestuurders nog overbleven om hun plichten naar Gods wil te vervullen en de onheilen tegen te houden, die over de volken van Europa dreigen los te barsten. Want een rechtvaardig bestuur wordt niet uitgeoefend in de kracht van een natuurlijke mens, die altijd dwaas, tiranniek en wederspannig is; en die vorsten, die God niet in de genade Zijns Geestes aanroepen, die de zalving vergeten, welke zij van de Almachtige hebben ontvangen, zullen ertoe komen om de hun van God geschonken macht te misbruiken en onderdrukkers te worden. Ja, de bron van onderdrukking en wanbestuur is altijd deze geweest: in de heidense tijden dat zij, de regeerders, de zalving derfden; en na de invoering van het Christendom, dat zij niet bleven in de genade die zij erkenden ontvangen te hebben en nochtans niet verwierpen of minachtten; nu echter wordt de maat der zonden van de vorsten der Christenheid daardoor volgemeten, dat zij de zalving in hun hart geringschatten en vergeten, ja haar zelfs verachten en verwerpen. Daarom worden hun rijken door beroeringen en gerichten bezocht, want de volken, regeringstelsels moede, die hun vrede en welvaart niet bevorderd hebben (terwijl volken en vorsten tesamen God vergeten, Hem van Wie alleen de opheffing hunner grieven kon komen) staan met woest geweld op en willen zich zelf hulp verschaffen en vervoerd door de ijdele droombeelden van staatkundige hervormers en oproermakers, zijn zij de gereede werktuigen tot gehele omverwerping van alle bestaande inrichtingen in Kerk en staat. De Franse omwenteling van 1793 was slechts een gedeeltelijke uitbarsting der thans naderende algemene beroering - een eerste schok van die aardbeving, die elk burgerlijk en geestelijk gebouw omver zal werpen. Het diep bederf aan het hof en in de Kerk had de welvaart en het zedelijk gevoel - evenals het ongeloof de beginselen van de massa des volks ondermijnd en het

verdruchte en getergde volk verbrak eindelijk elke band en alle boze hartstochten barstten los, goddeloosheid, wreedheid en bloedvergieten, een duivelse haat tegen God en Godsdienst zowel als tegen alle heerschappij, welvoegelijkheid en deugd woedden onbeteugeld voort; ongehoorde misdaden werden in het koninklijk paleis bedreven en afschuwelijke zwelgerijen en tergende heiligschennis ontwijdden zelfs Gods tempels. Moord werd de staatkunde en volslagen godloochening de Godsdienst van een ganse natie!

Echter verhief zich de omwenteling in het aangezicht van betere toen bestaande beginselen, die zij wel met ontzaglijk geweld aantastte en zocht omver te werpen, maar die ten laatste haar toch paal en perk stelden. Nu echter bedreigt de omwenteling waarvan deze laatste type en voorteken was, de van het gif reeds geheel doordrongen Christenheid en tast instellingen aan, wier grondstellingen reeds geheel ondermijnd zijn. En het ongeloof, dat in de tijd van het diepst bederf des pausdoms in stilte en duisternis zijn verborgen loop voortzette, dat in de protestantse afval nieuwe kracht ontving en aan het licht kwam, zal in de derde en laatste vloed van antichristelijke godslastering tot een geweldige stroom worden die Kerk en staat, de zichtbare nog van God getuigende instellingen met zich zal voeren; om in haar plaats de instellingen der hel op te richten. Het boze zal wettelijk ten uitvoer gebracht en elke smaadheid God en Zijn Gezalfde aangedaan worden, niet door de oproerige handelingen van een verwoed gemeen; maar geregeld door de wetgeving en uitgevoerd met al de indrukwekkende luister der regering, terwijl nochtans alles van het dan alléén machtige volk zal uitgaan. De maatschappelijke banden, vroeger door het geweld der menselijke hartstochten verscheurd, zullen nu door de goddeloze menselijke wijsheid vernietigd worden en zijn de door God gelegde banden eenmaal verbroken, dan zullen geen andere de mensen meer tesamen kunnen houden, eens iegelijks hand zal zijn tegen zijn broeder en wanbestuur de wet der wereld, totdat alles bijeen vergaderd zal zijn onder een antichrist wiens openbaring verhaast te komen.

**Geloof een vriend niet, vertrouwt niet op een voornaamste vriend; bewaar de deuren van uw mond voor haar, die in uw schoot ligt. Want de zoon veracht de vader, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijn huisgenoten (Mi. 7:5-6).

Wij weten uit Gods Woord, dat in de laatste tijden de zonde van zelfzucht, van geldgierigheid, van laatdunkendheid, van hovaardij, van laster, van ongehoorzaamheid aan de ouders, van ondankbaarheid, van onheiligheid, van gemis aan natuurlijke liefde, van onverzoenlijkheid, van achterklap, van onmatigheid, van wreedheid, van tegenzin voor het goede, van verraad, van roekeloosheid, van opgeblazenheid, van liefde der wellusten,

**Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods (2 Tm.3: 4).

voorzeker bemanteld door al de vormen der aanbidding en der Godzaligheid, doch waaraan alle kracht ontbreekt - niet slechts haar dienaren zullen hebben zoals altijd, doch dat zij ook de gemoederen der mensen geheel zullen beheersen. In één woord, wetteloosheid zal geheel de overhand hebben en de mensen heen en weer slingeren als de baren der zee, totdat zij al haar verenigde kracht zal openbaren in die ongerechte en wetteloze die geopenbaard zal worden namelijk: de mens der zonde die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, wiens toekomst is naar de werken des Satans in alle krachten wonderen der leugen.

**Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want [die] [komt] [niet], tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon van het verderf; Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of [als] [God] geëerd wordt, alzo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is (2 Ts. 2: 3-4).

**[Hem], [zeg] [ik], wiens toekomst is naar de werking des satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen (2 Ts. 2: 9).

En weldra zal hij geopenbaard worden, want te midden van toenemende beroering en verwarring onder al de volken van Europa, van de benauwdheid en twijfelmoedigheid van de volken, nadert de in Gods woord aangekondigde tijd met rasse schreden,

** En er zullen tekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven (Lc.21: 25).

als de Zoon des mensen komen zal met de wolken des hemels om de volken te oordelen en dat koninkrijk op te richten, dat geen einde zal hebben (5).

** Verder zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen Zoon, en Hij kwam tot de Oude van dagen, en zij deden Hem voor Deze naderen. En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden (Dn. 7: 13-14).

En als Hij komt, zal die wetteloze zich reeds geheel geopenbaard hebben, want er staat geschreven, dat de Heer hem verdoen zal met de Geest Zijns monds en te niet maken door de verschijning Zijner toekomst

** En alsdan zal de ongerechte geopenbaard worden, die de Heere verdelen zal door de Geest Zijns monds, en te niet maken door de verschijning Zijner toekomst (2 Ts.2:8).

Dit nu is het ontzaggelijk keerpunt in de geschiedenis van de mensheid, dat de wereld tegemoet gaat, dit is de ure van verzoeking, die over de gehele wereld komen zal om te verzoeken, die op de aarde wonen

** Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen (Opb.3: 10)

En gelijk een strik zal die dag komen over al degenen, die op ganse aardbodem gezeten zijn

** Want gelijk een strik zal hij komen over allen, die op de ganse aardbodem gezeten zijn (Lc.21: 35).

O, dat die waarschuwing nu nog doordringe tot de oren en de harten van al Gods gezalfden. Want indien zij haar niet horen geloven, zo waarborgt niets de priesters van Gods Kerk, dat zij zich niet zullen scharen onder de valse profeet 'die uit de aarde opkomt' (Opb. 13: 11); of de koningen der Christenheid, dat zij hun rijken niet geven aan het beest dat uit de afgrond opkomt (Opb. 17: 8), en zich onder hem scharen om te krijgen tegen het Lam welke krijg eindigen zal in hun ondergang, gelijk geschreven staat: 'En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun

heirlegers vergaderd om krijg te voeren tegen Hem' (Opb. 19: 9). Verder staat van deze koningen geschreven:

**Dezen zullen tegen het Lam krijgen en het Lam zal hen overwinnen, want het is een Heere der Heren en een Koning der Koningen (Opb. 17: 14).

De afval en het naderend gericht, het zichtbaar bederf en de tegenwoordige ellende van Gods gedoopten, de volslagen ongelijkvormigheid der zogenaamde kerken, zowel van ieder afzonderlijk als van allen tesamen - zowel in uitwendige gedaante, ordening, éénheid en geestelijke heerlijkheid als in inwendige heiligheid, reinheid, vrede, zegen en goedheid - die volslagen ongelijkvormigheid van dat lichaam, dat in de Heilige Schrift met dezelfde naam van "de Kerk" wordt aangeduid, haar daaruit voortvloeiende onbekwaamheid om Gods Raadsbesluit met haarzelf of haar plicht omtrent Hem en Zijn schepselen te vervullen en haar gehele onbereidheid voor de Toekomst des Heren dit alles hebben wij thans aangetoond en wij beroepen ons wat de waarheid onzer beweringen aangaat, op het geweten van allen tot wie dit, ons getuigenis komt. De spotter en ongelovige wijst met de vinger op de gedoopten, hij beroept zich op de Heilige Schriften, vergelijkt haar uitspraken met de feiten en grondt zijn besluit tot verwerping der openbaring op de handelwijze harer belijders, die immers door hun daden hun eigen woorden logenstraffen. De koude twijfelzuchtige Godsdienstbelijders van onze tijd, die van de ongelovige slechts zoveel verschilt als b.v. de ene soort van beoefenaars der bespiegelende wijsbegeerte van de andere mag verschillen, maakt het Christendom tot een bloot stelsel van zedekunde en schrijft alles, wat iets hoger schijnt aan te duiden aan Oosterse spreektrant toe. En de grote menigte der Christenen, die zich niet bekommert om Gods eer of Raadsbesluit, zelfs niet eens of God enige Raadsbesluit heeft, behaagt zichzelf op haar verscheidene wegen om geestelijk genot te zoeken of tracht slechts naar vrede voor het eigen geweten, waarbij zij geen hogere bedoeling en beginsel heeft, dan haar heidense voorvaderen, want indien wij Godsdienst slechts bezigen als een middel om onze vrees te stillen of onze verbeelding te voeden alsof God daar niet in gemoeid ware, noch enig Raadsbesluit hadde, dat Hij indien ook voor onze ogen langzaam doch zeker volvoert, zo verlagen wij haar tot een verchristelijkt heidendom. Ons bewijs voor deze onze beweringen ligt niet enkel in de toestemming van ieders geweten. Neen, ook de bewuste of onbewuste angst van dat geweten - zijn vrees voor tegenwoordige onafwendbare onheilen en zijn benauwdheid voor datgene wat daar nog achter liggen mag - ziedaar evenzeer onze getuigen; en de onrust der wereld, dat eindeloos en nimmer bevredigd vragen waarom toch deze dingen aldus zijn en de algemene kreet om verandering en verbetering, leggen mede op hun wijze getuigenis dezer waarheid af.

Doch een hervorming zonder God en de best ingerichte regering, die de menselijke wijsheid voor Kerk en staat kan uitdenken, is zonder Gods Geest een ijdele misleiding en indien zij niet met God is ondernomen, is zij zelf zondig: gelijk Sauls handelwijze was toen hij zich tot waarzeggende geesten wendde, omdat God hem niet meer antwoordde door dromen, noch door de Urim, noch door de profeten,

**En Saul vroeg de HEERE; maar de HEERE antwoordde hem niet; noch door dromen, noch door de urim, noch door de profeten. Toen zeide Saul tot zijn knechten: Zoekt mij een vrouw, die een waarzeggende geest heeft, dat ik tot haar ga, en door haar onderzoekte. Zijn knechten nu zeiden tot hem: Zie, te Endor is een vrouw, die een waarzeggende geest heeft (1 Sm.28:6-7).

of als die van Nebukadnezar toen hij ontsteld in zijn geest om de droom der toekomst te weten, de tovenaars en sterrenkijkers van Babel liet roepen. 'Maar God alleen is het Die diepe en verborgen dingen openbaart. Hij weet wat in het duister is want het Licht woont bij Hem'.

**Daniël antwoordde voor den koning, en zeide: De verborgenheid, die de koning eist, kunnen de wijzen, de sterrenkijkers, de tovenaars, [en] de waarzeggers den koning niet te kennen geven; 28 Maar er is een God in den hemel, Die verborgenheden openbaart, Die heeft den koning Nebukadnezar bekend gemaakt, wat er geschieden zal in het laatste der dagen (Dn. 2: 27- 28).

En dewijl gij nog immer Zijn gezalfden zijt, heeft Hij thans de tekenen der tijden verklaard en de verborgen oorzaken dezer onheilen ontdekt - de verschrikkelijke gerichten, die ons dreigen, het wreed geweld van de vijand Gods en der mensen, de oude slang die in de beginne de mens bedroog en nu de bedrogenen bijeenvergadert om hen allen in één vreselijke ramp te verzwelgen en eindelijk de naderende Toekomst van Hem Die van de Hemel geopenbaard zal worden met de engelen Zijner kracht om 'Verkwikking' te schenken aan hen die op Hem wachten,

**En u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring van de Heere Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht; Met vlammend vuur wraak doende over hen, die God niet kennen, en over hen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn (2Ts. 1:7-8)

**Maar wie zal de dag Zijner Toekomst verdragen? En wie zal bestaan als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur eens goudsmids en als de zeep des vollers. En Hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende en Hij zal de kinderen van Levi reinigen en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver, dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid (Ml. 3: 2-3).

Slechts een heilig volk kan voor Zijn Aangezicht bestaan, een volk wandelende als 'kinderen des lichts en kinderen des daags' (1 Ts. 5: 5), vervuld met de Heilige Geest, de dienstknechten Gods die Hij aan hun voorhoofden verzegelt, eer de vier winden der aarde de verwoestende elementen over de aarde en de zee zullen loslaten.

**En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enige boom. En ik zag een andere engel opkomen van de opgang der zon, hebbende het zegel van de levende God; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, aan wie macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen, Zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten van onze God zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden (Opb. 7: 1-3).

En deze mededeling van de Heilige Geest kan niet plaats hebben, deze verzegeling kan niet geschieden, de Kerk kan niet tot volmaking geleid worden dan door de ordeningen, welke God in de beginne tot dat doel gaf. noch zij zullen wedergegeven worden; als de beloften Gods aangaande het herstel van Zijn Sion in de ure van de hoogste nood zullen worden vervuld en Gods Raadsbesluit zal ten uitvoer gebracht worden, volgens Zijn plan, door Zijn middelen en niet door de raadslagen der mensen. God zal weder verschijnen in de machtige tegenwoordigheid Zijns Geestes. Opnieuw zullen Zijn bij de Hemelvaart Zijns Zoons geschonken onberouwelijke gaven openbaar worden. Apostelen - niet gezonden van mensen, noch door een mens - profeten, evangelisten, herders en leraars, door apostelen gewijd, zullen

Gods werk in Zijn Kerk volbrengen en hun bediening vervullen tot opbouw van het lichaam en het lichaam zal met nieuw leven vervuld worden, ‘de dorre beenderen zullen weder tot elkander naderen en op hun plaats gesteld worden om op te staan als een gans zeer groot heir’.

**De hand des HEEREN was op mij, en de HEERE voerde mij uit in de geest, en zette mij neder in het midden ener vallei; dezelve nu was vol beenderen. En Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan geheel rondom; en ziet, er waren zeer vele op de grond der vallei; en ziet, zij waren zeer dor. En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEERE, Gij weet het! Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen! hoort des HEEREN woord. Alzo zegt de Heere HEERE tot deze beenderen: Ziet, Ik zal de geest in u brengen, en gij zult levend worden. En Ik zal zenuwen op u leggen, en vlees op u doen opkomen, en een huid over u trekken, en de geest in u geven, en gij zult levend worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Toen profeteerde ik, gelijk mij bevolen was, en er werd een geluid, als ik profeteerde, en ziet een beroering! en de beenderen naderden, elk been tot zijn been (Ez.37: 1-7).

En zij, die het Lam volgen, die niet bevekt zijn, in wier mond geen bedrog is gevonden en die onberispelijk zijn voor de Troon van God, zullen met het Lam voor de Troon van God staan, zullen met het Lam op de berg Sion staan als de zichtbaar geopenbaarde eerstelingen Gode en het Lam,

**En ik zag, en ziet, het Lam stond op de berg Sion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende de Naam van Zijn Vader geschreven aan hun voorhoofden. En ik hoorde een stem uit de hemel, als een stem veler wateren, en als een stem van een grote donderslag. En ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers; En zij zongen als een nieuw gezang voor de troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren. Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen Gode en het Lam. En in hun mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor de troon van God (Opb. 14: 1-5).

als het onderpand van die heerlijke oogst, als de Zoon des mensen Zijn engelen zal uitzenden en Zijn uitverkorenen bijeen vergaderen uit de vier winden van het ene uiterste der hemelen tot aan het andere uiterste derzelven.

**En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het ene uiterste der hemelen tot het andere uiterste daarvan (Mt. 24: 31).

Dit nu is uw roeping, gij gedoopten, want nog heeft God u niet verworpen en uw hoop is deze: “Dat Zijn Geest nog in het midden van ons staat met het woord, in hetwelk Hij met ons een Verbond heeft gemaakt als wij uit Egypte uittrokken”,

**Met het woord, in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, en Mijn Geest, staande in het midden van u; vreest niet! (Hg. 2:6).

Jezus Christus, het Hoofd der Kerk, is nog steeds bereid om Zijn ordeningen weder tot hetzelfde doel in werking te stellen, opdat Zijn dienaars in staat mogen zijn om de plichten te vervullen die op hen rusten.

Daarom dan gij bisschoppen, opzieners der Kerk, God roept u op om Hem uw kudde voor te stellen als een heilig volk dat in Zijn gezicht kan bestaan en waardig bevonden worden om te staan voor de Zoon des mensen.

En gij koningen, machthebbers en vorsten, aan u allen zal God Zijn trouw bewijzen en U en uw onderdanen bewaren voor de vloed der goddeloosheid, indien gij van uw zijde uw plicht als Zijn rentmeesters wilt erkennen en Hem wilt zoeken in Zijn Kerk.

Deze redding is geen aardse verlossing of herstelling tot aardse macht en heerlijkheid. Reeds wordt het laatste klokgelui van de uitvaart dezer wereld vernomen. De wereld gaat voorbij en met haar de dingen dezer wereld; en de enig overblijvende hoop der Kerk is geweest en is nog: opgenomen te worden in de wolken de Heere tegemoet in de lucht en alzo altijd met de Heere te zijn, verlost van de strik der verzoeking en van de grote verdrukking, die over de gehele aarde komen zal. Maar zult gij Hem horen? God weet het, voorzeker zullen velen horen en misschien allen; en wie wil, die zal gewisselijk door het zegel Gods bewaard worden voor de verwoesting en verborgen in Zijn tent in de boze tijd. Wie evenwel niet horen en het zegel Gods niet wil aannemen, hoe zal hij het gericht ontvlieden waarvan geschreven staat 'Daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden, daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid' (2 Ts. 2: 10a-12). Maar gij die treurt over de deerniswaardige toestand der Kerk van Christus, die wenst dat alle gedoopten den beelde van Jezus de Zoon Gods gelijkvormig worden en in heiligheid en liefde wandelen; dat het beeld Gods hersteld en de menigte dergenen die geloven één hart en één ziel worden, geheel vervuld met de Heilige Geest, die geen trotse plannen van eigen vinding hebt en slechts wenst dat deze dingen zullen geschieden door Gods middelen en door geen andere, U in het bijzonder bidden wij dat gij Zijn genade, die wij u verkondigen niet wederstaat en de waarheid Zijner Raadsbesluiten die wij u voorstelden niet als een ongelofelijke zaak beschouwt. Stemt er niet in toe te geloven, dat Gods gaven en roepingen ons voor altijd zouden ontnomen zijn. Heft uw hoofden opwaarts, want midden in de duisternis doet Hij het Licht aanbreken en de tijd der naderende gerichten is altijd óók de tijd geweest, waarin Hij Zijn stem verhief tot waarschuwing en tot aanwijzing van het toevluchtsoord, waar veiligheid en bescherming te vinden zijn. Reeds heeft de Heere Zich opgemaakt om Zijn heiligdom, de vervallen hut van David,

**Te dien dage zal Ik de vervallen hut van David weer oprichten, en Ik zal haar scheuren dichten, en wat aan haar is afgebroken, weer oprichten, en zal ze bouwen, als in de dagen van ouds (Am. 9: 11).

Zijn woonstede in Sion weder op te richten en van daaruit richt Hij Zijn getuigenis tot alle gedoopten en wel door de hand van twaalf mannen die door de Heilige Geest zijn geroepen tot apostelen en om Christus' wil afgezonderd van het land hunner geboorte tot de dienst van Christus in alle landen, wier ambt het zal zijn om door het geloof en het aanhoudend gebed van Gods volk, aan alle gedoopten in alle landen die zegeningen mede te delen die Jezus, de eigenlijke Apostel, door apostelen aan Zijn Kerk wil schenken. Zo is dan onze plicht nu niet enkel om aan het volk Gods hun overtredingen te verkondigen en het huis Jacobs hun zonden,

****Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, en verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis Jakobs hun zonden (Js. 58:1).**

maar ook om bekend te maken de genade en de goedertierenheid des Heren, Zijn volk te troosten en naar het hart van Jeruzalem te spreken en alzo de weg des Heren te bereiden, opdat de goede boodschap van de top der hoge bergen gepredikt en de kudde van Christus geweid worde, opdat de zogenden zachtkens worden geleid, de lammeren in Zijn armen vergaderd en in Zijn schoot worden gedragen.

****Jesaja 40:10 Ziet, de Here HEERE zal komen tegen de sterke, en Zijn arm zal heersen; ziet, Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. 11 Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden (Js. 40:10).**

Want God heeft de smekingen van Zijn volk gehoord, de stille gebeden, de uitdrukking der begeerten die de voorkomende genade van Zijn Geest in het hart Zijner verborgen kinderen had gewekt, zowel als de gebeden die in iedere eeuw der Kerk onder Zijn voorzienig bestuur tot Hem zijn opgegaan in het heilig dienstwerk van de onderscheid en gemeenten der gedoopten; Hij heeft het oor geneigd tot de stem van een iegelijk, die Hem met een oprecht geloof aanriep “om neder te zien op de nood Zijns volks en Hem te zenden, Die te komen staat - het Lam, dat op de aarde zal heersen van de rots der woestijn tot de berg der dochter van Sion, opdat Hij het juk onzer gevangenschap verbreke.” (Vide Domine, afflictionem populi tui et mitte quem missurus, es, emitte agnum dominatorem terrae de petrâ deserti ad montem filiae Sion, ut auferat ipse jugum captivitatis nostrae. Paroissien Paris, 1825)

Hij heeft het geschrei vernomen van hen, die over de ellendige toestand der Kerk treurden en Hem smeekten: “Zich op te maken in Zijn macht en te komen en ons bij te staan met grote kracht, opdat hetgeen onze zonden vertraagd hebben, worde verhaast door Zijn genade en goedertierenheid.” (Oratio pro Domin. 4 adventus. Missale Rom. -Collect voor de 4e zondag in advent. Engels Common Prayer). Inzonderheid in de loop dezer eeuw kwamen velen die voor God ijverden in onderscheiden plaatsen, doch vooral in Groot-Brittannië, overeen om te bidden om een rijkelijke uitstorting van de Heilige Geest. In het jaar 1830 werden deze gebeden van Gods volk, dit roepen des Heiligen Geestes, beantwoord door dezelfde Heilige Geest en wel in het westen van Schotland en de vorm waarin Hij Zich in deze dagen van geestelijke dronkenschap en wanorde openbaarde, was gelijk Jesaja het profeteerde in zijn visioen der gerichtten, die over de dronkenen van Ephraïm en Jeruzalem zouden komen namelijk door ‘belachelijke lippen en door een andere tong’.

****Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken (Js.28:11).**

De leden der Schotse Kerk in wier midden de Geest des Heren na zo lang stilzwijgen en vergetelheid Zijn stem opnieuw deed horen, waren eenvoudige en ongeleerde mensen, die even weinig als de gehele Kerk de praktische en letterlijke zin van 1 Korinthe 14 verstonden, maar zij waren onderwezen en verwachtten gelovig, dat de Kerk opnieuw gelijk in de dagen van ouds, zoude vervuld worden met geestelijke gaven tot haar bevestiging en volmaking. Ook enige personen in Londen, leden der anglicaanse Kerk en anderen die mede hetzelfde geloof deelachtig waren, ontvingen een dergelijk zegel en antwoord op hun gebed; en toen geen enkele geestelijke der staatskerk aldaar de hand uitstrekte om de door de Heere gebruikte vaten te

beschermen en te beschutten; vond de Heere Zelf hun een toevluchtsoord in de gemeente van een geestelijke der Schotse Kerk in Londen, die ook reeds getuigd had van de naderende komst des Heren en die de vertroosting Israëls verwachtte in het herstel der geopenbaarde gaven des Troosters. Behalve het vele goede, dat hij deed en waarvoor zijn nagedachtenis in alle kerken behoorde te worden geëerd, komt hem ook deze lof toe dat hij het eerst Gods stem herkende en toestond, dat zij vernomen werd in de vergadering dergenen, die beleden dienstknechten en discipelen van Jezus Christus te zijn. Wel was het een vreemd en ontzaglijk werk dat God verrichtte, toen Hij opnieuw zijn stem verhief in het midden Zijner vergaderde gemeente. Er was vreugde in de Hemel, de engelen zongen Gods lof en eer, ja de engelen in de Hemel verheugden zich toen de stem van Jezus opnieuw in Zijn gemeente werd vernomen.

EN DEZE STEM ZAL NIMMERMEER ZWIJGEN, MAAR UITGAAN TOT AAN DE UITERSTE EINDEN DER AARDE.

En welke is nu de vrucht geweest dezer stem, die in het midden der Kerk opgingen door de Kerk verworpen werd, die weerklonk temidden van de wachters en zij kenden het geluid der bazuin niet en hebben het land niet gewaarschuwd, die zich liet horen temidden onder het volk en zij hebben haar bespot en veronachtzaamd? De stem riep: “Alle vlees is als gras”, Jes. 40: 6, en zij deed het vlees verwelken met al zijn kracht, heerlijkheid en schoonheid. De wandel der voorzichtigen is gebleken achteloos te zijn, de wegen der oprechtsten zijn goddeloos bevonden; de wijsheid der wijzen en de raadsragen der verstandigen zijn verijdeld geworden; de gedachten en overleggingen van het menselijk hart zijn ontdekt en zijn gedichtsel dat boos is van der jeugd aan, is openbaar geworden; het licht heeft geschinen in een duistere plaats, de Heilige Geest heeft een levende uitlegging der Schriften gegeven en de wet en de getuigenis zijn tot één verbonden. Had zich evenwel het werk des Heren hiertoe bepaald, dan ware al wat wij gewonnen hadden, de kennis onzer EIGEN ZONDEN en van die ONZER VADEREN geweest en als gevolg daarvan niet dan de droevige verwachting van de ineenstorting van alles, wat de eerbied dierbaar en der vroomheid heilig is zonder hoop of mogelijkheid op herstel.

Maar God verliet het werk Zijner eigen handen niet. In het land waar God Zich aldus openbaarde, waren er betrekkelijk slechts weinigen die acht gaven op het gerucht, dat de Heilige Geest weder in de Kerk spraken en nog geringer het aantal van hen die de stem huns Vaders erkenden. Toch waren er enigen en zij die wilden horen en de tucht aannemen, hebben de kracht ondervonden van de stem des Almachtigen, de stem van Hem Die doodt en levend maakt, Die doorwondt en Zijn handen helen. Hij heeft hen behouwen door Zijn profeten.

**Daarom heb Ik hen behouwen door de profeten; Ik heb ze gedood door de redenen van Mijn mond; en uw oordelen zullen aan het licht komen (Hos. 6: 5).

Hij heeft hen gewassen met het waterbad Zijns Woords, hen geleid door Zijn Geest, hen teruggebracht tot de oude paden en hen geleerd daarin te wandelen.

**Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg is, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel (Jr. 6: 16a).

Het werk des Heren door Zijn Geest is dit geweest: mensen door vele beproevingen, door veel tuchtiging, door velerlei openbaring van hun eigen zondigheid en verkeerdheid en van Zijn alles overtreffende genade, voor te bereiden om Zijn kracht, ja Gods kracht, Gods eigen kracht te kunnen ontvangen en haar te gebruiken tot opbouwning Zijner Kerk, tot zegen Zijner kinderen,

tot bijeenvergadering van alle gedoopten opdat zij Gods volk tot het oorspronkelijk wezen en de apostolische inrichting der Kerk van Christus terugbrengen en hen bereiden mochten om het viervoudig ambt van Jezus te ontvangen en zich aan de ordeningen des Heren te onderwerpen.

Van het eerste ogenblik aan dat de stem des Heiligen Geestes in Schotland werd gehoord, verhief zich telkens het geroep om “een lichaam”. De betekenis hiervan werd toen nog door niemand duidelijk verstaan, allermint door de profeten, van wie dit woord uitging - nu echter is het duidelijk gebleken dat de gave der profetie slechts binnen de grenzen der Kerk, die het lichaam van Christus is, veilig uitgeoefend en tot nut der Kerk aangewend kan worden. Doch al werd dit woord nog niet recht verstaan, het werd in het geloof aangenomen; en in antwoord op het gebed van hen die geloofden en niettegenstaande de zondigheid en de onkunde Zijner onwaardige werktuigen, is het God toch gelukt meer dan honderd personen te verwekken, die door de Heilige Geest profeteerden; en verder door een plechtige handeling der Kerk twaalf mannen af te zonderen tot apostelen, welker naam hun door het woord van Jezus gesproken in de Heilige Geest, werd toegekend. Ook heeft Hij in zeven gemeenten in Londen een voorbeeld, een afschaduwing gegeven van datgene, wat Zijn Algemene Kerk behoort te zijn; en gemeenten opgericht in de meeste grote steden van Engeland, Schotland en Ierland en in enige andere plaatsen op het vaste land van Europa en Noord-Amerika. “Deze gemeenten werden weder gebouwd op het fundament van apostelen en profeten” en ieder in het bijzonder gesteld onder het oppertoezicht van een engel of opziener en ouderlingen waarvan niet meer dan zes in elke gemeente, die met en onder de engel het zeventvoudig ouderlingschap (Gods ordening tot mededeling van geestelijk licht) vormen, terwijl nog andere ouderlingen, naarmate de behoefte der gemeente zulks vereisten God hen schenkt, de eerstgenoemden terzijde staan, aan wie zij, hoewel van gelijke rang, nochtans in gezag en waardigheid onderworpen zijn. Eindelijk zijn er diakenen en onderdiakenen. En aan de armen is het Evangelie verkondigd geworden door evangelisten, die de ordening zijn voor het bepaalde werk der inzameling van de gelovigen tot de Kerk. Ouderlingen die in het herderlijk ambt dienen en de evangelisten worden, ieder in het bijzonder door het woord der profetie tot hun bediening geroepen en door de handen der apostelen geordend. De bediening der diakenen daarentegen, wacht op de tijd dat de apostelen uitgezonden met de volle zegen des Evangelies van Christus, hun handen op al de leden der Kerk zullen leggen, om hun de gave des Heiligen Geestes mede te delen, waarna de gemeente hun diakenen, vol van de Heilige Geest, zullen voortbrengen en hen de apostelen voorstellen gelijk de Kerk der eerste tijden deed. Ook heeft de Heere bevolen, dat in de bediening van het Heilig Avondmaal ongezuurd brood moest gebroken worden tot een teken van de afzondering Zijner Kerk van alle bederf in de leer, van alle verwarring in de tucht en van alle onreinheid des levens van ketterij, scheuring en onheiligheid, die Hem tot droefheid en Zijn gedoopten tot schande strekken.

Dit is geen nieuwe sekte, het is Gods eigen werk waardoor Hij Zijn zegen wil schenken aan de gehele Christenheid, aan de gedoopten. God verwerpt niemand. Hij zal allen die zich van harte tot Hem wenden, aannemen en hun plaats aanwijzen. Het is het getuigenis Gods, een Kerk die midden onder een ongehoorzaam en tegensprekend geslacht wandelt in gehoorzaamheid aan allen, die over haar gesteld zijn. Overal in de Christenheid heerst wetteloosheid, HIER onderwerping aan het gezag. Daarbuiten zijn scheuringen en sekten. Hier is een lichaam, één in het geloof en welks leraars allen hetzelfde spreken. Daarbuiten synagogen van de antichrist, wier voorgangers door het volk zelf gekozen zijn, HIER een lichaam bestuurd door ordeningen, die niet in het volk haar oorsprong hebben, maar die God Zelf heeft gegeven. Daarbuiten geraakt de dagelijkse eredienst in verval of wordt schaars door de leken bezocht; hier is de dagelijkse

morgen en avonddienst, van God Zelf door de stem Zijns Heiligen Geestes, sprekende in het midden der gemeente, de gelovigen voorgeschreven. Daarbuiten een ongelovige wereld die zich verheft tegen koningen, bisschoppen en tienden en alle kerkelijke en staatsinrichtingen verwerpt, vrouwen en kinderen, die haar echtgenoten en hun ouders niet eren en dienstbaren, die opstaan tegen hun heren; hier daarentegen de Kerk Gods, die de koning eert en alle overheden, ouders, herders en meesters; die alle ordeningen en rangen der bediening in Christus' Kerk in ere houdt, zowel die welke door opvolging van de tijd der eerste apostelen af dagtekenen, als die welke door het opnieuw verwekte apostelschap aan een geestelijk volk geschonken zijn. Wij zien hen aan de eerstgenoemden alles toebrengen, wat hun verschuldigd is, maar ook rijken en armen beide, zien wij de tienden van al hun inkomsten brengen tot het door God weder opgerichte altaar, naar Zijn gebod, dat Hij in deze laatste dagen richtte tot een nauwgezet en gelovig volk dat door geen menselijke wetten behoeft te worden gedwongen.

Dit zijn merktekenen van een vernieuwd apostelschap en de gewisse onderpanden, dat wanneer het de Heere behagen zal Zijn apostelen uit te zenden om aan al zijn volk hun handen op te leggen, dit volk ook het zegel huns apostelschaps zal zijn in de Heere.

****Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onze Here, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in de Here? 2 Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel van mijn apostelschap zijt gijlieden in de Here (1 Kor. 9: 1-2; verg. Éf. 1:13, 2 Kor. 1:22.)**

Merktekenen, die inderdaad betoond zijn in alle lijdzaamheid; indien ook tot dusver niet, gelijk door Paulus, met tekenen en wonderen en krachten volgens hetgeen de mensen wonderen en krachten rekenen, en toch ook wèl met tekenen en wonderen want wat kan meer het stempel Gods dragen dan dit, dat midden onder een verkeerd en tegensprekend volk een getuigenis wordt opgericht tegen al de openbaringen der zonde, die de mensen drijven naar de slagorden van de antichrist? Toch zijn er ook tekenen geschied, die onder het bereik der zintuigen vallen zoals veelvuldige genezingen van zieken en menige klaarblijkende verlossing van mensen, die naar lichaam en geest door de duivel overweldigd waren.

Wonderen zijn, in de gewone zin des woords, op zichzelf nog geen bewijzen van de waarheid. Als getuigen Zijner Goddelijke zending noemde de Heere Jezus Christus in de dagen Zijns vleses, in de eerste plaats Zijn woorden en hun vruchten en daarna eerst Zijn wonderwerken. Door de eersten toch, wisten Zijn discipelen dat Hij waarlijk “van God was uitgegaan” en “dat Hij en de Vader één waren”. En terwijl de schare, die Zijn wonderen gezien had en zelfs velen van Zijn discipelen Hem verlieten, daar zij zagen en toch niet geloofden, bleven zij die de kostelijkheid Zijner woorden hadden gesmaakt, Hem getrouw en zeiden: ‘Tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens’.

****Simon Petrus dan antwoordde Hem: Here, tot Wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens (Jh. 6: 68).**

Ook in de tegenwoordige herleving Zijner Kerk geeft de Heere dit tweevoudig getuigenis, doch wel voornamelijk het eerste. Door de woorden der waarheid en des levens, zondert Hij hetgeestelijk overblijfsel af van de menigte der belijders van het Christendom; en ofschoon Hij ook thans Zijn Kerk door vele tekenen en wonderen bevestigd heeft, zo is toch de WAARHEID HET ONTDEKKEN van de grondslagen Zijns Woords, het hoofdbewijs voor dit Zijn werk. Hij heeft te doen met volken, die belijden geestelijk te zijn, daarom ontmoet Hij hen op dit

standpunt waarop zij tegenover Hem staan. Hij richt Zich tot datgene, wat van de Geest in hen is door openbaring der waarheid, door het voortbrengen van nieuwe en oude dingen uit Zijn Godsspraken. Indien zij Hem niet kunnen onderscheiden waar Hij de waarheid verkondigt en de Schriften opent, zo zullen zij Hem evenmin erkennen als Hij duivelen uitwerpt en doden opwekt. Daarom, 'Omdat zij in de laatste tijden de LIEFDE DER WAARHEID niet aangenomen hebben, zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven'.

**En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven (2 Ts. 2: 11).

Zij willen de waarheid niet geloven, omdat zij lust hebben tot ongerechtigheid. Daarentegen zal het merkteken van de antichrist in de laatste tijden juist der werking zijn van tekenen en wonderen; door zijn wonderen zal hij de wereld verleiden; maar door zijn leugenen zich aan de heiligen verraden. Eindelijk is het nog een merkteken van het werk des Heren in de laatste tijden, dat niet alleen de waarheid uit de Heilige Schrift in woorden aan het licht wordt gebracht, maar dat ook de vruchten der waarheid zich openbaren in levende mensen, dat Zijn Kerk zich uit haar diepe val opheft en wel naar het in de beginne gegeven voorbeeld, dat de geest van Elia, die komen zou, alles weder opricht en de harten der vaders bekeert tot de kinderen en de harten der kinderen tot de vaders en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen.

**En zij vraagden Hem, zeggende: Waarom zeggen de Schriftgeleerden, dat Elias eerst komen moet? En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles weder oprichten; en het zal geschieden, gelijk geschreven is van den Zoon des mensen, dat Hij veel lijden zal en veracht worden. Maar Ik zeg u, dat ook Elias gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is (Mc. 9: 11-13).

**Ziet, Ik zend ulieden den profeet Elia, eer dat die grote en die vreselijke dag des HEEREN komen zal. 6 En hij zal het hart der vaders tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hun vaders; opdat Ik niet kom, en de aarde met den ban sla (Mt. 4: 5-6).

En de merktekenen die voornamelijk in Zijn apostelen, zowel als in Zijn Kerk verwacht mogen worden, zijn die welke in de brief aan de gemeente van Philadelphia worden genoemd: Een kleine kracht, het bewaren Zijns Woords, het niet verloochenen van Zijn Naam.

**Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet verloochend (Opb. 3:8).

Mannen broeders en vaders! Geeft ons gehoor. Wij komen niet als rechters of scheidslieden tot U, wij komen niet om te prijzen of te laken, om te rechtvaardigen of te veroordelen of om uitspraak te doen tussen hen die over de verdeling van het erfdeel des Heren twisten, wij komen ons niet mengen in de onenigheden die menigmaal van een klein begin uitgaande, steeds groter werden, totdat zij een dodelijke en onherstelbare scheuring in het lichaam van Christus hebben

teweegebracht. Wij komen als gezanten van de Heere der heirscharen en wij bidden U, alsof God door ons bade: ja wij bidden U, laat U met God verzoenen!

Wij komen om te verkondigen: Ere zij God in de hoogste Hemelen en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen! Wij komen om U terug te roepen tot de oude paden, ’

**Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg is (Jr. 6: 16a).

om U van alle vleselijke verbintenissen

**Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd, met een sterke hand, en Hij onder-wees mij van niet te wandelen op den weg dezès volks, zeggende: 12 Gijlieden zult niet zeggen: Een verbintenis, van alles, waar dit volk van zegt: Het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. 13 De HEERE der heerscharen, Die zult gijlie-den heiligen, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking. 14 Dan zal Hij ulieden tot een Heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling de twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net de inwoners te Jeruzalem (Js. 8: 11-14).

af en tot de eeuwigheid des Geestes in de band des vredes terug te voeren, om U in herinnering te brengen wat gij van de beginne gehoord hebt, om datgene te verlevendigen wat immer het gebed, de hoop en de sterke vertroosting van Gods Kerk is geweest; om U de weg der heiligheid, de weg der heerlijkheid te wijzen, om uit te roepen, dat het jaar van het welbehagen des Heren is gekomen

**Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN, en de dag der wraak van onze God; om alle treurigen te troosten (Js. 61: 2).

en de dag der wrake onzes Gods zeer nabij! Wij kennen U niet als Rooms-katholieken, als Grieksen of Protestanten, of bij enige naam die de mensen zichzelf of hun broederen geven, want deze namen zijn geen tekenen der éénheid, maar integendeel van scheuring. Evenmin als Jezus Christus, Uwe en onze Heere, deze namen erkent of erkennen zal, evenmin mogen en kunnen wij de namen erkennen waarmede de leden der ENE HEILIGE ALGEMENE APOSTOLISCHE KERK zich als velerlei sekten onderscheiden. Wij oordelen U niet over het verledene, opdat wijzelf niet geoordeeld worden, want een onbarmhartig oordeel zal gaan over degene, die geen barmhartigheid gedaan heeft en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Wij oordelen niets voor de tijd, maar wij zeggen U aan dat de tijd des gericht's aanstaande is, dat de rechter voor de deur staat, die alles aan het licht zal brengen wat in het duister verborgen was en openbaren de raadslagen des harten en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God. Hebt gij ijver voor God betoond? Het staat aangeschreven in de Hemelen. Hebt gij geijverd voor Gods waarheid? Uw loon zal niet uitblijven. Hebt gij getreurd over de verbreking Zijner wetten? Hij bewaart Uwe tranen in Zijn flessen. Hebt gij, of Uw vaders in vorige geslachten Gode enige dienst gedaan? Zijt goedsmoeds, Hij doet barmhartigheid aan duizenden, van geslachten dergenen die Hem liefhebben en Zijn geboden bewaren. Zoekt THANS niet vroegere strijdvrage weder op te wekken. Hebt gij gelijk? Zo tracht niet hen te beschamen die ongelijk hebben. Zijn anderen door enige misdaad overvallen? Zo tracht hen terug te brengen met de geest der zachtmoedigheid. Doch wordt ge bevonden elkander bijtende en veretende? Ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt. Hebben anderen U verdrukt of uitgeworpen? Vergeef hen gelijkerwijs God U in Christus vergeven heeft. Maar hebt gij behoord tot de onderdrukkers,

tot de oproermakers van de dag, tot de verwoesters van het erfdeel des Heren tot de goddelozen en onheiligen, tot hen die Gods kudde verstrooien en opeten en de verdoolde schapen verdrukken, tot de wolven in schaapsklederen? Vertwijfelt zelfs dan nog niet, maar bekeert U, laat af van kwaad te doen, leert goed doen, zoekt het recht, helpt de verdrukte, doet de wees recht en handelt de twistzaak der weduwe.

****Leert goed doen, zoekt het recht, helpt de verdrukte, doet de wees recht, behandelt de twistzaak der weduwe (Js. 1: 17).**

En vraagt men waarom God juist deze dingen aan ons geopenbaard heeft, zo is dit ons antwoord: niet om enige gerechtigheid die in ons is, noch omdat WIJ verre gebleven waren van de zonden, die God bedroefden en Zijn gerichten haastelijk doen komen en waaraan ook wij in vorige tijden ons aandeel hebben gehad; niet om onzentwil, maar om Zijns Naams wille en omdat Hij Zijn Raadsbesluit in Zijn gehele Kerk en voor al Zijn volk wil ten uitvoer brengen. Ook is het niet geweest, omdat ons land onzer geboorte of de Kerk waarin wij gedoopt en opgevoed zijn vrij is van deze zonden, want ook van dit alles heeft Hij ons afgezonderd om ons allen te zenden. Had Hij de Heilige Geest over een bijzondere sekte uitgestort, zo ware hierdoor deze ene onder de vele sekten gerechtvaardigd geworden, terwijl toch allen hebben gedwaald.

Had Hij daarentegen de Heilige Geest over allen uitgestort, zo zouden zij allen en ieder in het bijzonder bevestigd zijn geworden in haar afscheiding en zelfgenoegzaamheid. Doch het is Gods voornemen geweest apostelen en profeten te verwekken, de oude fundamenten weder te herstellen en daarop Zijn geestelijke Tempel te herbouwen, van dááruit Zijn boden te zenden en daarheen Zijn kinderen te nodigen en ze daar allen te zegenen. Hij, Die tussen de cherubim woont, is aldus blinkende verschenen en heeft Zijn macht opgewekt. In herstelling van Zijn viervoudig ambt van apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars heeft Hij opnieuw de eeuwige vorm aan het licht gebracht waarin de kracht Zijns Geestes uitgaat om Zichzelf aan de mensen te openbaren; en door de werking dezer ambten in alle landen, gelijk zij in Zijn apostelen tesamengevat en door hen bestuurd worden, zullen al Gods heiligen bijeenvergaderd, gereinigd en tot Zijn Tempel gebouwd worden en over de gehele aarde zullen al Zijn gelovigen, al Zijn gemeenten, al Zijn heerschappijen en ordeningen zich in zichtbare eenheid openbaren. Want al de gelovigen moeten tot één vergaderd en als zodanig openbaar worden door ene zichtbare afzondering van de ongelovigen. Gelijk de dienstknechten des Heren uitgaan in de landen der Christenheid om Zijn banier op te richten, zo verzamelt ook de Satan zijn legermacht en zet zijn werk voort. En indien dit het waarachtig werk Gods is, en inderdaad HET IS ZIJN eigen hoogheilig rein werk, welke moeten dan de onvermijdelijke gevolgen zijn van de verwerping of verachting hiervan?

Als God tot Zijn gezalfden nadert om hun het ENIGE middel tot herstel en redding aan te bieden, als Hij Zijn Geest uitstort en Zijn handen tot hen uitstrekt en zij dit alles verwerpen, wat zou dan nog kunnen verhinderen dat hun vreze kome gelijk een verwoesting en hun verderf als een wervelwind? De voorbereiding der gedoopten om de Heere te kunnen ontvangen als Hij komt, is de volheid des Heiligen Geestes. Blijven zij echter in het vlees, wanneer Hij hen roept en de middelen onder hun bereik brengt om met de Heilige Geest vervuld te worden, wat kan hen dan nog verhinderen om vervuld te worden met de geest van krachtige dwaling en in de handen te vallen van de mens der zonde? Als de Heere wederom apostelen en profeten zendt tot Zijn Kerk en de gedoopten hen verwerpen en vervolgen, zo verklaren zij zich hiermede afvalligen te zijn. Zo moet het licht de duisternis openbaren; het komen des Heren in de Heilige

Geest tot Zijn Kerk zal beide, hen die Hem vrezen en hen, die Hem niet vrezen aan het licht brengen. Het geestelijk woord der waarheid zal allen die de waarheid belijden en haar behoorden te kennen, beproeven of zij inderdaad geestelijk zijn en gelijk het bittere vloekwater allen als ongelovigen veroordelen, die het niet met vreugde aannemen.

En nu, gij dienaren Gods, opzieners en herders Zijner Kerk, gij die de eersten zijt om de zegen te ontvangen, maar ook de eersten in verantwoordelijkheid als vaders der Kerk, als herders des Heren bezweren wij U, verwerpt dit ons getuigenis niet. Wij bieden aan het geloof, een hulp en kracht Gods die de oprechten moeten begeren, die alle vromen en in Gods Woord wel onderwezenen zullen geloven en die Gods getrouwen bij Hem zullen zoeken. Eeuwenoude veroordelen, de zonde van vele geslachten, de misstappen, ja zelfs de pogingen om het kwaad te herstellen waaronder de Kerk gezocht heeft, hebben U in bezwaren verwickeld, die wanneer gij ons woord niet aanneemt, met schier verpletterende kracht op U zullen wegen en waaruit gij Uzelve niet zult kunnen verlossen. Wij vermanen U, doet niet éne enkele schrede in eigen kracht en zoekt niet Uzelve los te maken van de verplichtingen, waarin gij omtrent Uw meerderen, Uw gelijken of Uw ondergeschikten staat.

Dit is het, wat God van U verlangt, dat gij blijft een iegelijk in Uw eigen plaatsen en Zijn hand erkent in dit Zijn werk, dat gij de zonden belijdt die als een dikke wolk het aangezicht des Hemels bedekken - en het licht des levens verduisterd hebben - dat gij afstand doet van alle afgoderij, dat gij U verre houdt van elke daad, ieder woord en gedachte die in zichzelf boos zijn, maar dat gij met de onder U gestelde gemeenten dag en nacht wacht op de verlossing Israëls, meer dan de wachters op de morgen, in aanhoudend gebed, doch met blijde hope, omdat Uw verlossing en die Uwer kudde nabij is door de kracht Gods en de Heilige Geest. En bovenal, bidt voor ons dat gelijk de Heere Zich thans van ons bedient om U de woorden dezer blijde boodschap te verkondigen, wij evenzo de werktuigen mogen zijn dezer beloofde verlossing teweeg te brengen en de organen van al de zegeningen, die de Heere Jezus begeert en altijd begeerd heeft uit te storten in de schoot Zijner Kerk.

En gij vorsten en oversten der Christenheid, zijt verzekerd dat in de wederkerende heerlijkheid des Heiligen Geestes, Die aan Gods Kerk geschonken wordt, Uw ware sterkte, Uw gewisse en enige veiligheid in deze donkere tijden is gelegen. Daarom bezweren wij U, in de Naam onzes Gods, dat gij als getrouwe en goede strijders wilt staan voor Zijn waarheid en voor Zijn Kerk.

Zijt getrouw in de vervulling Uwer plichten, gaat alle onzedelijkheid en goddeloosheid tegen, reinigt Uw hoven van alle zonden en bederf en stelt eerlijke, trouwe en Godvruchtige mannen in Uw dienst. Vergeldt de goeden het goed en straft de verkeerde handelingen, zodat gij het zwaard niet tevergeefs draagt. En bedenkt bovenal, dat gij verplicht zijt de Kerk van Christus te beschermen en te ondersteunen. Wij bidden U, laat haar niet ten prooi worden van de boze aanslagen der mensen, laat haar onder generlei voorwendsel van hervorming verscheurd of verwoest worden, maar erkent en handhaaft haar in al haar rechten en aanspraken en zijt in geestelijke zaken onderdanig aan hen, die in de Heere over U zowel als over alle gedoopten gesteld zijn.

En nu, dat Hij Zijn oorspronkelijke ordeningen ter uitoefening van het bestuur en het gezag in Zijn Kerk herstelt, vreest niet DEZE te erkennen. En voor zover Uw wettige macht, invloed en voorbeeld werken, zijt behulpzaam aan de uitvoering van Gods werk, opdat Zijn zegen de vrije toegang hebben tot Zijn Kerk, want daarin ligt de eerste redding ook voor U en Uw onderdanen. Geen menselijke redmiddelen kunnen U beschermen tegen de storm die gereed is om over U

los te barsten. De enige weg tot ontkoming is, dat gij voor het naderend kwaad wordt weggenomen en dat gij de Toekomst des Heren begerende en verhaastende, moogt opstijgen tot de berg Gods en daartoe is dit werk Gods de enige voorbereiding.

Wij hebben getracht U deze dingen voor te leggen in alle getrouwheid en waarheid, maar tevens met de eerbied en het ontzag waarmede het ons voegt tot U te naderen. Wat ons aangaat, zo is het ons voor het minste dat wij van een menselijk oordeel geoordeeld worden,

****Doch mij is voor het minst, dat ik door u geoordeeld word, of door een menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelf niet (1 Kor. 4: 3).**

en wij weten dat God Zijn Raad ten uitvoer zal brengen, hetzij door ons, hetzij door anderen. Doch om Uwszelfs wil, gij gezalfden, terwille van Uw moeder, de Kerk, terwille der kinderen Gods, die onder Uw volk zijn en over wie gij in geestelijke of wereldlijke zaken regeert, terwille van het heil der wereld wier hoop hieraan hangt, bezweren wij U nogmaals, dat gij Gods waarachtige boodschap die wij U brengen, wilt aannemen. Hetzij gij gelooft of niet, hetzij gij ons aanneemt als Gods gezanten of niet. Wij weten de last die Hij ons heeft opgedragen en dien wij niet wagen nalaten uit te voeren. En in de eerste plaats is dit onze roeping waarin wij met de hulp van onze God hopen te volharden, namelijk aan te houden in gedurige smekingen en voorbiddingen, die verhoring zullen vinden voor de gehele Kerk van God, voor alle huisgenoten des geloofs, voor alle bestuurders der Christenheid en voor de mensen van alle Standen en betrekkingen, die binnen de grenzen der Kerk leven.

God de Almachtige Vader, Die de harten der mensen in Zijn hand heeft en hen naar Zijn onfeilbare wijsheid neigt en leidt, verlene U de kennis en volbrengte in U al het welbehagen van Zijn wil. De genade van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus vervulle U met al de zegeningen Zijner goedertierenheid. De Heilige Geest, de Trooster, de Geest des Vaders en des Zoons, leide U van nu en voortaan en tot het einde in Zijn volkomen weg ter ere Gods en tot heil van Uw zielen en de zielen van al Zijn volk. AMEN.

ERE ZIJ DE VADER, EN DE ZOON, EN DE HEILIGE GEEST, GELIJK HET WAS IN DE BEGINNE, NU EN TE ALLEN TIJDE, VAN EEUWIGHEID TOT EEUWIGHEID. AMEN.

NASCHRIFT

‘Dit ernstige en waardige geschrift’¹, de belangrijkste schriftuur waarop de eigenlijke kerkelijke literatuur sedert de totstandkoming van het Nieuwe Testament kan bogen, is geschreven door twaalf mannen, die door de Heere der Kerk in Engeland tot het herstelde Apostelambt geroepen waren.

In 1835 werd deze Apostelen door profetische openbaring opgedragen, een getuigenis tot de geestelijkheid in Groot-Brittannië en Ierland te richten. Tot Apostel Sir H. Drummond (lid van het Engelse parlement en door het profetisch woord “Prophet to England” genoemd) klonk het woord om een afzonderlijk getuigenis op te stellen en dat te overhandigen aan de Koning van Engeland en diens Raadsheren.

In 1837 werd op profetische aanwijzing het zogenoemde “Great Testimony” opgesteld. Dit getuigenis is een samenvatting der twee reeds genoemde geschriften, met nieuwe bijdragen der twaalf Apostelen aangevuld. Het geheel werd door Apostel J.B. Cardale tot één groot getuigenis samengevoegd.

Deze werkwijze kwam de vorm van dit getuigenis wel niet ten goede, maar de volheid en waarheid van de inhoud konden daardoor slechts winnen, daar het nu met recht “het Getuigenis der twaalf Apostelen” vormt.

Deze boodschap en bevestiging der Apostelen moest naar de Groten van alle stammen gaan: ‘Opdat van de aanvang af het geloof of het ongeloof der volkeren openbaar gemaakt en des Heren eigen weg gerechtvaardigd worde!’

Op profetische aanwijzing werd dit getuigenis eerst aan drie bijzondere Hoofden der Christenheid aangeboden: namelijk aan de Paus, die zich stedehouder van Christus noemt. (In juli 1838 door Kardinaal Acton in ontvangst genomen²) Ten tweede aan de Keizer van Oostenrijk, als de opvolger der oude ‘caesaren’ het hoofd van de laatste wereldmonarchie (In september 1838 door Prins von Metternich in ontvangst genomen²). En ten derde aan de Koning der Fransen, als de ‘moderne’ ontaarding van het oude Christelijke koningschap, dat nu op de volksmacht berust. In de loop van 1838 werd het getuigenis aan alle overige Koningen, Vorsten en Hoofden der Kerk overhandigd.

Het getuigenis bevat de eeuwige grondwetten waarop Gods handelen met Zijn Kerk berust, en toont hen de resultaten die de Kerk tot nog toe had opgeleverd.

Aan de hand van Gods Woord, doch in het licht van oorspronkelijke kennis door openbaringen des Heiligen Geestes, wordt het Raadsbesluit Gods aangetoond: HOE en WAARTOE Hij de Kerk in de aanvang heeft gegrondvest op het fundament van Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus de hoeksteen is; WAARIN zij door de zonden der mensen geraakt is, sedert de grondslagen werden verlaten; HOE zij door Apostelen weer opgebouwd en op de nabije Toekomst des Heren voorbereid zou worden.

- 1) Mening van Dr. Kurt Hutten, Evangelisch Kerkeraad.
- 2) Uit: The history and doctrine of Irvingism. E. Miller.

Uitgezonderd de aantekeningen 1 en 2, is dit naschrift geheel uit: De opbouw der Kerk van Christus. Dr. Roßteuscher, Hoofd-diaken van de Katholiek Apostolische Kerk.